

**Η**  
**ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**  
**1<sup>ο</sup> ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στην έδρα της στις 19 Ιουλίου 2022 με την εξής σύνθεση:  
Αθηνά Μπουζιούρη Πρόεδρος, Ειρήνη Αψοκάρδου Εισηγήτρια, και  
Σταυρούλα Κουρή Μέλη.

Για να εξετάσει την από 10.06.2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ)  
ΕΑΔΗΣΥ 838/14.06.2022 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με  
την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»),  
που εδρεύει στη ..., οδός ..., αρ....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται  
νόμιμα και

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής η  
«πρώτη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ..., οδός ..., αρ....., όπως  
εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό  
τίτλο «...» (εφεξής η «δεύτερη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ....., οδός  
....., αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό  
τίτλο «...» (εφεξής η «τρίτη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ..., Λεωφ. ...,  
αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό  
τίτλο «...» (εφεξής η «τέταρτη παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει ..., οδός ..., αρ.  
..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική της προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται την  
ακύρωση της υπ' αρ. πρωτ. 9968/31-05-2022 και της ενσωματωμένης σε  
αυτήν με αριθμό πρωτ. 7917/04-05-2022 αποφάσεις του Διοικητή της  
αναθέτουσας αρχής καθ'ο μέρος έκαναν δεκτές τις αποφάσεις των  
παρεμβαινουσών.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Με τις παρεμβάσεις τους οι παρεμβαίνουσες επιδιώκουν την απόρριψη της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής και, εν τοις πράγμασι, τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ειρήνη Αποκάρδου  
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα  
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 3.750 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., το από 9/06/2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την τραπεζική πληρωμή και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ήτοι 750.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την υπ' αριθμ. πρωτ. ...Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων για την παροχή Υπηρεσιών ..., με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά η οποία προσδιορίζεται βάσει της τιμής και εκτιμώμενης αξίας 930.000 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 23-12-2021 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (...), ενώ το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 28-12-2021 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 10-06-2022 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 2.06.2022, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ από την προσφεύγουσα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή θεμελιώνει, καταρχήν, έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενη, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή των προσφορών των παρεμβαινουσών, ερειδόμενο στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

7. Επειδή στις 14.06.2022 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό κρίση προσφυγής στους ενδιαφερόμενους τρίτους μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή η πρώτη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως την από 23-06-2022 με αρ. ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ ΠΑΡ. 3499/2022 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 14-06-2022 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, καθώς έχει κριθεί αποδεκτή η προσφορά της.

9. Επειδή η δεύτερη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως την από 22-06-2022 με αρ. ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ ΠΑΡ. 3404/2022 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 14-06-2022 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, καθώς έχει κριθεί αποδεκτή η προσφορά της και έχει αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος.

## **Αριθμός απόφασης: 1187/2022**

10. Επειδή η τρίτη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως την από 20-06-2022 με αρ. ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ ΠΑΡ. 3375/2022 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 14-06-2022 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, καθώς έχει κριθεί αποδεκτή η προσφορά της.

11. Επειδή η τέταρτη παρεμβαίνουσα άσκησε εμπροθέσμως την από 24-06-2022 με αρ. ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ ΠΑΡ. 3514/2022 παρέμβαση δοθέντος ότι έλαβε γνώση στις 14-06-2022 της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης, καθώς έχει κριθεί αποδεκτή η προσφορά της.

12. Επειδή με την υπ' αρ. 1231/2022 Πράξη της Προέδρου του 1<sup>ου</sup> Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

13. Επειδή στις 24-06-2022 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε τις απόψεις της στην ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, επί της υπό εξέταση προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε στην προσφεύγουσα αυθημερόν.

14. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 1<sup>ου</sup> Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

15. Επειδή στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, έλαβαν μέρος πέντε οικονομικοί φορείς, ήτοι η προσφεύγουσα και οι παρεμβαίνουσες, υποβάλλοντας τις υπ' αριθμ. συστήματος 265054, 259312, 266076, 265184 και 259163 προσφορές τους αντίστοιχα.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 9968/31-05-2022 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής, η οποία είναι και η μόνη παραδεκτώς προσβαλλόμενη και η οποία ενσωματώνει την υπ' αριθμ. 7917/4-5-2022 απόφαση, κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός στη δεύτερη παρεμβαίνουσα και η πρώτη παρεμβαίνουσα κατατάχθηκε στη δεύτερη θέση, η τρίτη παρεμβαίνουσα στην

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

τρίτη θέση, η τέταρτη παρεμβαίνουσα στην τέταρτη θέση και η προσφεύγουσα στην πέμπτη θέση.

16. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ισχυρίζεται τα εξής : «[...] II.A. 1οΣ ΛΟΓΟΣ ΑΚΥΡΩΣΗΣ (ΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ...): ΕΠΑΛΛΗΛΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ...ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΦΑΚΕΛΟ «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ»: Απορριπτέα η προσφορά της εταιρείας ..., καθ' ο μέρος παραλείπει ενσυνείδητα να δηλώσει στο ΕΕΕΣ της ότι έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων [...]14. - Εν προκειμένω με την υπ' αριθ. 1126,1127/2021 απόφαση του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, η οποία δημοσιεύτηκε την 23η.06.2021, και αφορά στην συμμετοχή της παραπάνω εταιρείας ...στο με αριθ. Διακήρυξης ...Διαγωνισμό του ... κρίθηκε ότι: «Εν προκειμένω, από την επισκόπηση του ΕΕΕΣ που υπέβαλε η εταιρεία «... ...» προκύπτει ότι σε απάντηση του ερωτήματος «Έχει υποστεί ο οικονομικός φορέας πρόωρη καταγγελία προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης ή επιβολή αποζημιώσεων ή άλλων παρόμοιων κυρώσεων σε σχέση με την εν λόγω προηγούμενη σύμβαση» δήλωσε ΟΧΙ. Όμως, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από την νομολογία, η οποία αναπτύχθηκε με αφορμή την απάντηση σε έτερο τεθέν στο ίδιο πεδίο του ΕΕΕΣ ερώτημα ως προς το ζήτημα εάν ο διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας έχει συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό την στρέβλωση του ανταγωνισμού, κρίθηκε ότι η απάντηση του οικονομικού φορέα στο ερώτημα αυτό αφορά σε δήλωση πραγματικού γεγονότος και μόνον, δεν είναι δε αντικείμενο του ερωτήματος αυτού η εκ μέρους του διαγωνιζομένου φορέα δήλωση, αν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού εξαιτίας του πραγματικού αυτού γεγονότος, η οποία νομολογία αναλόγως καταλαμβάνει και την επίμαχη περίπτωση όπου το τεθέν ερώτημα αφορά στο εάν ο οικονομικός φορέας έχει υποστεί πρόωρη καταγγελία προηγούμενης δημόσιας σύμβασης ή εάν του έχει επιβληθεί αποζημίωση ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις από την προηγούμενη αυτή σύμβαση. Άλλωστε, κατά την κρατούσα νομολογία, η κρίση περί της συνδρομής ή μη λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπο του προσφέροντα επαφίεται στην αναθέτουσα αρχή, η οποία έχει την δυνατότητα να προβεί στις

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

σχετικές αξιολογικές κρίσεις για να εκτιμήσει, όχι μόνον εάν συντρέχει λόγος αποκλεισμού του οικονομικού φορέα, αλλά και εάν αυτός έχει πράγματι αποκαταστήσει την αξιοπιστία και ακεραιότητά του, παρά την κατ'αρχήν διαπίστωση ότι εμπύπτει στον εξεταζόμενο λόγο αποκλεισμού (ΕΑ ΣΤΕ 40/2019, 93/2020). Επισημαίνεται δε από την νομολογία ότι η εμπέδωση σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψήφιου αναδόχου προϋποθέτει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν δεσμεύεται αυτομάτως από την τυχόν σχετική αξιολόγηση τρίτου, αλλά στηρίζεται σε ίδια αξιολογική κρίση σχετικά με την επικείμενη συμπεριφορά του υποψήφιου αναδόχου (ΔΕΕ C41/2018, Meca Srl / Comune di Napoli, C-267/2018, Delta/CNAIR, C-395/2018, Tim/Consip Spa, ΕΑ ΣΤΕ 237/2019). Συνεπώς, ανεξαρτήτως των ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας ότι η επιβολή ποινικών ρητρών σε βάρος της δεν συνιστά «αποζημίωση» ή «ανάλογη κύρωση» κατά την έννοια του επίμαχου λόγου αποκλεισμού, ότι καμία από τις παραβάσεις που της αποδίδει η προσφεύγουσα δεν έχει οδηγήσει σε έκπτωση αναδόχου, ότι καμία από αυτές δεν συνιστά εξαιρετικά σοβαρή παραβίαση συμβατικών υποχρεώσεων παρόμοια και ανάλογη με αυτές που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην καταγγελία της σχετικής σύμβασης και ότι ουδεμία συρροή επαναλαμβανόμενων περιπτώσεων υφίσταται σε βάρος της, στην κριθείσα περίπτωση η εταιρεία «... ..» ουδόλως αμφισβητεί με την παρέμβασή της τις αποδιδόμενες από την δεύτερη προσφεύγουσα παραβάσεις, οι οποίες προφανώς και είχαν περιέλθει εις γνώση της, και κατά τούτο όφειλε να απαντήσει θετικά στο ερώτημα εάν έχει υποστεί πρόωρη καταγγελία προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης ή επιβολή αποζημιώσεων ή άλλων παρόμοιων κυρώσεων σε σχέση με την εν λόγω προηγούμενη σύμβαση και εν συνεχεία να περιγράψει αυτές και τυχόν επανορθωτικά μέτρα που έλαβε προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας της, επαφιόμενη στην κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς την συνδρομή ή μη λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπό της. Περαιτέρω, ως έχει κριθεί από την νομολογία (ΣΤΕ 754/2020, ΕΑ 91/2020, 93/2020), η ανακριβής δήλωση του διαγωνιζομένου σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο υποβαλλόμενο με την προσφορά του ΕΕΕΣ, έχει αναχθεί από την αναθέτουσα

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αρχή, σύμφωνα και σε αρμονία με όσα ορίζονται και με τις διατάξεις των άρθρων 79 παρ. 1 και 5, 103 παρ. 3 και 104 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και τον κανονισμό 2016/7 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε αυτοτελή λόγο αποκλεισμού, ο οποίος προβλέπεται από τη διακήρυξη και συνεπάγεται, με τη διαπίστωσή του, την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να θέσει εκτός διαγωνισμού τον διαγωνιζόμενο, η δήλωση του οποίου δια του ΕΕΕΣ διαπιστώνεται ότι είναι αντικειμενικά ανακριβής. Εφόσον δε κρίσιμος χρόνος για τον εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής έλεγχο και διαπίστωση της συνδρομής ή μη του λόγου αποκλεισμού (άρθρο 2.2.3.4. παρ. γ' της διακήρυξης) στο πρόσωπο του διαγωνιζομένου, κατ' εκτίμηση των παρατιθέμενων από αυτόν στοιχείων, είναι ο χρόνος υποβολής του ΕΕΕΣ, αυτός είναι και ο κρίσιμος χρόνος γενέσεως του, διαφορετικού και αυτοτελούς, λόγου αποκλεισμού λόγω υποβολής ψευδούς δηλώσεως δια του ΕΕΕΣ (άρθρα 2.2.3.4. παρ. ζ' της διακήρυξης). Και τούτο, διότι κατά τον χρόνο υποβολής του ΕΕΕΣ εκδηλούται η συμπεριφορά του διαγωνιζομένου, η οποία συνιστά τον ως άνω αυτοτελή λόγο αποκλεισμού λόγω ψευδούς δηλώσεως, η οποία δεν δύναται να αναιρεθεί μεταγενεστέρως, με την παροχή συμπληρωματικών στοιχείων ή διευκρινίσεων σχετικά με τους λόγους που τον οδήγησαν στη συμπεριφορά αυτή. Ενόψει των ανωτέρω, γίνεται δεκτό ότι εν προκειμένω θεμελιώνεται αυτοτελής λόγος αποκλεισμού στο πρόσωπο της εταιρίας «... ..» ένεκα της επίμαχης ψευδούς δηλώσεώς της στο οικείο πεδίο του ΕΕΕΣ και δη γίνεται δεκτός ο οικείος λόγος προσφυγής, απορριπτομένων των ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας.» 14.1.- Επιπλέον, με την υπ' αριθ. 1224/2021 απόφαση του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, η οποία δημοσιεύτηκε την 13η.07.2021, και αφορά στην συμμετοχή της παραπάνω εταιρείας ...στο με αριθ. Διακήρυξης ...Διαγωνισμό του ..., στον οποίο συμμετείχε και η Εταιρεία μας, κρίθηκε ότι: «Επειδή, παρά τις αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες της εταιρείας ...κατά την εκτέλεση περισσότερων από μίας συμβάσεων με φορείς του δημοσίου, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμων, ποινικών ρητρών και εκπτώσεων αμοιβών από το συμβατικό τίμημα, η εν λόγω εταιρεία στο από 20.01.2021 ΕΕΕΣ που υπέβαλε, στο ερώτημα «Έχει υποστεί ο οικονομικός φορέας πρόωρη καταγγελία προηγούμενης δημόσιας σύμβασης,

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης, ή επιβολή αποζημιώσεων ή άλλων παρόμοιων κυρώσεων σε σχέση με την εν λόγω προηγούμενη σύμβαση, απάντησε «ΟΧΙ». Προκύπτει συνεπώς ότι, ανεξαρτήτως της νομικής εκτίμησης αν οι ως άνω κυρώσεις που επιβλήθηκαν στην εταιρεία ...στοιχειοθετούν τον προβλεπόμενο στο άρθρο 2.2.3.4 περ. στ της διακήρυξης λόγο αποκλεισμού, σε κάθε περίπτωση η εταιρεία ...απέκρουσε εντελώς το πραγματικό γεγονός της επιβολής των ως άνω κυρώσεων σε βάρος της κατά την εκτέλεση προηγούμενων δημοσίων συμβάσεων, στερώντας από την αναθέτουσα αρχή τη δυνατότητα να εξετάσει αν συντρέχει ή όχι ο επίμαχος λόγος αποκλεισμού στο πρόσωπό της από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 40/2019) και κατόπιν να ζητήσει να πληροφορηθεί για τα τυχόν μέτρα αυτοκάθαρσης που έχουν ληφθεί. Ενόψει των ανωτέρω, και λαμβανομένων υπόψη των όσων γίνονται δεκτά στη 11η σκέψη της παρούσας, η εταιρεία ... παρέβη την υποχρέωσή της να μην αποκρύπτει πληροφορίες σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού που μπορεί να συντρέχουν στο πρόσωπό της, κατά τους όρους του άρθρου 2.2.3.4 περ. ζ) της διακήρυξης, συνακόλουθα η προσφορά της μη νομίμως έγινε δεκτή. Τούτο δε ανεξαρτήτως αν ήθελε κριθεί ότι συντρέχει ο προβλεπόμενος στο άρθρο 2.2.3.4 στ) λόγος αποκλεισμού ή όχι, ούτε αν σε κάθε περίπτωση προ του αποκλεισμού της θα έπρεπε να εξεταστούν μέτρα αυτοκάθαρσης που τυχόν έχει λάβει. Και τούτο, διότι ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην 11η σκέψη της παρούσας, δεν θα ήταν νόμιμη η εκ των υστέρων αποδοχή προσφοράς διαγωνιζόμενου, ο οποίος είχε αποκρύψει πληροφορίες σχετικές με την συνδρομή στο πρόσωπό του προβλεπόμενου στους όρους της διακήρυξης λόγου αποκλεισμού στο ΤΕΥΔ. Τούτο δε, διότι η παράλειψη παροχής πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού συνιστά, όπως συνάγεται από το άρθρο 2.2.3.4 περ. ζ) της διακήρυξης, αυτοτελή λόγο επαγόμενο αυτοδικαίως την απόρριψη της προσφοράς του (στο σύνολό της), και δεν παρέχεται η δυνατότητα, κατόπιν τούτου, στον ανάδοχο να επικαλεστεί εκ των υστέρων μέτρα αυτοκάθαρσης, ούτε στην αναθέτουσα αρχή να την καλέσει να υποβάλει δήλωση σχετική με τα εν λόγω μέτρα.» 15.- Σημειωτέον ότι όπως προκύπτει από το συνημμένο στην παρούσα με αριθ. πρωτ. ...Πιστοποιητικό – Βεβαίωση του Αρμοδίου



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, η παραπάνω Εταιρεία ...δεν άσκησε κανένα ένδικο μέσο ή βοήθημα (αίτηση αναστολής ή ακυρώσεως) κατά της παραπάνω υπ' αριθ. 1224/2021 Απόφασης του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, και ούτως η παραπάνω καταδίκη της σε ψευδή δήλωση έχει καταστεί οριστική και αμετάκλητη. 16.- Συνεπώς, η Εταιρεία ...με τις ανωτέρω με αριθ. 1126,1127/2021 και 1224/2021 Αποφάσεις της ΑΕΠΠ, έχει κριθεί ένοχη για υποβολή ψευδών δηλώσεων σε περισσότερες διακριτές περιπτώσεις, και δη σε εκείνες των Διαγωνιστικών διαδικασιών των Νοσοκομείων ... και ..., στην τελευταία δε περίπτωση η καταδίκη της σε ψευδή δήλωση έχει καταστεί αμετάκλητη. 17.- Πλην, όμως, η παραπάνω Εταιρεία ..., στο ερώτημα του ΕΕΕΣ της, που υπέβαλλε στο πλαίσιο του προκείμενου Διαγωνισμού, περί του εάν έχει κριθεί ένοχη σοβαρών ψευδών δηλώσεων, απάντησε ΑΡΝΗΤΙΚΑ. 17.1.- Επομένως, η προσφορά της εταιρείας «...» τυγχάνει εν πάση περιπτώσει απορριπτέα, σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της Διακήρυξης και της συναφούς Ευρωπαϊκής και εσωτερικής νομοθεσίας, δεδομένου ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν ενημέρωσε, ως όφειλε, και περαιτέρω απέκρυψε το γεγονός ότι έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων.

II.B. 2οΣ ΛΟΓΟΣ ΑΚΥΡΩΣΗΣ (ΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ...): Απορριπτέα η προσφορά της Εταιρείας ..., καθόσον κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας (αρ. 73 παρ. 8,9 ν. 4412/2016) και των όρων της διακήρυξης, τα προτεινόμενα από τη συμμετέχουσα Εταιρεία, μέτρα αυτοκάθαρσης δεν ετέθησαν υπόψη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής της παρ. 9 του αρ. 73 του ν. 4412/2016, η οποία ούτως δεν εξέφρασε γνώμη επί της καταλληλότητας τους. [...]19.- Συνεπώς, κατά τις ειρημένες διατάξεις του άρθρου 73 του ν.4412/2016, η επάρκεια ή μη των επανορθωτικών μέτρων που έχει λάβει οικονομικός φορέας, ο οποίος συμμετέχει στο διαγωνισμό και εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις, που συνιστούν λόγο αποκλεισμού του από το διαγωνισμό, διαπιστώνεται από ειδικώς συνιστώμενη προς τούτο Επιτροπή, που δεν αποτελεί όργανο της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής, αλλά εντάσσεται στο Ελληνικό Δημόσιο, απαρτίζεται από εκπροσώπους διαφόρων Υπουργείων και οφείλει να ασκήσει την αρμοδιότητά της μέσα σε χρονικό διάστημα 30 ημερών από την περιέλευση σε αυτήν του σχεδίου απόφασης της

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αναθέτουσας αρχής, που συνοδεύεται από όλα τα σχετικά στοιχεία. Η απόφαση της ως άνω Επιτροπής, ανεξαρτήτως του ότι δεν ανήκει στην αναθέτουσα αρχή, παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι της αναθέτουσας αρχής, και, συνακόλουθα, εντάσσεται στην κρίσιμη διαγωνιστική διαδικασία, που αποσκοπεί στην κατάρτιση δημόσιας σύμβασης, και ενσωματώνεται στην απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Ακόμη, εν προκειμένω, κατά το γράμμα της διάταξης της παρ. 8 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, εισάγει τεκμήριο αρνητικής σύμφωνης γνώμης στην περίπτωση που η προθεσμία των 30 ημερών παρέλθει άπρακτη, ήτοι στην περίπτωση που δεν αποφανθεί η αρμόδια γνωμοδοτική Επιτροπή που συγκροτήθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 9 του ως άνω άρθρου με την ΥΑ με αριθμ. 50844/2018 (ΥΟΔΔ 279). Δηλαδή ιδρύεται δέσμια αρμοδιότητα – άνευ ετέρου- της αναθέτουσας αρχής να αποκλείσει από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης τον εν λόγω οικονομικό φορέα (βλ. σχετ. ΔΕφαθ 71, 94/2020 σκ.9, ad hoc Σ201/2020 απόφαση ΑΕΠΠ σκ.26). 19.1.- Στην περίπτωση αυτή, με τις ίδιες ως άνω διατάξεις της Διακήρυξης, παρέχεται στον διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα η δυνατότητα να αποδεικνύει ότι μπορεί με αξιοπιστία να εκτελέσει την δημοπρατούμενη σύμβαση, παρά το γεγονός ότι συντρέχει στο πρόσωπό του ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού, τηρώντας τα μέτρα αυτοκάθαρσης που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016 (self cleaning). Για τον σκοπό αυτό, ο οικονομικός φορέας προσκομίζει όλα τα κρίσιμα στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Σε κάθε περίπτωση, κατά την σαφή διατύπωση του νόμου, την επάρκεια ή μη των συγκεκριμένων μέτρων διαπιστώνει η αναθέτουσα αρχή. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής εκδίδεται, επίσης, κατά ρητή απαίτηση της διακήρυξης, μετά από την σύμφωνη γνώμη της ειδικής επιτροπής του άρθρου 73 παρ. 9 του ν. 4412/2016, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν σχετικού σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής, συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, η αναθέτουσα αρχή αποκλείει από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης τον εν λόγω οικονομικό φορέα. Εξάλλου, όπως ήδη εκτέθηκε, κατά τη ρητή και σαφή διατύπωση της διάταξης του άρθρου 73 παρ. 8 του ν. 4412/2016, ο νομοθέτης

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

απαιτεί από την αρμόδια επιτροπή του άρθρου 73 παρ. 9 να εκφέρει τη σύμφωνη γνώμη της επί του διαβιβασθέντος σε αυτήν σχεδίου απόφασης του αναθέτοντος φορέα σχετικά με την επάρκεια των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων από τον διαγωνιζόμενο. Δοθέντος δε ότι, κατά το νόμο, η εν λόγω γνώμη απαιτείται να είναι σύμφωνη, ο αναθέτων φορέας δεσμεύεται να αποφασίσει κατά τον τρόπο που υποδεικνύεται από αυτήν, ειδάλλως να απέχει από την έκδοση πράξης, εφόσον αιτιολογεί τούτο ειδικώς. Συνεπώς, αυτονοήτως προκύπτει ότι η απόφαση του αναθέτοντος φορέα για την διαπίστωση της επάρκειας ή μη των σχετικών επανορθωτικών μέτρων έπεται της σύμφωνης γνώμης της ως άνω επιτροπής. Ακόμα, λαμβάνοντας υπόψιν ότι κατά τη συνήθη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η ανάδειξη προσωρινού αναδόχου λαμβάνει χώρα αφότου έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών των διαγωνιζομένων και έχει αποτυπωθεί στα πρακτικά του αρμόδιου οργάνου του διαγωνισμού η κρίση σχετικά με το εάν στο πρόσωπο των διαγωνιζομένων δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού και πληρούνται τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, γίνεται αντιληπτό ότι, στην κρινόμενη περίπτωση η απόφαση του αναθέτοντος φορέα για την διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων της εν λόγω Εταιρείας, συνέχεται άρρηκτα με τον αποκλεισμό της ή μη από την διαγωνιστική διαδικασία παρά την συνδρομή σχετικού λόγου αποκλεισμού και συνεπώς προηγείται της απόφασης ανάδειξης προσωρινού αναδόχου. 21.- Έτσι, εκ των άνω διατάξεων αναφερόμενων παρέπεται ότι προκειμένου να κριθεί το παραδεκτό της συμμετοχής των διαγωνιζομένων στην εν θέματι Διαγωνιστική Διαδικασία, πολύ περισσότερο προκειμένου να εκδοθεί απόφαση περί αναδείξεως προσωρινού αναδόχου, όταν μάλιστα ο υποψήφιος προσωρινός ανάδοχος έχει παραδεχθεί τη συνδρομή στο πρόσωπο του λόγου αποκλεισμού, απαντώντας θετικώς στη σχετική ερώτηση του ΕΕΕΣ, πρέπει να έχει προηγηθεί η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ.του άρθρου 73 ν. 4412/2016. 21.1.- Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ως και ανωτέρω αναφέρεται, η ίδια ως άνω Εταιρεία..., δηλώνει στο υποβληθέν ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ της έχει υποπέσει σε περισσότερες σοβαρές και πάντως επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες κατά την εκτέλεση ουσιωδών συμβατικών και δη στο πλαίσιο περισσότερων προηγούμενων δημοσίων συμβάσεων, που είχαν ως συνέπεια

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

την επιβολή εις βάρος της παραπάνω εταιρείας πλείστων όσων κυρώσεων, αποζημιώσεων, ποινικών ρητρών και εκπτώσεων συμβατικών ανταλλαγμάτων, δυνάμει περισσότερων αποφάσεων των εκεί αναθετουσών αρχών (αρ. 73 παρ. 4 περ. στ). 22.- Πιο συγκεκριμένα, η παραπάνω Εταιρεία έχει υποπέσει ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ στις ακόλουθες είκοσι δύο (22) διακριτές, σοβαρότατες, και πάντως επαναλαμβανόμενες παραβάσεις, και τις έχουν επιβληθεί οι κάτωθι αντίστοιχες κυρώσεις, και δη κατά την εκτέλεση των συμβατικών της υποχρεώσεων προς τις ακόλουθες αναθέτουσες Αρχές: I. τη ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ...- ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, II. το ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ... - ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ ... «...», III. το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ..., IV. Το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ... - ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, V. Και το .... 23.- Οι παραπάνω αναφερόμενες πράξεις επιβολής προστίμου, συνιστούν κυρώσεις κατά την έννοια της περ. στ) της παρ. 4 του αρ. 73, καθώς έχουν επιβληθεί για περισσότερες σοβαρές και πάντως επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες κατά την εκτέλεση ουσιωδών απαιτήσεων στο πλαίσιο των προαναφερόμενων δημοσίων συμβάσεων, ως το γεγονός τούτο προκύπτει από τις παρατιθέμενες ανωτέρω (υπό I έως V) αιτιολογίες τους. Πρόκειται δηλαδή για παραβάσεις (και αντίστοιχα για πρόστιμα) που αναφέρονται σε πλημμελή εκτέλεση υπηρεσιών, ως και σε επανειλημμένη παντελή παράλειψη της εν λόγω Εταιρείας να προβεί σε οποιαδήποτε υπηρεσία, και μάλιστα για κατ' επανάληψη μεγάλα χρονικά διαστήματα, τούτο δε σε περισσότερους φορείς! Συνακόλουθα, οι ως άνω παραβάσεις, οι οποίες, από τη μία τυγχάνουν σοβαρότατες ακόμη και αν ιδωθούν μεμονομένα μία προς μια, και από την άλλη είναι εν πάση περιπτώσει επαναλαμβανόμενες, προδήλως στοιχειοθετούν και δη αυτοτελώς τον λόγο αποκλεισμού της περ. στ) της παρ. 4 του αρ. 73 του ν. 4412/2016. 24.- Εξάλλου, δέον εστί σημειωθεί ότι καταρχήν η διάταξη της περ. στ) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 απαιτεί η πλημμέλεια να είναι σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη, δηλαδή η οικεία πλήρωση είναι διαζευκτική και όχι σωρευτική. Επομένως, κατά τη γραμματική ερμηνεία της εν λόγω διάταξης, ο οικονομικός φορέας δύναται να εμπίπτει στον οικείο λόγο αποκλεισμού, εφόσον επέδειξε «σοβαρή» πλημμέλεια ή εφόσον διέπραξε πέραν της μίας ελάχιστον παρατυπίες, πολλώ δε μάλλον, όταν, όπως στην

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προκείμενη περίπτωση της εταιρείας ...επέδειξε κατ' επανάληψη σοβαρές παρατυπίες. (βλ. αιτιολογική σκέψη με αρ. 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). 25.- Άλλωστε, θα πρέπει εν προκειμένω να σημειωθεί ότι η εν λόγω συμμετέχουσα εταιρεία ... ..., ουδόλως αμφισβητεί ΟΥΤΕ το γεγονός της επιβολής των παραπάνω ποινικών ρητρών από τους ειρημένους Φορείς, ΟΥΤΕ βέβαια το γεγονός ότι η επιβολή των εν λόγω Ποινικών Ρητρών πράγματι στοιχειοθετούν τον λόγο αποκλεισμού της περίπτωσης «στ» της παρ. 4 του αρ. 73 του ν. 4412/2016. 26.- Τουναντίον, η εν λόγω συμμετέχουσα Εταιρεία ... ..., στο ερώτημα του ιδίου Κεφαλαίου Γ του Μέρους ΙΙΙ του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ της, περί του εάν «Έχει υποστεί ο οικονομικός φορέας πρόωρη καταγγελία προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης, ή επιβολή αποζημιώσεων ή άλλων παρόμοιων κυρώσεων σε σχέση με την εν λόγω προηγούμενη σύμβαση», ως τίθεται κάτωθι του τίτλου «Πρόωρη καταγγελία, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις», έχει απαντήσει ΘΕΤΙΚΑ, ενώ συγχρόνως αναφέρει ορισμένες μόνον από τις παραπάνω ειρημένες κυρώσεις που της έχουν επιβληθεί για την μη προσήκουσα και πλημμελή εκτέλεση συμβάσεων με άλλες Αρχές. 27.- Πλην όμως, μολονότι η ίδια ως άνω εταιρεία απάντησε καταφατικά στο σχετικό ερώτημα του υποβληθέντος ΕΕΕΣ, και περαιτέρω στα επόμενα πεδία του ΕΕΕΣ περιέγραψε τα ληφθέντα εκ μέρους της μέτρα για την αποκατάσταση της αξιοπιστίας της, η αναθέτουσα αρχή, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, εξέδωσε την προσβαλλόμενη Απόφαση, και έκανε παραδεκτό το φάκελο «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» της χωρίς να έχει προηγουμένως ληφθεί η σύμφωνη γνώμη της επιτροπής του άρθρου 73 παρ. 9 ν. 4412/2016 σχετικά με την επάρκεια των ληφθέντων εκ μέρους της εν λόγω εταιρείας, επανορθωτικών μέτρων, και επομένως χωρίς να έχει προηγουμένως εκδοθεί η απόφαση του αναθέτοντος φορέα για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των εν λόγω μέτρων στο πρόσωπο της εν λόγω συμμετέχουσας.

ΙΙ.Γ. 3οΣ ΛΟΓΟΣ ΑΚΥΡΩΣΗΣ (ΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ..., ..., ... και ...): Απορριπτές οι προσφορές ΟΛΩΝ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ των ανθυποψηφίων μας, καθώς, κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης, οι οποίοι έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού έχουν παραλείψει να περιλάβουν στην προσφορά του

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ειδικότερη ανάλυση των δηλωθέντων κοστών των προσφορών τους [...]30.- Συνεπώς, σύμφωνα με τη ρητή και αρκούντως σαφή διατύπωση των παραπάνω όρων της Διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οφείλαν να παραθέσουν όχι μόνον τα επί μέρους κόστη που συγκροτούν το διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων, το εργολαβικό τους κέρδος και τις νόμιμες κρατήσεις, αλλά και έτι περαιτέρω όφειλαν να παραθέσουν διακριτά και με σαφήνεια τον τρόπο εξαγωγής – υπολογισμού των κοστών αυτών, και δη προκειμένου τα αντίστοιχα κόστη «να δικαιολογούνται πλήρως». 30.1.- Οι παραπάνω αδήριτες διατυπώσεις της Διακήρυξης θέτουν το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον ένδικο διαγωνισμό, δεσμεύοντας τόσο τους διαγωνιζόμενους, όσο και την αναθέτουσα αρχή, για την τιμή και την μεθοδολογία των παραπάνω κοστών, μηδενός εξαιρουμένου και άρα, οι εν λόγω φορείς όφειλαν να παραθέσουν στην προσφορά τους ανάλυση, από την οποία να προκύπτει με επαρκή σαφήνεια, ο τρόπος- η μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού της τιμής αυτής. Τούτο δε, επί ποινή απαραδέκτου, όπως συνάγεται από τη διάταξη αυτή. 45.- Εξάλλου, τα αμέσως παραπάνω, δηλαδή το ότι οι συμμετέχοντες όφειλαν να παραθέσουν στην προσφορά τους ειδικότερη ανάλυση και μεθοδολογία υπολογισμού των παραπάνω κοστών της προσφοράς τους, έχουν κριθεί *ad hoc* με την με αριθ. 365/2021 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, η οποία κρισιολογώντας επί των όρων της Διακήρυξης του Διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με τη με αριθ. ...Διακήρυξη του ..., οι οποίοι (όροι) τυγχάνουν πανομοιότυποι με τους εδώ προκείμενους της επίδικης διακήρυξης του ..., απεφάνθη ως εξής: «14. Επειδή, με το άρθρο 5ο της διακήρυξης, πέραν όσων παρατέθηκαν σε προηγούμενη σκέψη, προβλέπονται και τα εξής: «15. Στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη “Οικονομική Προσφορά” περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του υποψηφίου αναδόχου, ο οποίος περιέχει τα οριζόμενα στο Παράρτημα Α΄ της παρούσας. 16. Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. ... 17. Εφόσον, η οικονομική προσφορά δεν έχει αποτυπωθεί στο σύνολό της στις ειδικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία. 18. ... 22. Η προσφορά πρέπει να είναι σύμφωνη με τους όρους της προκήρυξης. 23. ...». Στο άρθρο 6ο υπό τον τίτλο «Αποσφράγιση

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προσφορών» ορίζεται ότι «6.1. ...6.10. ... η αρμόδια Επιτροπή, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της αναθέτουσας αρχής, αποσφραγίζει τους ηλεκτρονικούς (υπο)φακέλους “Οικονομική Προσφορά” και προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών. 6.11. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται ως εξής: • απορρίπτονται ως απαράδεκτες οι οικονομικές προσφορές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Παραρτήματος Α της παρούσας, και • εν συνεχεία αξιολογούνται οι οικονομικές προσφορές, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας. ... 6.9 [προδήλως κατ’ εσφαλμένη αρίθμηση της παραγράφου αυτής] Εφόσον συντρέχει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις, η προσφορά του υποψηφίου απορρίπτεται ως απαράδεκτη και δεν αξιολογείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προκήρυξη: ... • Προσφορά που είναι αόριστη, ανεπίδεκτη εκτίμησης ... • Προσφορά που δεν καλύπτει πλήρως απαραίτους όρους, όπως αυτοί καθορίζονται στην παρούσα προκήρυξη. Προσφορά που παρουσιάζει ουσιώδεις αποκλίσεις από τους όρους και το Παράρτημα Α΄ και Β΄ της προκήρυξης. • Προσφορά από την οποία δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή. ... Οι παραπάνω περιπτώσεις είναι ενδεικτικές και όχι αποκλειστικές, εφόσον στο λοιπό σώμα της προκήρυξης προβλέπονται και άλλοι λόγοι για τους οποίους μια προσφορά κρίνεται ως απαράδεκτη και οι οποίοι δηλώνονται ρητά». Εξάλλου, με το Παράρτημα Α΄ της διακήρυξης προβλέπεται στην παράγραφο Α.2 ότι «Η Οικονομική Προσφορά θα πρέπει να έχει την εξής μορφή και περιεχόμενο: Α.2.1. ... Α.2.2. Η οικονομική προσφορά θα περιέχει τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010 ... και επίσης θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία (έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς): ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΑ (ΕΝΤΥΠΟ 1 ΟΙΚ. ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ)». Παρατίθεται δε, Πίνακας με πεδία προς συμπλήρωση από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, τα επτά (7) πρώτα των οποίων αφορούν το εργατικό κόστος (μικτές αποδοχές προσωπικού, εισφορές εργοδότη, κόστος επιδόματος αδείας, κόστος δώρων Χριστουγέννων, κόστος δώρων Πάσχα, επιπλέον κόστος Κυριακών-αργιών και κόστος αντικαταστατών εργαζομένων με κανονική άδεια). Ακολουθούν, μεταξύ άλλων, τα πεδία με αύξοντα αριθμό 8 «Κόστος αναλωσίμων υλικών (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ)», 9 «Κόστος

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

εργαλείων και μηχανημάτων καθαρισμού (αποσβέσεις, βλάβες, συντήρηση)», 10 «Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), λοιπά έξοδα» και 11 «ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (Να αναφερθούν αναλυτικά και να τεκμηριωθούν κατά την κρίση κάθε υποψηφίου αναδόχου)». Ακολούθως, ορίζεται ότι «Α.2.3. Ο παραπάνω πίνακας συμπληρώνεται (χωρίς να τροποποιηθεί η μορφή του) από τους υποψήφιους αναδόχους, σύμφωνα με την κείμενη εργατική, ασφαλιστική και σχετική νομοθεσία επί ποινή απαράδεκτου της προσφοράς ... . Η τιμή για καθένα από τα πεδία του παραπάνω πίνακα θα είναι μια και μοναδική και θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος- μέθοδος υπολογισμού- προσδιορισμού αυτής τις τιμής. ... Α.2.8. Στην προσφορά επί ποινή απόρριψης θα υπάρχει: i. Ανάλυση των ωρών (πρωινές- απογευματινές, ώρες Κυριακών- αργιών). ... ii Ανάλυση από την οποία θα πρέπει να προκύπτει πως υπολογίζονται: • Οι “Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές-στριες και επόπτες) με πλήρη απασχόληση” που αναφέρεται στο[ν] ανωτέρω πίνακα. • Οι “Εισφορές ΙΚΑ Εργοδότη” ... • Το “Κόστος επιδόματος αδείας ... • Το “Κόστος δώρων Χριστουγέννων ... • Το “Κόστος δώρων Πάσχα ... • Το “Επιπλέον κόστος Κυριακών- Αργιών ... • Το “Κόστος αντικαταστατών εργαζομένων σε κανονική άδεια” που αναφέρεται στο[ν] ανωτέρω πίνακα. Α.2.9. ... ». 15. Επειδή, με την προδικαστική προσφυγή της η αιτούσα προέβαλε ότι η οικονομική προσφορά της «...» είναι πλημμελής και μη νομίμως έγινε αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, μεταξύ άλλων, διότι η εν λόγω εταιρεία δεν προσδιόρισε σε οποιοδήποτε σημείο της προσφοράς της αυτής, επακριβώς και με σαφήνεια, τον τρόπο- μέθοδο υπολογισμού των τιμών που ανέγραψε στα πεδία 8 έως 11 του σχετικού υποδείγματος, ήτοι, παρέλειψε να αναλύσει τον τρόπο και τη μέθοδο υπολογισμού των τιμών που αντιστοιχούν στο κόστος αναλωσίμων, το κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, το διοικητικό κόστος και τα λοιπά έξοδα [προδήλως από παραδρομή αναφέρθηκε σε ένα σημείο της προσφυγής της στα πεδία 9-11 αντί 8-11], κατά παράβαση της σχετικής υποχρέωσης που τίθεται, επί ποινή αποκλεισμού, με το όρο Α.2.3 του Παραρτήματος Α΄, η οποία καταλαμβάνει όλες τις αναγραφόμενες στον Πίνακα Οικονομικής Προσφοράς τιμές, συμπεριλαμβανομένων και των τιμών των πεδίων 8 έως 11. Η αναθέτουσα αρχή, με τις απόψεις της ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. υποστήριξε ότι



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

στη διακήρυξη δεν προβλέπεται ειδικός τρόπος ανάλυσης για τις τιμές που αναγράφονται στα ανωτέρω πεδία του Εντύπου 1 της Οικονομικής Προσφοράς, ενώ αντιθέτως, με τον όρο Α.2.8 του Παραρτήματος Α' απαιτείται συγκεκριμένη ανάλυση για τα εργατικά κόστη, καθώς και για τις ώρες απασχόλησης (πρωινές- απογευματινές, ώρες Κυριακών- αργιών). Συνεπώς, κατά την αναθέτουσα αρχή, «είναι στην διακριτική ευχέρεια των υποψηφίων ο περαιτέρω τρόπος ανάλυσης για τα πεδία των τιμών του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων, κόστους εργαλείων-μηχανημάτων και κόστους λοιπών εξόδων, αφού ήδη το έντυπο 1 οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, που υποχρεωτικά συμπληρώνουν οι υποψήφιοι, για κάθε ένα από αυτά τα πεδία έχει εκ των προτέρων ανάλυση. Αν ήθελε υποτεθεί ότι η διακήρυξη απαιτούσε επιπρόσθετη ανάλυση, αυτή θα έπρεπε να είναι σαφής, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα πεδία τιμών που αφορούν τα εργατικά κόστη σύμφωνα με την υποπαράγραφο Α.2.8 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης». Εξάλλου, όπως ισχυρίσθηκε η αναθέτουσα αρχή, από απλή επισκόπηση της οικονομικής προσφοράς της ίδιας της προσφεύγουσας [ήδη αιτούσας], δεν προκύπτει ιδιαίτερη εκ μέρους της ανάλυση και επομένως, εάν ήθελε θεωρηθεί μη επαρκής η ανάλυση της «...», τότε, ούτε η δική της ανάλυση θα μπορούσε να θεωρηθεί επαρκής, ενώ, άλλωστε, τα ποσά που αυτή δήλωσε ως κόστος εργαλείων -μηχανημάτων και ως κόστος διοικητικής υποστήριξης, είναι αρκετά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα ποσά που δήλωσε η «...», όσον αφορά δε, το πεδίο των λοιπών εξόδων, τούτο συμπληρώνεται κατά την κρίση κάθε διαγωνιζόμενου, γι' αυτό και κατά τη διακριτική τους ευχέρεια, η μεν «...» περιέλαβε σε αυτό τα έξοδα ένδυσης, ενώ η προσφεύγουσα περιέλαβε, τα έξοδα υπέρ ΕΛΠΚ. Συμπερασματικά, κατά την αναθέτουσα αρχή, ο λόγος της προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί αφού α) στη διακήρυξη δεν προβλέπεται ειδικός τρόπος ανάλυσης για τις αμφισβητούμενες με την προσφυγή τιμές, πέραν όσων αναφέρονται στο Έντυπο 1 Οικονομικής Προσφοράς, β) ούτε η ίδια η προσφεύγουσα έχει υποβάλει ιδιαίτερη ανάλυση και γ) δεν προκύπτει ότι συντρέχει λόγος για τον οποίο θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η ανάλυση της «...» δεν είναι επαρκής. Με την παρέμβασή της ενώπιον της Α.Ε.Π.Π., η εν λόγω εταιρεία «...» αντέταξε ότι στον Πίνακα του Εντύπου 1 της οικονομικής προσφοράς της, έχει αναλύσει, προσδιορίσει και εξειδικεύσει ένα προς ένα τα

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

κόστη των κελιών με α/α 8-11 του οικείου υποδείγματος, παραθέτοντας επακριβώς και τη μέθοδο υπολογισμού τους, ως εξής: «Πεδίο με α/α 8: Κόστος αναλωσίμων υλικών (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια κλπ.) Πεδίο με α/α 9: Κόστος εργαλείων & μηχανημάτων καθαρισμού (αποσβέσεις, βλάβες, συντήρηση) Πεδίο με α/α 10: Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), εισφορά ΕΛΠΚ Πεδίο με α/α 11: ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (ένδυση)» και συνεπώς, ενόψει και του ότι δεν προσδιορίζεται στη διακήρυξη συγκεκριμένη μέθοδος ανάλυσης της τιμής κάθε πεδίου, η προσφορά της καλύπτει πλήρως τη σχετική απαίτηση της διακήρυξης. Επεσήμανε δε, ότι και η ανάλυση για τα ως άνω πεδία του εντύπου 1 της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας ελάχιστα διαφοροποιείται από τη δική της. 16. Επειδή, με την προσβαλλόμενη απόφασή της (σκ. 17), η Α.Ε.Π.Π. απέρριψε ως αβάσιμο τον ανωτέρω λόγο της προδικαστικής προσφυγής, παραθέτοντας ως αιτιολογία τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής και τους ισχυρισμούς της ενώπιόν της παρέμβασης, που υιοθέτησε πλήρως. Η αιτιολογία αυτή, όμως, με το περιεχόμενο που προεκτέθηκε, πιθανολογείται σοβαρά ότι δεν είναι νόμιμη, όπως βασίμως φαίνεται ότι προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. Τούτο διότι, σύμφωνα με τη ρητή και αρκούντως σαφή διατύπωση της υποπαρ. Α.2.3 της παρ. Α.2 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης, η οποία θέτει το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον ένδικο διαγωνισμό, δεσμεύοντας τόσο τους διαγωνιζόμενους, όσο και την αναθέτουσα αρχή, για την τιμή που αναγράφεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, κατά τη συμπλήρωση του Πίνακα του Εντύπου 1 της οικονομικής προσφοράς τους, σε καθένα από τα κενά πεδία παραπλεύρως των παρατιθέμενων στον Πίνακα αυτό κονδυλίων, μηδενός εξαιρουμένου και άρα, συμπεριλαμβανομένων και των με α/α 8 έως 11, οι εν λόγω φορείς οφείλουν να παραθέσουν στην προσφορά τους ανάλυση, από την οποία να προκύπτει με επαρκή σαφήνεια, ο τρόπος- η μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού της τιμής αυτής. Τούτο δε, επί ποινή απαραδέκτου, όπως συνάγεται από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 5ου, σύμφωνα με την οποία η προσφορά πρέπει να είναι σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης, έστω και αν οι εν λόγω διατάξεις δεν περιέχουν πανηγυρική γι' αυτό αναφορά, αλλά και την παρ. 6.11 του άρθρου

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

δου, η οποία ευθέως ορίζει ότι απορρίπτονται ως απαράδεκτες οικονομικές προσφορές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Παραρτήματος Α'. Εξάλλου, από το ότι στις επόμενες διατάξεις της υποπαρ. Α.2.8 της ίδιας ως άνω παρ. Α.2 του Παραρτήματος αυτού ορίζεται ότι η οικονομική προσφορά πρέπει να περιέχει, ρητά «επί ποινή απόρριψης», ανάλυση του υπολογισμού των μικτών αποδοχών, των εισφορών εργοδότη, των επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, του επιπλέον κόστους Κυριακών-αργιών και του κόστους αντικαταστατών εργαζομένων, δεν μπορεί να συναχθεί εξ αντιδιαστολής, ότι η διακήρυξη δεν απαιτεί, με ποινή το απαράδεκτο της οικονομικής προσφοράς, την αξιούμενη από τον όρο Α.2.3 ανάλυση της τιμής όλων των πεδίων του Πίνακα, αλλά ότι την έχει θεσπίσει, όσον αφορά ορισμένα από τα πεδία αυτά και δη, τα με α/α 8 έως 11 πεδία, ως προαιρετική, όπως αβασίμως φαίνεται ότι υποστηρίζουν οι αντίδικοι της αιτούσας. Περαιτέρω, η περιγραφή του Πίνακα του Εντύπου 1 Οικονομικής Προσφοράς του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης για καθένα από τα επίμαχα κόστη, με παράθεση, ως προς τα με α/α 8 έως 10, των επιμέρους στοιχείων που τα απαρτίζουν (σάκοι απορριμμάτων, απορρυπαντικά, απολυμαντικά, καθαριστικά, γάντια όσον αφορά το κόστος αναλωσίμων, αποσβέσεις, βλάβες, συντήρηση όσον αφορά τα μηχανήματα-εργαλεία κ.λπ), υποδεικνύει τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό καθενός από τα κόστη αυτά, πλην, δεν υποκαθιστά την προβλεπόμενη από τον όρο Α.2.3 υποχρέωση των οικονομικών φορέων να αναλύσουν επαρκώς και σαφώς τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζουν την τιμή που αναγράφουν στα αντίστοιχα πεδία του υποβαλλόμενου με την προσφορά τους Πίνακα, ούτε και αρκεί για την πλήρωση της σχετικής απαίτησης, όπως εσφαλμένα, αλλά και αορίστως φαίνεται ότι δέχονται η αναθέτουσα αρχή και η Α.Ε.Π.Π., αναφερόμενες σε «εκ των προτέρων ανάλυση» που υπάρχει στον Έντυπο 1 Οικονομικής Προσφοράς της διακήρυξης. Με τα δεδομένα αυτά, εφόσον όπως αναφέρεται και στην προσβαλλόμενη απόφαση της Α.Ε.Π.Π., η «...», ως ανάλυση του όρου Α.2.3, υπέβαλε με την προσφορά της μόνον τον Πίνακα του Εντύπου 1 οικονομικής προσφοράς, αντιγράφοντας όσον αφορά τα με α/α 8 έως 10 κόστη, την περιγραφή που υπάρχει για καθένα από αυτά στον Πίνακα του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης (με αντικατάσταση της τελευταίας φράσης

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

της περιγραφής του διοικητικού κόστους με την «εισφορά ΕΛΠΚ») και, αναγράφοντας όσον αφορά το με α/α 11 κόστος, την «ένδυση», περιγραφή με την οποία, όπως προεκτέθηκε, προσδιορίζονται μεν τα επί μέρους στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για τον καθένα από τα κόστη αυτά, πλην, δεν αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο υπολογίσθηκε η τιμή που δηλώθηκε στα αντίστοιχα πεδία (μηνιαίως, 552,21 ευρώ ως κόστος αναλωσίμων, 250 ευρώ ως κόστος εργαλείων και μηχανημάτων, 566 ευρώ ως διοικητικό κόστος και 56 ευρώ ως ένδυση), η οικονομική προσφορά της εν λόγω εταιρείας φαίνεται ότι δεν πληρούσε την προαναφερόμενη απαίτηση της διακήρυξης και ως εκ τούτου, μη νομίμως είχε γίνει αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή. Είναι δε, αδιάφορο από την άποψη αυτή αν η ίδια η αιτούσα είχε προβεί σε επαρκή και σαφή ανάλυση των τιμών που δήλωσε με τη δική της προσφορά για τα ανωτέρω κόστη, δοθέντος ότι τυχόν πλημμέλεια της οικονομικής προσφοράς αυτής, δεν θεράπευε την ως άνω πλημμέλεια της οικονομικής προσφοράς της ανθυποψήφιας εταιρείας και κατ' επέκταση, δεν την καθιστούσε αποδεκτή, ως σύμφωνη με τη διακήρυξη. Επίσης, άμοιρη νομικής επιρροής είναι στην προκείμενη περίπτωση και η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής και της Α.Ε.Π.Π. διαπίστωση ότι οι τιμές που δήλωσε η αιτούσα ως κόστος εργαλείων και μηχανημάτων και ως διοικητικό κόστος, είναι χαμηλότερες από εκείνες που αντιστοίχως δήλωσε η «...». Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτός ο λόγος αυτός αναστολής, ενώ δεν πιθανολογούνται σοβαρά ως βάσιμα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από τους αντιδίκους της αιτούσας. 17. Επειδή, ενόψει όσων προεκτέθηκαν, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η βασιμότητα του ανωτέρω λόγου της κρινόμενης αίτησης, παρέλκει ως αλυσιτελής, η εξέταση των λοιπών λόγων αναστολής, με τους οποίους, κατ' επανάληψη σχετικών αιτιάσεων της προδικαστικής προσφυγής, αποδίδονται επιπλέον πλημμέλειες στην οικονομική προσφορά της «...» και πλήττονται ως μη νομίμως αιτιολογημένες οι αντίστοιχες απορριπτικές κρίσεις της Α.Ε.Π.Π».

46. - Με τα δεδομένα αυτά, όλες ανεξαιρέτως οι ανθυποψήφιας μας εταιρείες, δηλαδή οι Εταιρείες ..., ..., ... και ..., υπέβαλαν με την προσφορά τους μόνον τα επί μέρους ποσά που συγκροτούν το διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων, το εργολαβικό τους κέρδος και τις νόμιμες κρατήσεις, προσδιορίζονται μεν τα επί μέρους στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για την

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

εξαγωγή τους, πλην, δεν ανέλυσαν τον τρόπο, δηλαδή την μεθοδολογία με την οποία υπολογίσθηκαν οι τιμές αυτές που δηλώθηκαν, και, συνεπώς, οι οικονομικές τους προσφορές δεν πληρούσαν την προαναφερόμενη απαίτηση της διακήρυξης και ως εκ τούτου, μη νομίμως έγιναν αποδεκτές από την αναθέτουσα αρχή[...].».

17. Επειδή στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τα εξής:  
«[.....] Ως προς τον 1ο λόγο της προδικαστικής προσφυγής:

Η αναθέτουσα αρχή δεν μπορούσε να γνωρίζει στο συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας εάν η δήλωση της εταιρείας ήταν αληθής ή όχι δεδομένου ότι ο έλεγχος επ'αυτού πραγματοποιείται από την αναθέτουσα αρχή στο στάδιο της κατακύρωσης.

Ως προς τον 2ο λόγο:

Δεδομένου ότι τα αναφερόμενα στο Ε.Ε.Ε.Σ. επαγγελματικά παραπτώματα δεν έχουν τελεσιδικήσει, δεν μπορεί να εκτιμηθεί ο βαθμός σοβαρότητας τους προκειμένου να προχωρήσουμε σε περαιτέρω ενέργειες. Για τον ίδιο λόγο δεν μπόρεσαν να εκτιμηθούν από την αναθέτουσα αρχή και ο ρόλος που θα διεδραμάτιζαν οι αναφερόμενες επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες στην εκτέλεση της σύμβασης.

Ως προς τον 3ο λόγο της προδικαστικής προσφυγής:

Η αναθέτουσα αρχή θεώρησε επαρκή την ανάλυση στην οικονομική προσφορά, για τα επιμέρους κόστη που αφορούν ειδικότερα το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων, το εργολαβικό κέρδος και τις νόμιμες κρατήσεις όλων των συμμετεχουσών εταιρειών».

18. Επειδή η πρώτη παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι: «[.....]1. Δια της ασκηθείσας προδικαστικής προσφυγής η εν λόγω εταιρία προβάλλει ότι καταρχήν εις βάρος της εταιρείας μας συντρέχει επάλληλος λόγος αποκλεισμού καθόσον «έχουμε παραλείψει ενσυνείδητα να δηλώσουμε στο υποβληθέν ΕΕΕΣ μας ότι έχουμε κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων».

Ο υπό κρίση λόγος ωστόσο είναι όλως απορριπτέος ως νόμω και ουσία αβάσιμος.

Συγκεκριμένα, η υπό κρίση εταιρεία ισχυρίζεται ότι εμπίπτουμε στο λόγο αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 περίπτωση ζ' του ν.4412/2016, ο οποίος

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

έχει ενταχθεί στο κανονιστικό πλαίσιο της οικείας διακήρυξης καθιστάμενου αυτού έτσι υποχρεωτικού (από δυνητικού).

Και τούτο καθόσον η εταιρεία μας έχει κριθεί ένοχη υποβολής ψευδούς δήλωσης σε έτερες διαγωνιστικές διαδικασίες όπως έχει κριθεί δυνάμει σχετικών αποφάσεων της ΑΕΠΠ.

Ειδικότερα, δυνάμει της με αριθμ. 1126, 1127/2021 απόφασης του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ η εταιρεία μας έχει κριθεί ένοχη υποβολής ψευδούς δήλωσης στο διαγωνισμό που προκηρύχθηκε δυνάμει της με αριθμ. ...διακήρυξης του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου ... και τούτο καθόσον στην υπό κρίση διαγωνιστική διαδικασία η εταιρεία μας δεν είχε δηλώσει την επιβολή ποινικών ρητρών εις βάρος της στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα επικαλείται την με αριθμ. 1224/2021 απόφαση του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ δυνάμει της οποίας και πάλι η εταιρεία μας κρίθηκε ως εμπόπτουσα στον λόγο αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 4 περίπτωση ζ) του ν.4412/2016 στο διαγωνισμό που προκηρύχθηκε δυνάμει της αριθμ. ...διακήρυξης του ..., και τούτο και πάλι καθόσον η εταιρεία μας δεν είχε δηλώσει την επιβολή ποινικών ρητρών εις βάρος της στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της.

Για το λόγο αυτό η προσφεύγουσα κατ' επίκληση των ως άνω αποφάσεων της ΑΕΠΠ που δεν έχει προσβάλλει η εταιρεία μας ισχυρίζεται ότι η εταιρεία μας εμπόπτει στον λόγο αποκλεισμού της υποβολής ψευδούς δήλωσης καθόσον δεν δήλωσε ως δήθεν όφειλε το γεγονός ότι έχει κριθεί από έτερες αναθέτουσες αρχές ως εμπόπτουσα στον οικείο λόγο αποκλεισμού.

Η προσφεύγουσα εταιρεία πέραν της όλως αβάσιμης επιχειρηματολογίας της επιχειρεί να διαστρεβλώσει τους λόγους αποκλεισμού που ορίζονται ρητώς στο άρθρο 73 παρ. 4 του ν.442/2016.

Ο ν. 4412/2016 ορίζει στο άρθρο 73 « Λόγοι Αποκλεισμού», ότι:[...] Εν προκειμένω η εταιρεία μας στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία δήλωσε ότι:

«Πρόωρη καταγγελία, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις

Έχει υποστεί ο οικονομικός φορέας πρόωρη καταγγελία προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης, ή επιβολή αποζημιώσεων ή άλλων παρόμοιων κυρώσεων σε σχέση με την εν λόγω προηγούμενη σύμβαση;

Απάντηση:

Ναι

Παρακαλώ αναφέρετε λεπτομερείς πληροφορίες

Κατά την έννοια του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 στην εταιρεία μας έχουν επιβληθεί δύο (2) πρόστιμα για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας, Υψηλής, Πολύ Υψηλής Σοβαρότητας και ειδικότερα 1)η υπ' αριθμ πρωτ. .... ΣΕΠΕ ΠΔΕΕΣ .... (ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ) κατά της οποίας έχουμε καταθέσει την από 07.12.2018 και με αριθ. καταθ. Πρ 11477/7.12.2018 προσφυγή στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών για την οποία έχει προσδιοριστεί δικάσιμος την 3/12/2021 και 2) η υπ' αριθμ πρωτ : .... ΣΕΠΕ ΠΔΕΕΣ .... (ΥΨΗΛΗΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ) κατά της οποίας έχουμε καταθέσει την από 26.02.2019 και με αριθ. καταθ. Πρ34/26.2.2019 προσφυγή στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Μυτιλήνης για την οποία έχει προσδιοριστεί δικάσιμος την 8/12/2021 και συνεπώς δεν έχει καταστεί τελεσίδικη η επιβολή τους γεγονός που τα χρήζει μη υπολογίσιμα. Οι παραβάσεις για τις οποίες μας επιβλήθηκαν τα ως άνω πρόστιμα έγιναν εν αγνοία της εταιρείας μας. Εν προκειμένω, η εταιρεία μας έχει λάβει όλα τα προσήκοντα μέτρα που επιβεβαιώνουν την ακεραιότητα, την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της ήτοι α) έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις προς όλους τους ενδιαφερόμενους με σαφή, τεκμηριωμένο και ολοκληρωμένο τρόπο, β) έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών της, γ) έχει δημιουργήσει νέες διαδικασίες σε επίπεδο διαχείρισης προσωπικού, κατάλληλες για την ορθή λειτουργία της και για την αποφυγή περαιτέρω εκ παραδρομής παραπτώματων, δ) έχει βελτιώσει έτι περαιτέρω την εκπαίδευση, εντείνοντας τον εποπτικό έλεγχο του προσωπικού της και ε) έχει ενισχύσει την πυραμιδική οργάνωση ελέγχου των υπαλλήλων της, εφαρμόζοντας απαρεγκλίτως και Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) 11 ελέγχου των υπαλλήλων της, εφαρμόζοντας απαρεγκλίτως και ανελαστικά όλες τις Θεσμοθετημένες διαδικασίες των πιστοποιητικών ποιότητας (ISO) που κατέχει επί πολλά συναπτά έτη. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία μας έχει ιδρύσει

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

και λειτουργεί τρεις νέες Ανεξάρτητες Διευθύνσεις, με ειδικά εξειδικευμένο προσωπικό, οι οποίες δεν έχουν καμία σχέση ιεραρχικής εξάρτησης μεταξύ τους: 1. Την Διεύθυνση Τήρησης Νομίμων Διατάξεων και Προδιαγραφών με τρεις Υποδιευθύνσεις, (α) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Καθαρισμού και την (β) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Σίτισης & Υποστήριξης. 2. Την Διεύθυνση Συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με πρότυπα ISO 9001 για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, ISO 14001 για την Προστασία του Περιβάλλοντος και ISO 18001 για την Ασφάλεια και Υγεία των εργαζομένων. 3. Την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που υπάγεται κατευθείαν στο Διοικητικό Συμβούλιο και εποπτεύει με συνεχείς ελέγχους όλες τις διευθύνσεις της εταιρείας. Ως εκ τούτου, η εταιρεία μας, ακολουθεί κατά γράμμα τις επιταγές του άρθρου 73 του Ν. 4412 /2016, έλαβε όλα τα προσήκοντα διορθωτικά μέτρα για την τεκμηρίωση της αξιοπιστίας της. Συνεπώς, η υποβληθείσα προσφορά μας καλύπτει πλήρως και επαρκώς τα ζητούμενα εκ της διακηρύξεως και της νομοθεσίας που διέπει αυτήν, καθώς η εταιρεία μας αποδεικνύει την ύπαρξη ακεραιότητας, τεχνικής ικανότητας και φερεγγυότητας για την επιτυχή εκτέλεση των υπό ανάθεση υπηρεσιών. 4. Σε κάθε περίπτωση η εταιρεία μας έχει λάβει επαρκή μέτρα προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία της και κατά την εκδίκαση των σχετικών ενδίκων μέσων της κατά των αποφάσεων που την θίγουν θα δικαιωθεί. Η εταιρεία μας έχει εκτελέσει πλήρως και προσηκόντως όλα τα έργα που έχει αναλάβει και είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερη, γι' αυτό το λόγο αποτελεί αξιόπιστο οικονομικό φορέα και είναι αποδεδειγμένα σε θέση να εκτελέσει πλήρως και προσηκόντως τη σύμβαση Κατά την εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων στην εταιρείας μας έχουν επιβληθεί οι κάτωθι ποινικές ρήτρες για τις οποίες έχουν παρέλθει τρία έτη από την ημερομηνία έκδοσής τους • Η με ΑΔΑ: ... και από 25/9/2017 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ...και από Δεκεμβρίου του έτους 2017 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), Επίσης έχουν επιβληθεί και οι κάτωθι : • Η με ΑΔΑ: ... αριθ. .... και από 27/2 /2018 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ...αριθ. ... και από 18/6/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ...και από 18/6 /2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...). • Η με ΑΔΑ: ... Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) ...• Η με ΑΔΑ: ... και από 29/6/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...). • Η με ΑΔΑ: .... • Η με ΑΔΑ: ...και από 27/7/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ... και από 22/10/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ... και από 18/02/2021 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...). • Η με ΑΔΑ: ...και από 19/02/2021 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ...και από 15/04/2021 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Το με ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 49/05-12- 2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ...με Θέμα 21α,β: • Το με ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 39/10-10-2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ... με Θέμα 10:

• Το με ΑΔΑ: ..., ΑΔΑ: ..., ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 39/10-10- 2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ... με Θέμα 15ο 16ο, 12ο . • Το με ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 52/20-12-2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ... με Θέμα 11ο • με ΑΔΑ: ... Πρωτ.:2832.1/82969/2020 και από 10/1...απόφαση έγκρισης τμηματικών προσωρινών παραλαβών του Υπουργείου ...• Η με ΑΔΑ: ...αριθμ. ...και από 5.11.2020 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ... Απόφαση της παραπάνω Αναθέτουσας με ΘΕΜΑ 20 • Η με ΑΔΑ: ...και από 14.6.2018 Απόφαση του ...» • Η με ΑΔΑ: ... και από 11.9.2018 Απόφαση του ...» Η εταιρεία μας σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 έχει προβεί σε

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

κάθε απαραίτητη διορθωτική ενέργεια ώστε να αποδείξει την αξιοπιστία της και έχει λάβει όλα τα προσήκοντα μέτρα που επιβεβαιώνουν την ακεραιότητά της , την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της. Συγκεκριμένα, έχουμε ήδη αναλύσει τις απαιτήσεις του νόμου προς όλους τους ενδιαφερόμενους με σαφή, τεκμηριωμένο και ολοκληρωμένο τρόπο, έχουμε λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών μας, έχουμε Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) 13 οργανωτικά μέτρα όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών μας, έχουμε δημιουργήσει νέες διαδικασίες σε επίπεδο διαχείρισης προσωπικού, κατάλληλες για την ορθή λειτουργία της και για την αποφυγή περαιτέρω εκ παραδρομής παραπτώματων, έχουμε βελτιώσει επιπλέον την εκπαίδευση του προσωπικού μας αλλά και των εποπτών του προσωπικού μας, ώστε να είναι η παροχή των υπηρεσιών της εταιρείας μας άριστη, προσήκουσα και σύμφωνη με τις εκάστοτε τεχνικές προδιαγραφές και την εκάστοτε σύμβαση, με απώτερο στόχο κατ' αρχάς την ανάλυση των πλημμελειών που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν και την άμεση διόρθωση όλων των αιτιών και δυσλειτουργιών που οδήγησαν στις παρατηρηθείσες πλημμέλειες και στην επιβολή των ανωτέρω ποινικών ρητρών , εντείνοντας τον εποπτικό έλεγχο του προσωπικού μας και έχουμε ενισχύσει την ιεραρχική οργάνωση ελέγχου των υπαλλήλων, εφαρμόζοντας απαρεγκλίτως και ανελαστικά όλες τις θεσμοθετημένες διαδικασίες των πιστοποιητικών ποιότητας (ISO) που κατέχει επί πολλά συναπτά έτη, αλλά είχαν παρατηρηθεί και περιπτώσεις που προφανώς δεν ακολουθούσαν τις πιστοποιημένες διαδικασίες και πλέον έχουν πλήρως και απολύτως καταπολεμηθεί. Αυτές πλέον οι νέες διαδικασίες παρακολούθησης της πιστής τήρησης των πιστοποιημένων διαδικασιών παροχής υπηρεσιών από την εταιρεία μας και αυτές συγχρόνως προς την εκπαίδευση του προσωπικού, τον εντεινόμενο εποπτικό έλεγχο αλλά και την τροποποίηση της μεθόδου εποπτείας της τήρησης των θεσμοθετημένων διαδικασιών εποπτείας και παροχής των υπηρεσιών από την εταιρεία μας και το προσωπικό μας έχουν συντελέσει στην απόλυτη αντιμετώπιση των παρελθόντων δυσλειτουργιών και στην κατ' επέκταση πλήρη και απόλυτη φερεγγυότητα της εταιρείας μας και την απόλυτη βεβαιότητα ότι δεν παρατηρούνται ούτε εμφανίζονται πλέον τέτοιες

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

δυσλειτουργίες. Γι' αυτό το λόγο και στην εταιρεία μας λειτουργεί Διεύθυνση Τήρησης Νομίμων Διατάξεων και Προδιαγραφών με Υποδιευθύνσεις, (α) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Καθαρισμού και την (β) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Σίτισης & Υποστήριξης. Ακόμη, ιδρύσαμε την Διεύθυνση Συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με πρότυπα ISO 9001 για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, ISO 14001 για την Προστασία του Περιβάλλοντος και ISO 18001 για την Ασφάλεια και Υγεία των εργαζομένων. Ενώ σημαντικό εποπτικό ρόλο πλέον φέρει και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που εποπτεύει με συνεχείς ελέγχους όλες τις διευθύνσεις της εταιρείας. Έτσι, η εταιρεία μας, ακολουθώντας κατά γράμμα τις επιταγές του άρθρου 73 του Ν. 4412 /2016 έχει λάβει, όλα τα προσήκοντα διορθωτικά μέτρα για την τεκμηρίωση της αξιοπιστίας, της ακεραιότητας, της τεχνικής ικανότητας και φερεγγυότητας αυτής για την επιτυχή εκτέλεση των υπό ανάθεση υπηρεσιών.

Σε περίπτωση καταδίκης, ο οικονομικός φορέας έχει λάβει μέτρα που να αποδεικνύουν την αξιοπιστία του παρά την ύπαρξη σχετικού λόγου αποκλεισμού (“αυτοκάθαρση”);

Ναι

Περιγράψτε τα μέτρα που λήφθηκαν

Κατά την έννοια του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 στην εταιρεία μας έχουν επιβληθεί δύο (2) πρόστιμα για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας, Υψηλής, Πολύ Υψηλής Σοβαρότητας και ειδικότερα 1)η υπ' αριθμ πρωτ. ...ΣΕΠΕ ΠΔΕΕΣ ... (ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ) κατά της οποίας έχουμε καταθέσει την από 07.12.2018 και με αριθ. καταθ. Πρ 11477 /7.12.2018 προσφυγή στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών για την οποία έχει προσδιοριστεί δικάσιμος την 3/12/2021 και 2) η υπ' αριθμ πρωτ : 471350/20.12.2018 ΣΕΠΕ ...(ΥΨΗΛΗΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ) κατά της οποίας έχουμε καταθέσει την από 26.02.2019 και με αριθ. καταθ. Πρ34/26.2.2019 προσφυγή στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Μυτιλήνης για την οποία έχει προσδιοριστεί δικάσιμος την 8/12/2021 και συνεπώς δεν έχει καταστεί τελεσίδικη η επιβολή τους γεγονός που τα χρήζει μη υπολογίσιμα. Οι παραβάσεις για τις οποίες μας επιβλήθηκαν τα ως άνω πρόστιμα έγιναν εν

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αγνοία της εταιρείας μας. Εν προκειμένω, η εταιρεία μας έχει λάβει όλα τα προσήκοντα μέτρα που επιβεβαιώνουν την ακεραιότητα, την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της ήτοι α) έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις προς όλους τους ενδιαφερόμενους με σαφή, τεκμηριωμένο και ολοκληρωμένο τρόπο, β) έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών της, γ) έχει δημιουργήσει νέες διαδικασίες σε επίπεδο διαχείρισης προσωπικού, κατάλληλες για την ορθή λειτουργία της και για την αποφυγή περαιτέρω εκ παραδρομής παραπτώματων, δ) έχει βελτιώσει έτι περαιτέρω την εκπαίδευση, εντείνοντας τον εποπτικό έλεγχο του προσωπικού της και ε) έχει ενισχύσει την πυραμιδική οργάνωση ελέγχου των υπαλλήλων της, εφαρμόζοντας απαρεγκλίτως και Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) 11 ελέγχου των υπαλλήλων της, εφαρμόζοντας απαρεγκλίτως και ανελαστικά όλες τις Θεσμοθετημένες διαδικασίες των πιστοποιητικών ποιότητας (ISO) που κατέχει επί πολλά συναπτά έτη. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία μας έχει ιδρύσει και λειτουργεί τρεις νέες Ανεξάρτητες Διευθύνσεις, με ειδικά εξειδικευμένο προσωπικό, οι οποίες δεν έχουν καμία σχέση ιεραρχικής εξάρτησης μεταξύ τους: 1. Την Διεύθυνση Τήρησης Νομίμων Διατάξεων και Προδιαγραφών με τρεις Υποδιευθύνσεις, (α) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Καθαρισμού και την (β) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Σίτισης & Υποστήριξης. 2. Την Διεύθυνση Συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με πρότυπα ISO 9001 για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, ISO 14001 για την Προστασία του Περιβάλλοντος και ISO 18001 για την Ασφάλεια και Υγεία των εργαζομένων. 3. Την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που υπάγεται κατευθείαν στο Διοικητικό Συμβούλιο και εποπτεύει με συνεχείς ελέγχους όλες τις διευθύνσεις της εταιρείας. Ως εκ τούτου, η εταιρεία μας, ακολουθεί κατά γράμμα τις επιταγές του άρθρου 73 του Ν. 4412 /2016, έλαβε όλα τα προσήκοντα διορθωτικά μέτρα για την τεκμηρίωση της αξιοπιστίας της. Συνεπώς, η υποβληθείσα προσφορά μας καλύπτει πλήρως και επαρκώς τα ζητούμενα εκ της διακηρύξεως και της νομοθεσίας που διέπει αυτήν, καθώς η εταιρεία μας αποδεικνύει την ύπαρξη ακεραιότητας, τεχνικής ικανότητας και φερεγγυότητας για την επιτυχή εκτέλεση των υπό ανάθεση υπηρεσιών. 4. Σε

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

κάθε περίπτωση η εταιρεία μας έχει λάβει επαρκή μέτρα προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία της και κατά την εκδίκαση των σχετικών ενδίκων μέσων της κατά των αποφάσεων που την θίγουν θα δικαιωθεί. Η εταιρεία μας έχει εκτελέσει πλήρως και προσηκόντως όλα τα έργα που έχει αναλάβει και είναι ασφαλιστικά και φορολογικά ενήμερη, γι' αυτό το λόγο αποτελεί αξιόπιστο οικονομικό φορέα και είναι αποδεδειγμένα σε θέση να εκτελέσει πλήρως και προσηκόντως τη σύμβαση Κατά την

• Η με ΑΔΑ: ... αριθ. ...και από 27/2 εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων στην εταιρείας μας έχουν επιβληθεί οι κάτωθι ποινικές ρήτρες για τις οποίες έχουν παρέλθει τρία έτη από την ημερομηνία έκδοσής τους • Η με ΑΔΑ: ...και από 25/9/2017 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ... και από Δεκεμβρίου του έτους 2017 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), Επίσης έχουν επιβληθεί και οι κάτωθι : /2018 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ...και από 18/6/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ...και από 18/6 /2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...) • Η με ΑΔΑ: ... Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) ...• Η με ΑΔΑ: ... αριθ. ...και από 29/6/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...). • Η με ΑΔΑ: ...και από 27/7/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ... και από 22/10/2020 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ: ... και από 18/02 /2021 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...). • Η με ΑΔΑ: ...και από 19/02/2021 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Η με ΑΔΑ:

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

...και από 15/04/2021 Απόφαση Επιβολής Προστίμου στον Ανάδοχο Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας Χώρων Μονάδων Περιοχής ... (...), • Το με ΑΔΑ: ..., ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 49/05-12-2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ...με Θέμα 21α,β: • Το με ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 39/10-10-2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ... με Θέμα 10: • Το με ΑΔΑ: ..., ΑΔΑ: ..., ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 39/10-10- 2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ... με Θέμα 15ο 16ο, 12ο . • Το με ΑΔΑ: ...Απόσπασμα Πρακτικού της αριθμ. 52/20-12-2019 της Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΓΝ ... με Θέμα 11ο • με ΑΔΑ: ... Πρωτ..... και από 10/1...απόφαση έγκρισης τμηματικών προσωρινών παραλαβών του Υπουργείου ...• Η με ΑΔΑ: ...αριθμ. ...και από 5.11.2020 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ... Απόφαση της παραπάνω Αναθέτουσας με ΘΕΜΑ 20 • Η με ΑΔΑ: ...και από 14.6.2018 Απόφαση του ...» • Η με ΑΔΑ: ...και από 11.9.2018 Απόφαση του ...» Η εταιρεία μας σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 έχει προβεί σε κάθε απαραίτητη διορθωτική ενέργεια ώστε να αποδείξει την αξιοπιστία της και έχει λάβει όλα τα προσήκοντα μέτρα που επιβεβαιώνουν την ακεραιότητά της , την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της. Συγκεκριμένα, έχουμε ήδη αναλύσει τις απαιτήσεις του νόμου προς όλους τους ενδιαφερόμενους με σαφή, τεκμηριωμένο και ολοκληρωμένο τρόπο, έχουμε λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών μας, έχουμε Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) 13 οργανωτικά μέτρα όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών μας, έχουμε δημιουργήσει νέες διαδικασίες σε επίπεδο διαχείρισης προσωπικού, κατάλληλες για την ορθή λειτουργία της και για την αποφυγή περαιτέρω εκ παραδρομής παραπτώματων, έχουμε βελτιώσει επιπλέον την εκπαίδευση του προσωπικού μας αλλά και των εποπτών του προσωπικού μας, ώστε να είναι η παροχή των υπηρεσιών της εταιρείας μας άριστη, προσήκουσα και σύμφωνη με τις εκάστοτε τεχνικές προδιαγραφές και την εκάστοτε σύμβαση, με απώτερο στόχο κατ' αρχάς την ανάλυση των πλημμελειών που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν και την άμεση διόρθωση όλων των αιτιών και δυσλειτουργιών που οδήγησαν στις παρατηρηθείσες πλημμέλειες και στην επιβολή των ανωτέρω

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ποινικών ρητρών , εντείνοντας τον εποπτικό έλεγχο του προσωπικού μας και έχουμε ενισχύσει την ιεραρχική οργάνωση ελέγχου των υπαλλήλων, εφαρμόζοντας απαρεγκλίτως και ανελαστικά όλες τις θεσμοθετημένες διαδικασίες των πιστοποιητικών ποιότητας (ISO) που κατέχει επί πολλά συναπτά έτη, αλλά είχαν παρατηρηθεί και περιπτώσεις που προφανώς δεν ακολουθούσαν τις πιστοποιημένες διαδικασίες και πλέον έχουν πλήρως και απολύτως καταπολεμηθεί. Αυτές πλέον οι νέες διαδικασίες παρακολούθησης της πιστής τήρησης των πιστοποιημένων διαδικασιών παροχής υπηρεσιών από την εταιρεία μας και αυτές συγχρόνως προς την εκπαίδευση του προσωπικού, τον εντεινόμενο εποπτικό έλεγχο αλλά και την τροποποίηση της μεθόδου εποπτείας της τήρησης των θεσμοθετημένων διαδικασιών εποπτείας και παροχής των υπηρεσιών από την εταιρεία μας και το προσωπικό μας έχουν συντελέσει στην απόλυτη αντιμετώπιση των παρελθόντων δυσλειτουργιών και στην κατ' επέκταση πλήρη και απόλυτη φερεγγυότητα της εταιρείας μας και την απόλυτη βεβαιότητα ότι δεν παρατηρούνται ούτε εμφανίζονται πλέον τέτοιες δυσλειτουργίες. Γι' αυτό το λόγο και στην εταιρεία μας λειτουργεί Διεύθυνση Τήρησης Νομίμων Διατάξεων και Προδιαγραφών με Υποδιευθύνσεις, (α) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Καθαρισμού και την (β) Υποδιεύθυνση Τήρησης Τεχνικών Προδιαγραφών Συμβάσεων Σίτισης & Υποστήριξης. Ακόμη, ιδρύσαμε την Διεύθυνση Συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με πρότυπα ISO 9001 για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, ISO 14001 για την Προστασία του Περιβάλλοντος και ISO 18001 για την Ασφάλεια και Υγεία των εργαζομένων. Ενώ σημαντικό εποπτικό ρόλο πλέον φέρει και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που εποπτεύει με συνεχείς ελέγχους όλες τις διευθύνσεις της εταιρείας. Έτσι, η εταιρεία μας, ακολουθώντας κατά γράμμα τις επιταγές του άρθρου 73 του Ν. 4412 /2016 έχει λάβει, όλα τα προσήκοντα διορθωτικά μέτρα για την τεκμηρίωση της αξιοπιστίας, της ακεραιότητας, της τεχνικής ικανότητας και φερεγγυότητας αυτής για την επιτυχή εκτέλεση των υπό ανάθεση υπηρεσιών.»

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εταιρεία μας είχε υποχρέωση να δηλώσει στο ΕΕΕΣ του προκείμενου διαγωνισμού την περίπτωση ανακριβούς δήλωσης που είχε υποβάλλει σε προηγούμενο διαγωνισμό και η παράλειψή

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

της να το αναφέρει στο επίμαχο πεδίο της προσφοράς της συνιστά ανακρίβεια του ΕΕΕΣ «περί απόκρυψης σοβαρής ψευδούς δήλωσης» κατά την έννοια του άρθρου 73 παρ.4 περ.ζ του ν. 4412/2016.

Τα στοιχεία που δεν δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ που υποβάλλαμε με την προσφορά μας στους μνημονευόμενους από την προσφεύγουσα προηγούμενους διαγωνισμούς έτερων αναθετουσών αρχών και δη οι επιβληθείσες εις βάρος μας ποινικές ρήτρες αναφέρθηκαν στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ που υποβάλλαμε με την προσφορά της στον προκείμενο διαγωνισμό.

Συνεπώς, με δεδομένο ότι εν προκειμένω η εταιρεία μας δήλωσε τα στοιχεία της ανακριβούς δηλώσεως που αποτέλεσαν τον λόγο αποκλεισμού της από τους προηγούμενους διαγωνισμούς (επιβολή εις βάρος της ποινικών ρητρών και διοικητικών κυρώσεων), δεν απέκρυψε την πληροφορία που απαιτούνταν για να εξακριβωθεί από τον αναθέτοντα φορέα η απουσία νόμιμου λόγου αποκλεισμού σύμφωνα με τη διακήρυξη. Τούτο δε έχει συναφώς ad hoc κριθεί δυνάμει της Α241/2022 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά:

«10. Επειδή, από τους παρατιθέμενους όρους της διακήρυξης και ιδίως της παραγράφου 2.2.3.4 (που αντιστοιχεί στο άρθρο 73 παρ.4 περ. ζ' του ν.4412/2016), συνάγεται ότι η περίπτωση αποκλεισμού οικονομικού φορέας από προηγούμενο διαγωνισμό για σοβαρές ψευδείς δηλώσεις ή απόκρυψη πληροφοριών κατά την υποβολή της προσφοράς του στον εν λόγω προηγηθέντα διαγωνισμό, δεν συνιστά λόγο αποκλεισμού και από τον παρόντα διαγωνισμό. Και τούτο διότι η ανακριβής δήλωση του οικονομικού φορέα στο ΕΕΕΣ που υπέβαλε με την προσφορά του στα πλαίσια προηγούμενου διαγωνισμού και ο αποκλεισμός του σχετικά με τη μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού αφενός δεν εμπίπτουν στα στοιχεία που συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του λόγου αποκλεισμού που προβλέπεται στην παρ. 2.2.3.4 περ. ζ' της διακήρυξης (και της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 ), αφετέρου δεν επαρκούν για τη στοιχειοθέτηση κάποιου άλλου λόγου αποκλεισμού που προβλέπεται στις λοιπές παραγράφους του άρθρου 2.2.3.4 αυτής. Περαιτέρω, στην προκείμενη περίπτωση η παρεμβαίνουσα δεν υπέβαλε ανακριβή δήλωση



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

στον παρόντα διαγωνισμό, εφόσον στο ΕΕΕΔ που υπέβαλε με την προσφορά της δήλωσε τα στοιχεία της ανακριβούς δηλώσεως που αποτέλεσαν τον λόγο αποκλεισμού της από τον προηγούμενο διαγωνισμό (συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο την στρέβλωση του ανταγωνισμού και επιβολή προστίμου της Επιτροπής Ανταγωνισμού) και συνεπώς, δεν απέκρυψε την πληροφορία που απαιτούνταν για να εξακριβωθεί από τον αναθέτοντα φορέα η απουσία νόμιμου λόγου αποκλεισμού σύμφωνα με τη διακήρυξη. Κατ' ακολουθίαν, η παράλειψή της να δηλώσει στο επίμαχο πεδίο του ΕΕΕΣ της προσφοράς της, ότι κατά το παρελθόν είχε υποβάλει μη αληθή δήλωση ή είχε αποκρύψει πληροφορίες, σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, στα πλαίσια παλαιότερου διαγωνισμού, δεν συνιστά ανακριβή δήλωση κατά την έννοια της παρ. 2.2.3.4 περ.ζ' της Διακήρυξης (και του άρθρου 73 παρ.4 περ. ζ' του ν.4412/2016).»

Παράλληλα τα ως άνω έχουν κριθεί νομολογιακώς και δυνάμει της με αριθμ. 690/2022 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (Τριμελούς Σύθεσης Ακυρωτικού Σχηματισμού ΙΔ' Τμήμα):

«13. Επειδή, με τα ως άνω δεδομένα, η παράλειψη της αιτούσας να δηλώσει στο επίμαχο πεδίο του ΕΕΕΣ της προσφοράς της, ότι κατά το παρελθόν είχε υποβάλει μη αληθείς δηλώσεις (ανεξάρτητα από το εάν αυτές συνιστούν σοβαρές ψευδείς δηλώσεις ή όχι) ή είχε αποκρύψει πληροφορίες, σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, στα πλαίσια των επικληθεισών παλαιότερων διαγωνισμών και ότι είχε αποκλειστεί από τους εν λόγω διαγωνισμούς για την αιτία αυτή, αφενός μεν δεν πληροί την αντικειμενική υπόσταση του, κατά τον όρο 2.2.3.4 (περ. στ' και ζ') της Διακήρυξης, λόγου αποκλεισμού καθεαυτόν, αφετέρου δε, εφόσον δεν της αποδόθηκαν χαρακτηριστικά (όπως, δόλιας ή καθ' υποτροπή συμπεριφοράς που πλήττει την αξιοπιστία της) ή συνέπειες (απόκρυψη των ίδιων στοιχείων που δεν είχαν δηλωθεί στους προγενέστερους διαγωνισμούς, αντίστοιχα), που απαιτούνται για την αναγωγή της επίμαχης συμπεριφοράς της [ψευδούς δήλωσης/απόκρυψης στοιχείων κατά τους διαγωνισμούς της ...] σε νόμιμο λόγο αποκλεισμού από τον ένδικο διαγωνισμό (όπως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά της, κατ' άρθρο 73 παρ.4 περ. θ' του ν.4412/2016, ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια στα πλαίσια

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προηγούμενης σύμβασης κατ' άρθρο 73 παρ.4 περ. στ' του ν.4412/2016), ούτε, άλλωστε, περί τούτων προεβλήθη σχετική αιτίαση με την ένδικη προδικαστική προσφυγή, η εν λόγω παράλειψη δεν φαίνεται να συνιστά ανακριβή δήλωση κατά την έννοια της παρ. 2.2.3.4 στ. ζ' της Διακήρυξης (και του άρθρου 73 παρ.4 περ. ζ' του ν.4412/2016) και, ως εκ τούτου, προαπόδειξη περί της συνδρομής, στο πρόσωπό της, του αποδιδόμενου λόγου αποκλεισμού (πρβλ. ΕΑ 20/2020, σκ. 14). Κατ' ακολουθίαν, η προβαλλόμενη απόφαση της Α.Ε.Π.Π., με την οποία κρίθηκε κατ' αποδοχή της προδικαστικής προσφυγής της παρεμβαίνουσας, περί άνευ ετέρου αποκλεισμού της αιτούσας, λόγω υποβολής ανακριβούς δήλωσης/ απόκρυψης πληροφοριών για την υποβολή ψευδούς δήλωσης ή απόκρυψη στοιχείων, σχετικών με την απουσία λόγων αποκλεισμού, σε δύο παλαιότερους διαγωνισμούς της ... και τον αποκλεισμό της από αυτούς για την αιτία αυτή, δεν είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, και οι σχετικοί ισχυρισμοί της κρινόμενης αίτησης είναι βάσιμοι.»

Αναφέρουμε δε ότι αντίστοιχη κρίση έχει διαληφθεί από πλείονες αποφάσεις ακυρωτικού σχηματισμού των Διοικητικών Εφετείων της χώρας αλλά και της ΑΕΠΠ (νυν ΕΑΔΗΣΥ) (πρβλ. μεταξύ άλλων ΔΕΦΑΘ 160/2021, ΑΕΠΠ 113/2022 απόφαση που επικυρώθηκε δυνάμει της με αριθμ. 241/2022 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά).

Εν κατακλείδι παρά τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα, η παράλειψή μας να δηλώσουμε στο επίμαχο πεδίο του ΕΕΕΣ της προσφοράς μας, ότι κατά το παρελθόν είχαμε υποβάλει μη αληθή δήλωση ή είχαμε αποκρύψει πληροφορίες, σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, στα πλαίσια παλαιότερων διαγωνισμών, δεν συνιστά ανακριβή δήλωση κατά την έννοια της παρ. 2.2.3.4 περ.ζ' της Διακήρυξης (και του άρθρου 73 παρ.4 περ. ζ' του ν.4412/2016) και η πρώτη προβαλλόμενη αιτίαση της εταιρείας ... δέον ως απορριφθεί.

2. Δυνάμει της δεύτερης προβαλλόμενης αιτιάσής της η εταιρεία ... ισχυρίζεται ότι η προσφορά μας καθίστατο απορριπτέα καθόσον τα αναφερόμενα από την εταιρία μας μέτρα αυτοκάθαρσης δεν ετέθησαν υπόψη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν.4412/2016, η οποία έτσι δεν εξέφρασε γνώμη επί της καταλληλότητάς τους.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Καταρχήν η προσφεύγουσα φαίνεται να ισχυρίζεται ότι παρά την εκ μέρους μας δήλωση στο οικείο πεδίο του υποβληθέντος ΕΕΕΣ μας των επιβληθέντων εις βάρος μας κυρώσεων από έτερες αναθέτουσες αρχές, εσφαλμένως και κατά παράβαση ουσιώδους διάταξης της διαδικασίας δεν ενεργοποιήθηκε η διαδικασία του άρθρου 73 παρ. 9 του ν.441/2016.

Όπως έχει συναφώς κριθεί (ΣΤΕ ΕΑ 40, 204/2019) η απάντηση οικονομικού φορέα σε ερώτημα του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ αναφορικά με τους λόγους αποκλεισμού αφορά σε δήλωση πραγματικού γεγονότος και μόνον και δεν είναι αντικείμενο ερωτήματος η εκ μέρους του διαγωνιζομένου φορέα δήλωση, αν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού εξαιτίας του πραγματικού αυτού γεγονότος. Το τελευταίο τούτο ζήτημα τίθεται προς διευκρίνιση στα επόμενα στάδια, εφ' όσον δηλαδή ο διαγωνιζόμενος έχει απαντήσει θετικά στο σχετικό ερώτημα, οπότε και καλείται, απαντώντας διαδοχικά στα περαιτέρω ερωτήματα, να παράσχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να διαπιστώσει εν τέλει, αν συντρέχει ή όχι λόγος αποκλεισμού του από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία. Περαιτέρω, οι διατάξεις περί αποκλεισμού υποψήφιων αναδόχων στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται ουσιαστικά και όχι τυπολατρικά, με βασικό γνώμονα την εξυπηρέτηση της θεμελιώδους αρχής του ελεύθερου, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού που εγγυάται την ακώλυτη πρόσβαση όλων των υποψηφίων στην αγορά των δημόσιων συμβάσεων. Επομένως, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προβαίνουν στη σχετική δήλωση, η οποία, όχι μόνο δεν επιφέρει τον αυτόματο αποκλεισμό τους, αλλά τους παρέχει τη δυνατότητα να εκθέσουν ενώπιον της αναθέτουσας αρχής τους λόγους για τους οποίους δεν διακυβεύεται, σε περίπτωση εκ μέρους τους ανάληψης της σύμβασης, η ορθή εκτέλεσή της. Εξάλλου, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβαίνει στη δική της αξιολόγηση της συμπεριφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίον είχε επιβληθεί, στα πλαίσια προγενέστερης δημόσιας σύμβασης, κύρωση, την οποία αυτός δήλωσε στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, στο πεδίο των λόγων αποκλεισμού. Συναφώς, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει επιμελώς και αμερόληπτα, βάσει όλων των κρίσιμων στοιχείων, ιδίως της κυρωτικής αποφάσεως και λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, αν

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

πρόκειται για σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους συμβατικής απαίτησης, και αν ο εν λόγω οικονομικός φορέας είναι, κατά την άποψή της, υπεύθυνος γι' αυτήν, προκειμένου να εκτιμήσει την ακεραιότητα και την αξιοπιστία του και να κρίνει αν έχει κλονιστεί η σχέση εμπιστοσύνης που πρέπει να τη συνδέει μαζί του ενόψει της υπό ανάθεση σύμβασης (πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, C-267/18, *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93 SA κατά Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA*).

Η εταιρεία μας στο πλαίσιο των ανωτέρω νομολογιακώς κριθέντων δήλωσε ρητώς τόσο τις επιβληθείσες εις βάρος της παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας όσο και τις επιβληθείσες εις βάρος της ποινικές ρήτηρες. Και τούτο προς το σκοπό πλήρους ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής στο πλαίσιο της αρχής της καλής πίστης και ειλικρίνειας απέναντι στην αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα και με την αρχή της διαφάνειας χωρίς επουδενί οι δηλώσεις μας αυτές να υπέχουν την έννοια της αποδοχής εκ μέρους μας της συνδρομής των οικείων λόγων αποκλεισμού (γ', θ' ή/και στ').

Η αναθέτουσα δε αρχή ορθώς έκρινε έστω και σιωπηρώς ως αποδεκτή την προσφορά μας λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των εκ μέρους μας δηλωθέντων μέτρων αυτοκάθαρσης. Και τούτο καθόσον ως έχει όλως προσφάτως κριθεί (ΔΕΦΑΘ 370/2022): «Όμως, ενόψει όσων προεκτέθηκαν και έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά στην 6η σκέψη της παρούσας, το Δικαστήριο καταλήγει ότι παρίσταται πλημμελώς αιτιολογημένη η υπό έλεγχο κρίση της Α.Ε.Π.Π., σύμφωνα με την οποία η επιβολή ποινικής ρήτρας σε προηγούμενη δημόσια σύμβαση συνιστά, καθεαυτή και άνευ ετέρου, σοβαρή πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης, που αποτελεί αυτομάτως λόγο αποκλεισμού της αιτούσας από τον παρόντα διαγωνισμό. Και τούτο διότι με την απόφαση αυτή, η ΑΕΠΠ ακύρωσε αντίθετη κρίση της αναθέτουσας Αρχής, η οποία είχε θεωρήσει αποδεκτή την προσφορά της αιτούσας, χωρίς, όμως, να προβεί (η Α.Ε.Π.Π.) σε ειδική και εμπειριστατωμένη συνεκτίμηση του είδους και των ειδικών περιστάσεων συντέλεσης της αποδοθείσας στην αιτούσα πλημμέλειας στα πλαίσια προηγούμενης σύμβασης, της σοβαρότητας της επιβληθείσας κύρωσης σε σχέση με το εκεί συμβατικό αντάλλαγμα, της περαιτέρω εξέλιξης της εν λόγω

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

συμβατικής σχέσης, του ότι η αιτούσα αμφισβήτησε –διοικητικά και δικαστικά– την ευθύνη της, αλλά και της επίπτωσης που θα μπορούσε να έχει η προηγούμενη αυτή συμβατική πλημμέλεια στην αξιοπιστία του φορέα στα πλαίσια του τρέχοντος διαγωνισμού. Η κρίση όμως έτερης αναθέτουσας αρχής περί επιβολής συμβατικής κύρωσης στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης δεν μπορεί, κατά τα προεκτεθέντα, να οδηγήσει σε αυτόματη συναγωγή του συμπεράσματος ότι η αιτούσα διέπραξε σοβαρή συμβατική πλημμέλεια, ώστε να στοιχειοθετείται καταρχήν σε βάρος της ο οικείος λόγος αποκλεισμού για την τρέχουσα σύμβαση. Επίσης, εσφαλμένως υπελήφθη από την Α.Ε.Π.Π. ως δεδομένο ότι η δήλωση του πραγματικού γεγονότος της εν λόγω κύρωσης από την αιτούσα στο οικείο πεδίο του ΤΕΥΔ έχει την έννοια της αποδοχής από μέρους της ότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού σε βάρος της, καθώς, κατά τα ανωτέρω, αντικείμενο του οικείου ερωτήματος δεν είναι η εκ μέρους του διαγωνιζομένου φορέα δήλωση αν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού, αλλά η περιγραφή τυχόν υφιστάμενου πραγματικού γεγονότος, εξαιτίας του οποίου ενδέχεται, πληρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων, να στοιχειοθετείται ο οικείος λόγος αποκλεισμού. Ως εκ τούτων, κατ' αποδοχή ως βάσιμου των προβαλλόμενου με την κρινόμενη αίτηση λόγου, η προσβαλλόμενη κρίση της Α.Ε.Π.Π, καθ' ό μέρος αφορά τον ως άνω προβληθέντα λόγο αποκλεισμού της αιτούσας, κρίνεται ακυρωτέα. Παρέλκει δε η εξέταση της νομιμότητας της λογικά ακολουθούσας κρίσης της Α.Ε.Π.Π., περί του αν τα δηλωθέντα από την αιτούσα μέτρα αυτοκάθαρσης εμπίπτουν ή όχι στην έννοια των επανορθωτικών μέτρων της παρ. 7 του άρθρου 73 του ν.4412/2016, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας ως αλυσιτελών.»

Συνεπώς, η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί μη συνδρομής εις βάρος μας των οικείων λόγων αποκλεισμού και αποδοχής των μέτρων αυτοκάθαρσης είναι όλως νόμιμη και επαρκής χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί εάν τα δηλωθέντα επανορθωτικά μέτρα εκ μέρους μας εμπίπτουν ή όχι στην έννοια των επανορθωτικών μέτρων της παρ. 7 του άρθρου 73 ή να απαιτείται να κινηθεί η διαδικασία της αποστολής σχεδίου απόφασης στην Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Και τούτο με δεδομένο ότι η μη τήρηση από οικονομικό φορέα των συμβατικών του υποχρεώσεων μπορεί κατ' αρχήν να θεωρηθεί ως επαγγελματικό παράπτωμα. Το "σοβαρό παράπτωμα" υποδηλώνει συνήθως συμπεριφορά του οικείου οικονομικού φορέα που ενέχει πρόθεση διαπράξεως παραπτώματος ή αμέλεια ορισμένου βαθμού. Έτσι οποιαδήποτε πλημμελής εκτέλεση συμβάσεως ή μέρους αυτής μπορεί ενδεχομένως να τεκμηριώσει περιορισμένη επαγγελματική επάρκεια του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα, αλλά δεν ισοδυναμεί αυτόματα με σοβαρό παράπτωμα διότι για τη διαπίστωση της υπάρξεως "σοβαρού παραπτώματος" απαιτείται, κατ' αρχήν να πραγματοποιηθεί συγκεκριμένη εκτίμηση και να εξατομικευθεί η στάση του οικείου οικονομικού φορέα. Δεν μπορεί, μόνη η διάπραξη του αδικήματος να συνιστά λόγο αποκλεισμού (πρβλ. αιτιολογική σκέψη 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), εφόσον δεν κριθεί αιτιολογημένα κατά πόσον αυτός ο λόγος επηρεάζει τη φερεγγυότητα και την αξιοπιστία του διαγωνιζομένου (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 215/2020, 428/2011), πολλώ, δε, μάλλον όταν δεν πρόκειται για νομικά «εκκαθαρισμένη» υπόθεση δηλ. αναμένονται αποφάσεις ενόψει ασκήσεως ενδίκων μέσων. Πέραν τούτου, ακόμη και η πλήρωση της διαζευκτικά τασσόμενης απαίτησης περί «επαναλαμβανόμενης» πλημμέλειας πρέπει να διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας και δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου την υπαγωγή στον οικείο λόγο αποκλεισμού.

Τα ανωτέρω δε ορθώς κρίθηκαν όλως προσφάτως δυνάμει της με αριθμ. 767/2022 απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ:

«Προϋπόθεσή πάντως των ανωτέρω, είναι η εκ της αναθέτουσας κατάγνωση συνδρομής λόγου αποκλεισμού και όχι ατελώς η δήλωση εκ του οικονομικού φορέα στο ΕΕΕΣ του, με θετική απάντηση σε εκεί ερώτημα, περί πραγματικού ενδεχομένως συναφούς με σχετικό λόγο αποκλεισμού, επί του οποίου όμως, η αρμοδιότητα καταρχήν κρίσης περί του αν πληροί το πραγματικό αυτό το ζητούμενο πραγματικό του λόγου αποκλεισμού, εναπόκειται στην αναθέτουσα και όχι φυσικά, στον διαγωνιζόμενο. Εξάλλου, στην περίπτωση του λόγου αποκλεισμού του όρου 2.2.3.3.στ της διακήρυξης («εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντας φορές ή προηγούμενης

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της πρόωρης σύμβασης, αποζημίωσης ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις»), η καταρχήν κατάγνωση του λόγου αποκλεισμού, προϋποθέτει όχι μόνο τη συνδρομή του αντικειμενικού πραγματικού της επαναλαμβανόμενης πλημμέλειας που επέφερε καταγγελία ή κύρωση, αλλά και η εκ της αναθέτουσας άσκηση της αξιολογικής της ευχέρειας, όπως κρίνει αν οι τυχόν μη επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια ήταν σοβαρή και αν σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν συντρέχει τυχόν επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια που επέφερε καταγγελία ή κύρωση, τα οικεία γεγονότα έχουν βαρύτητα τέτοια, ώστε να θέτουν επ' αμφιβόλω τη φερεγγυότητα και αξιοπιστία του οικονομικού φορέα. Ουδόλως δε η αναθέτουσα, λόγω απλής δήλωσης εκ του διαγωνιζόμενου περισσότερων της μιας, περιπτώσεων πλημμέλειας σε προηγούμενη σύμβαση που επέφερε πρόστιμο εις βάρος του, δύναται άνευ ετέρου να αποκλείσει ή να κινήσει την, προαπαιτούμενη κατάγνωση λόγου αποκλεισμού, διαδικασία επανορθωτικών μέτρων, εφόσον δηλώνοντα, χωρίς προηγουμένως να κρίνει και να αιτιολογήσει, αν τα σχετικά γεγονότα θέτουν την αξιοπιστία ή την φερεγγυότητα του οικονομικού φορέα σε αμφιβολία (βλ. ΔΕΦΑΘ 370/2022)...Κατά συνέπεια η Επιτροπή του Διαγωνισμού ορθώς δεν προέβη στην αξιολόγηση των μέτρων αυτοκάθαρσης που ούτως ή άλλως έχει δηλώσει, με την αναλυτική τους παράθεση στο ΕΕΕΣ ο εν λόγω φορέας και θεωρήθηκε ότι δεν συνέτρεχε ισχυρός και αναγκαίος λόγος παραπομπής στην Επιτροπή της παραγράφου 9 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 ως ισχύει, προκειμένου να χορηγηθεί σύμφωνη ή μη γνώμη της Επιτροπής». Πλην όμως, πέραν του ότι το ζήτημα των προστίμων ΣΕΠΕ είναι άσχετο με τον λόγο αποκλεισμού 2.2.3.στ. ούτε προκύπτει πως επήλθε κύρωση από αναθέτουσες, λόγω επιβολής προστίμου ΣΕΠΕ στον δεύτερο παρεμβαίνοντα και πέραν του ότι εν προκειμένω, δηλώνονται τουλάχιστον όσον αφορά τις παραβάσεις συμβατικών υποχρεώσεων, περισσότερες πλημμέλειες και περισσότερες περιπτώσεις προστίμων σε περισσότερες συμβάσεις και άρα, συντρέχει περίπτωση επαναλαμβανόμενων καταρχήν πλημμελειών, ο όρος 2.2.3.3.στ ορίζει ότι δεν αρκεί βέβαια να έχουν λάβει χώρα τέτοιες επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες, αλλά θα πρέπει να είχαν «ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

κυρώσεις»... Είναι δε άλλο το ζήτημα περί του αν η αναθέτουσα, αφού τυχόν αναγνώρισε τις ως άνω πλημμέλειες ως δυνάμενες καταρχήν να συγκροτήσουν τον λόγο αποκλεισμού του όρου 2.2.3.3.στ έκρινε ότι πάντως ενόψει του συγκεκριμένου χαρακτήρα τους και των περιστάσεων, δεν τον συγκροτούν ούτε καταρχήν, ώστε να λάβει χώρα ο έλεγχος επανορθωτικών μέτρων. Και άλλο το ζήτημα που συντρέχει εν προκειμένω, ήτοι εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή να μην αναγνώρισε το παραπάνω πραγματικό, ως καταρχήν δυνάμενο να εμπίπτει στον λόγο αποκλεισμού, ακριβώς επειδή εφάρμοσε εσφαλμένα τον όρο της διακήρυξης περί των προϋποθέσεων απαιτείται να συντρέχουν, προκειμένου να ασκήσει εν συνέχεια η αναθέτουσα την αξιολογική κρίση και την ευχέρεια της, επί της επίπτωσης του πραγματικού αυτού στην αξιοπιστία του οικονομικού φορέα. Άρα κατά εν μέρει αποδοχή του πρώτου λόγου της προσφυγής κατά του δεύτερου παρεμβαίνοντα, η προσβαλλόμενη προκύπτει ως ακυρωτέα, καθ'ο μέρος έκρινε άνευ ετέρου δεκτό τον δεύτερο παρεμβαίνοντα, πλημμελώς αιτιολογώντας, αλλά και αξιολογώντας τη μη κατάγνωση καταρχήν εις βάρος του, του λόγου αποκλεισμού 2.2.3.3.στ, ενώ απορριπτέοι τυγχάνουν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα, καθ'ο μέρος προβάλλουν ότι έπρεπε άνευ ετέρου να καταγνωσθεί ο λόγος αποκλεισμού και εν συνέχεια να εκτιμηθούν τα επανορθωτικά του μέτρα, αφού ουδόλως, βλ. και ανωτέρω, η καταρχήν συνδρομή γεγονότων ως τα οριζόμενα εκ του άρθρου 2.2.3.3.στ άγουν αυτόματα στη διάγνωση καταρχήν αποκλεισμού, αλλά όπως βάσιμα, προβάλλει ο δεύτερος παρεμβαίνων, προϋποθέτει μια τέτοια διάγνωση, την εκ της αναθέτουσας αιτιολόγηση περί της επίδρασης τους στην αξιοπιστία του οικονομικού φορέα, ως προς τη συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση».

Πέραν δε των ανωτέρω, και με δεδομένο ότι καταρχήν η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι η εταιρεία μας έστω και σιωπηρώς δεν εμπίπτει στον οικείο προβαλλόμενο εκ της προσφεύγουσας λόγο αποκλεισμού της περίπτωσης στ) του άρθρου 73 παρ. 4 του ν.4412/2016 που έχει μεταφερθεί στην οικεία διακήρυξη, η προκειμένη αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει αιτιολογημένως το κατά πόσο τα δηλωθέντα στοιχεία δεν επηρεάζουν την φερεγγυότητα και αξιοπιστία μας και δεν υποχρεούται άνευ ετέρου να ενεργοποιήσει τη διαδικασία της Επιτροπής της παρ. 9 του άρθρου 73. Συνεπώς, παρά τα περί



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

του αντιθέτου προβαλλόμενα ουδόλως η δήλωση εκ μέρους μας των ανωτέρω πλημμελειών συνιστούν κατάγνωση του οικείου λόγου αποκλεισμού καθιστώντας υποχρεωτική την ενεργοποίηση της διαδικασίας των παρ. 7-9 του άρθρου 73 παρ. 4.

Άρα, με βάση τα ανωτέρω καταρχήν ορθώς και κατά τη διακριτική ευχέρεια της εν λόγω αναθέτουσας αρχής εκρίθη ότι δεν εμπίπτει η εταιρεία μας στους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 ως αυτοί έχουν μεταφερθεί στην προκείμενη διακήρυξη και ορθώς η αναθέτουσα αρχή δεν τήρησε την διαδικασία του άρθρου 73 παρ. 7-9 του ν.4412/2016 εξαιτίας ακριβώς της δικής της κρίσης της περί μη συνδρομής εις βάρος μας του οικείου λόγου αποκλεισμού της περίπτωσης στ του άρθρου 73 παρ. 4 και ως εκ τούτου ο λόγος της προσφυγής της που βάλλει κατά της προσφοράς της εταιρείας μας για παράβαση ουσιώδους διάταξης της διαδικασίας δέον όπως απορριφθεί.

3. Δια του τρίτου προβαλλόμενου λόγου της η προσφεύγουσα εταιρεία βάλλει μεταξύ άλλων και κατά της υποβληθείσας οικονομικής μας προσφοράς προβάλλοντας ότι αυτή έπρεπε να απορριφθεί καθόσον παραλείψαμε να περιλάβουμε στην προσφορά μας ειδικότερη ανάλυση των δηλωθέντων κοστών της προσφοράς μας.

Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι σύμφωνα με τη διατύπωση που περιλαμβάνεται στο Υπόδειγμα της Οικονομικής Προσφοράς και η οποία προέβλεπε ότι: «Η τιμή για καθένα από τα πεδία του παραπάνωπίνακα θα είναι μια και μοναδική και θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού- προσδιορισμού αυτής της τιμής.», η εταιρεία μας όφειλε να παραθέσει διακριτά και με σαφήνεια τον τρόπο εξαγωγής και υπολογισμού των κοστών αυτών, μεταξύ των οποίων και των ποσών που συγκροτούν το διοικητικό της κόστος, κόστος αναλωσίμων, εργολαβικό κέρδος και νόμιμων κρατήσεων.

Προς τούτο δε επικαλείται και παραθέτει την με αριθμ. 365/2021 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (ΙΒ' Τμήμα) αφορώσα υπηρεσίες καθαριότητας του .... Ωστόσο τονίζουμε ότι η υπό κρίση απόφαση πέραν του ότι αφορά έτερη και όλως αυτοτελή διαγωνιστική διαδικασία, έχει εκδοθεί επί αίτησης αναστολής κατ' άρθρο 372 του ν.4412/2016 προ της τροποποίησής

## **Αριθμός απόφασης: 1187/2022**

του ασκηθείσα μάλιστα τον Μάιο του 2021 και συζητηθείσα τον Σεπτέμβριο του 2021.

Δηλαδή η εν λόγω μνημονευόμενη απόφαση δεν έχει εκδοθεί σε χρονικό σημείο που εφαρμοζόταν το άρθρο 102 του ν.4412/2016 ως ισχύει μετά την τροποποίησή του τόσο με το άρθρο 42 του ν.4782/2021 όσο και με το άρθρο 22 του ν.4903/2022 (ΦΕΚ Α' 46), και που μπορούν ως κατωτέρω θα καταδείξουμε να τύχουν εφαρμογής στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» ( φ.ε.κ. Α' 115), όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παράγραφο 1 άρθρου 22 του ν. 4144/2013 (φ.ε.κ. Α' 88), ορίζει ότι:[...] Με την προαναφερόμενη διάταξη θεσπίζεται υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να απαιτούν από τους διαγωνιζόμενους την υποβολή των αναφερόμενων σε αυτήν στοιχείων με την πρόβλεψη, καταρχήν, ειδικού όρου στις διακηρύξεις των διαγωνισμών για την ανάθεση υπηρεσιών φύλαξης και καθαρισμού (ΕπΑνΣτΕ 300/2011). Εξάλλου, η διάταξη αυτή, όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση του νόμου, αποβλέπει αφενός στη διασφάλιση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, στον εντοπισμό της αδήλωτης εργασίας και στην αντιμετώπισή της και αφετέρου στην παροχή δυνατότητας στις επιτροπές αξιολόγησης προσφορών να αξιολογούν με επαρκή στοιχεία τις προσφορές και να μην παρατηρείται το φαινόμενο το συνολικό ποσό της προσφοράς να είναι μικρότερο του μισθολογικού κόστους.

Από τον συνδυασμό των προαναφερόμενων νομοθετικών διατάξεων των νόμων 3863/2010 και 4412/2016 και των προαναφερόμενων όρων της διακήρυξης και του Παραρτήματός της συνάγεται ότι είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και την κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (πρβλ. Επ.Αν.ΣτΕ 313/2015, 441/2014, 328,198, 187/2013 κ.ά.). Επίσης, συνάγεται ότι στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων πρέπει να υπολογίζεται, πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προς ανάθεση υπηρεσιών. Ενόψει του ότι το ποσοστό αυτό δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει αν, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της συγκεκριμένης υπό σύναψη σύμβασης, το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου διοικητικό κόστος είναι εύλογο, κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης. Σε περίπτωση δε κατά την οποία το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου διοικητικό κόστος δεν κρίνεται εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται, εκτός εάν ο διαγωνιζόμενος, αφού κληθεί για την παροχή διευκρινίσεων επί του σχετικού κονδυλίου της προσφοράς του, επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες καθιστούν δυνατή την υποβολή προσφοράς με το υπολογισθέν ποσό διοικητικού κόστους. Εξάλλου, η κρίση της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο (βλ. ΣτΕ 3439/2014, ΕπΑνΣτΕ 220/2017, 236/2015, 108/2014, 328, 198, 187/2013 κ.ά.). Περαιτέρω, κατά τη σαφή διατύπωση των ίδιων όρων της διακήρυξης, ενόψει και της αρχής της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, η οποία σκοπό έχει να εξασφαλίσει την τήρηση των αρχών του ανταγωνισμού, της διαφάνειας και του ίσου μέτρου κρίσης (ΣτΕ 194/2011), η υποβολή των στοιχείων του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και η αναλυτική καταγραφή – υπολογισμός του προϋπολογισμένου ποσού των νόμιμων αποδοχών του προσωπικού που θα απασχοληθεί στο έργο και του ύψους των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών αποτελούν προϋπόθεση του παραδεκτού της οικονομικής προσφοράς των διαγωνιζομένων, παράλειψη δε υποβολής αυτών ή υποβολή τους κατά τρόπο ελλιπή, καθιστά την οικονομική προσφορά απαράδεκτη και ως εκ τούτου απορριπτέα (πρβλ.Επ.Αν.ΣτΕ 758/2010).

Σύμφωνα δε με τους ανωτέρω όρους της οικείας διακήρυξης και τους ορισμούς του άρθρου 68 του ν.3863/2010 ουδόλως προκύπτει ότι απαιτούνταν πέραν της αναφοράς των ποσών που αντιστοιχούν σε κάθε πεδίο και περαιτέρω λεπτομερέστατη ανάλυση του τρόπου και της μεθόδου εξαγωγής των κονδυλίων του διοικητικού κόστους παροχής των υπό ανάθεση

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

υπηρεσιών, του κόστους αναλωσίμων, του εργολαβικού κέρδους και των νόμιμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και δημοσίου.

Άλλωστε στην υποβληθείσα οικονομική μας προσφορά υπό κρίση διαγωνισμού (πρβλ. σχετικό υποβληθέν αρχείο) δηλώσαμε σαφώς τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν.3863/2010 και συμπληρώσαμε τα σχετικά απαιτούμενα πεδία του υποβληθέντος Πίνακα.

Η μη υποχρέωση ανάλυσης των ποσών που αντιστοιχούν στο διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων, εργολαβικού κέρδους και κρατήσεων υπέρ δημοσίου και τρίτων έχει μάλιστα εν προκειμένω *ad hoc* κριθεί δυνάμει της με αριθμ. 9/2021 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (που επικύρωσε την 1149/2020 απόφαση του 1ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ) επί διαγωνισμού παροχής υπηρεσιών φύλαξης που διενεργήθηκε από τον ΟΜΜΘ.

Σύμφωνα με την υπό κρίση απόφαση έχει γίνει δεκτό ότι:

«Ιδίως, δεν πιθανολογείται ως βάσιμος ο ισχυρισμός της αιτούσας περί υπέρβασης των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, δεδομένου ότι αφενός από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 και των όρων της ένδικης διακήρυξης δεν φαίνεται να συνάγεται υποχρέωση των διαγωνιζόμενων να προβαίνουν, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς αυτών, σε αναλυτική παράθεση των κονδυλίων διοικητικού κόστους, αναλωσίμων, εισφοράς υπέρ Ε.Λ.Π.Κ., κρατήσεων υπέρ Δημοσίου και τρίτων και εργολαβικού κέρδους,».

Σημειώνουμε ότι στην υπό κρίση ως άνω περίπτωση η εκεί συμμετέχουσα εταιρεία ουδόλως είχε μάλιστα εξειδικεύσει και ειδικά παραθέσει τα επιμέρους κονδύλια του άρθρου 68 του ν.3863/2010 αναφέροντας μόνο ότι αυτά έχουν συνυπολογισθεί στην προσφορά της χωρίς δηλαδή περαιτέρω επιμερισμό και λεπτομερέστατη ανάλυση αυτών. (πρβλ. σκέψη 16 της υπό κρίση απόφασης: «16. Επειδή, η εταιρεία «.....» είχε προβάλει με την παρέμβασή της ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. και επαναλαμβάνει με την παρέμβαση που υπέβαλε στα πλαίσια τηςπαρούσας δίκης ότι δεν απαιτούνταν με βάση του όρους της διακήρυξης περαιτέρω επιμερισμός και λεπτομερέστατη ανάλυση των κονδυλίων του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών,

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

του κόστους αναλωσίμων, της κράτησης υπέρ Ε.Λ.Π.Κ., των νόμιμων κρατήσεων και του εργολαβικού κέρδους, τα οποία έχει περιλάβει στο κονδύλιο των ..... ευρώ.»

Η εν λόγω εταιρεία δια της προβαλλόμενης αιτιάσής της φαίνεται με βάση τα ανωτέρω να παρερμηνεύει τις διατάξεις της οικείας διακήρυξης και δη του άρθρου 68 του ν.3863/2010 καθώς και το δικαιολογητικό σκοπό τους.

Παράλληλα δε προβλέπεται ότι ως απαράδεκτες απορρίπτονται προσφορές στις οποίες δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν.4412/2016, δηλαδή σαφώς γίνεται επίκληση του άρθρου 102 ως τροποποιήθηκε και ισχύει περί παροχής διευκρινίσεων επί της προσφερόμενης τιμής.

Δηλαδή, με δεδομένο ότι σύμφωνα, με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021 προβλέπεται ότι:[...] Παράλληλα, ως έχει κριθεί *ad hoc* δυνάμει της με αριθμ. 147/2022 αποφάσεις του ΣτΕ (σκέψη 34), «οι διατάξεις του άρθρου 102 του ν.4412/2016, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 42 του ν.4782/2021, δεν έχουν την έννοια ότι επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να δέχεται τη διόρθωση οποιωνδήποτε παραλείψεων, συμπεριλαμβανομένων και των παραλείψεων, που κατά τις ρητές διατάξεις της διακήρυξης, συνεπάγονται υποχρεωτικώς τον αποκλεισμό του προσφέροντος. Εξάλλου, η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει από υποψήφιο να διευκρινίσει την προσφορά του δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή στην πραγματικότητα νέας προσφοράς από τον συγκεκριμένο υποψήφιο (πρβλ. απόφαση ΔΕΕ μείζ. Της 7-9-2021, C-927/19 κ.α.) ούτε να θεραπεύεται με τον τρόπο αυτό η παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η υποβολή επιβάλλεται από τη διακήρυξη, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί αυστηρά τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει.»

Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση, και λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι δυνατή τυχόν κλήση της αναθέτουσας αρχής περί παροχής διευκρινίσεων ως προς την ειδικότερη ανάλυση των ήδη δηλωθέντων στοιχείων της οικονομικής μας προσφοράς που αφορούν στοιχεία αντικειμενικώς εξακριβώσιμα όσον αφορά τον προγενέστερο χαρακτήρα τους, συνάδοντας έτσι και με τον επιδιωκόμενο σκοπό της οικείας διάταξης ως παρατέθηκε ανωτέρω, ο υπό κρίση λόγος

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

τυγχάνει απορριπτέος (πρβλ. και 786/2022 απόφαση του ΔΕφΑθ). Άλλωστε, κατ' αυτόν τον τρόπο δεν παραβιάζεται δε η αρχή της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ούτε δίδεται αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην εταιρεία μας σε σχέση με την προσφεύγουσα.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, μνημονεύουμε την όλως πρόσφατη με αριθμ. 758/2022 απόφαση του 2ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ που έχει κρίνει επί όμοιου προβληθέντος ισχυρισμού (σκέψη 28 αυτής) ότι σε κάθε περίπτωση η αναθέτουσα αρχή δύναται να καλέσει την εκάστοτε εταιρεία προς παροχή διευκρινίσεων προκειμένου να συμπληρώσει τον τρόπο υπολογισμού των δηλωθέντων τιμών στα στοιχεία της οικονομικής της προσφοράς αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι: «Δηλαδή, εν προκειμένω, εφόσον η παρεμβαίνουσα έχει μεν δηλώσει τιμή για κάθε ένα από τα ως άνω στοιχεία 8, 9, 11 και 12, εντούτοις ελλείπει ο τρόπος μεθοδολογίας υπολογισμού αυτών, η προσφορά της παρεμβαίνουσας δεν καθίσταται άνευ ετέρου απορριπτέα, αλλά δύναται δυνάμει των άρθρων 3.1.2.1. της διακήρυξης και του άρθρου 102 του ν.4412/2016 να συμπληρωθεί, δοθέντος ότι δεν τροποποιείται η προσφορά της, δεδομένου ότι η προσφερόμενη τιμή για καθένα από τα στοιχεία έχει ήδη δοθεί, ήτοι δεν τροποποιείται, αλλά επεξηγείται ο τρόπος υπολογισμού – προσδιορισμού των εν λόγω τιμών. Η δε υπ' αριθμ. 365/2021 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών που η προσφεύγουσα επικαλείται αφορά στην με αριθμ. 735/2021 απόφαση της ΑΕΠΠ η οποία εξεδόθη πριν την τροποποίηση του ως άνω άρθρου 102 του ν.4412/2016 με το άρθρο 42 του ν.4782/2021, κατά τα ως άνω.» Συνεπώς, με βάση και τα ανωτέρω ad hoc κριθέντα και με δεδομένο ότι ουδόλως πλήττεται εκ της προσφεύγουσας εταιρείας το ασυνήθιστα χαμηλό της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς μας προκειμένου να απαιτείται περαιτέρω αντίκρουση εκ μέρους μας των αβάσιμων και αόριστων ισχυρισμών της περί της δήθεν παραβίασης του όρου της διακήρυξης και του άρθρου 68 του ν.3863/2010, και η ως άνω αιτίαση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής δέον όπως απορριφθεί.

Γ. Σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η ως άνω απόφαση της αναθέτουσας αρχής καθ' ό μέρος αποφασίστηκε η αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας μας είναι ορθή και νόμιμη και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ως απαράδεκτη, νόμω και ουσία αβάσιμη η παρούσα προδικαστική προσφυγή καθ' ό μέρος βάλλει κατά ημών [...]».

19. Επειδή η δεύτερη παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι: «[...] 3) Από την επισκόπηση του φακέλου της οικονομικής προσφοράς μου προκύπτει ότι συμπλήρωσα τα πεδία 8, 9 και 11 που αφορούν τα ως άνω κόστη (κόστος αναλωσίμων, διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέρδος), ήτοι:[...] Στην συνέχεια, στην οικονομική προσφορά μου συμπεριέλαβα ανάλυση του τρόπου υπολογισμού και των ως άνω στοιχείων από 8 έως και 12, ήτοι:

«ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (ΣΤΟΙΧΕΙΑ 8-12) [...]

Ούτω, από το ανωτέρω παρατιθέμενα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς μου προκύπτει ότι συμπεριέλαβα σε αυτήν, ανάλυση, από την οποία προκύπτει πως διαμορφώθηκε το τελικό ποσό, για κάθε μια από τις δαπάνες αυτές.

Ειδικότερον, στον πίνακα ανάλυσης του τρόπου υπολογισμού των στοιχείων 8 - 12, περιέλαβα τον τρόπο από τον οποίο προέκυψε η προσφερόμενη τιμή, συγκεκριμένα για κάθε κόστος (διοικητικό κ.λπ.). Εκτός από τα ανωτέρω, στη διακήρυξη, δεν προβλέπεται οιαδήποτε άλλη υποχρέωση ανάλυσης - των δηλωθέντων στην οικονομική προσφορά - στοιχείων για τα επίμαχα κόστη.

Επομένως, στην οικονομική προσφορά συμπεριέλαβα πίνακα με την ανάλυση των στοιχείων που ζητήθηκαν, κατά τρόπο που να καλύπτεται πλήρως η σχετική απαίτηση που κατατείνει στην αιτιολόγηση των προσφερόμενων τιμών. Εφόσον προσδιόρισα με εκτενή ανάλυση το εργατικό κόστος και τα στοιχεία που συνθέτουν τα υπόλοιπα κόστη (διοικητικό κ.λπ.), με αναφορά στο ποσοστό του κάθε κόστους, προκειμένου να καταδειχτεί το απαιτούμενο από το νόμο και την διακήρυξη, εύλογο ποσό, δεν είχα υποχρέωση να προβώ σε οιαδήποτε άλλη επεξήγηση.

3) Περαιτέρω, ενόψει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας, κάθε διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνο τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει δικαιολογητικά και στοιχεία για την απόδειξη ιδιότητας

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

κρίσιμης για την επιχειρηματική συμμετοχή του σε αυτόν, ώστε να μην είναι κατ' αρχήν νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου από τη σε εξέλιξη διαδικασία, για τον λόγο ότι δεν προσκόμισε δικαιολογητικά συμμετοχής ή δεν υπέβαλε στοιχεία, διαφορετικά ή πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα [ΣΤΕ 53, 18, 19/2011, 3703/2010, 1329 1616, 1619/2008] [...]».

20. Επειδή η τρίτη παρεμβαίνουσα στην παρέμβαση της υποστηρίζει ότι: «[...] Το παραπάνω απόσπασμα της διακήρυξης είναι σαφές πως αναφέρει, εξειδικεύει και επικεντρώνεται, επί ποινή απαραδέκτου, στα προσφερόμενα κονδύλια εργατικού κόστους προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση της εργατικής, ασφαλιστικής και σχετικής νομοθεσίας καθώς και η προσκόμιση των αντίστοιχων φωτοαντιγράφων και όχι επί ποινή απαραδέκτου – αποκλεισμού η ανάλυση των λοιπών δηλωθέντων ποσών.

Τουναντίον, η προσφεύγουσα, προσπαθώντας να πετύχει αθέμιτα τον σκοπό της (παρ)ερμηνεύοντας το τι εννοεί η διακήρυξη ως «τρόπος-μέθοδος υπολογισμού- προσδιορισμού», αναφέρει πως (ΩΣ ΑΛΛΟΣ ΚΡΙΤΗΣ) η ανάλυση των επιμέρους στοιχείων που αποτελούν το κόστος αναλωσίμων και το διοικητικό κόστος που παρουσιάζουμε, δεν είναι αρκετή ανάλυση! Με αυτήν την γενικόλογη, αόριστη και χωρίς τεκμηρίωση αναφορά της προσπαθεί να μας μιήσει σε ένα ανούσιο παιχνίδι λέξεων προσδίδοντας μία δική της άστοχη ξεχωριστή ερμηνεία στην φράση «τρόπος-μέθοδος υπολογισμού- προσδιορισμού», η οποία ερμηνεία δεν συνάδει ούτε με τα αιτούμενα στοιχεία του πίνακα αλλά ούτε και με το πνεύμα της παραγράφου της διακήρυξης, στην οποία αδόκιμα προσπαθεί να στηρίξει τον απαραδέκτο ισχυρισμό της.

Προς αντίκρουση της ηθελημένης αυτής (παρ)ερμηνείας της διακήρυξης και προς αποκατάσταση της ουσίας, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι, προφανώς και δεν είναι τυχαία επιλεγμένη η διπλή λεκτική αναφορά «τρόπος-μέθοδος υπολογισμού- προσδιορισμού» που περιλαμβάνεται στο επίμαχο σημείο της διακήρυξης, καθώς για τα στοιχεία του πίνακα που αποτελούν το εργατικό κόστος πρέπει να παρουσιαστεί η μέθοδος υπολογισμού, καθώς αυτή προβλέπεται με σαφήνεια από την ισχύουσα νομοθεσία, ενώ για τα υπόλοιπα (κόστος αναλωσίμων, διοικητικό κόστος) για τα οποία δεν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού μπορεί να παρουσιαστεί η μέθοδος προσδιορισμού, ήτοι, τα επιμέρους κόστη που τα



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

απαρτίζουν, κατά την κρίση κάθε υποψηφίου αναδόχου, η οποία επεξήγηση ο αναγράφεται στον ίδιο πίνακα : [...] Η εταιρεία μας, σεβόμενη πλήρως τους όρους της διακήρυξης, συμπλήρωσε τον πίνακα της οικονομικής προσφοράς (χωρίς να τροποποιήσει την μορφή του) σύμφωνα με την κείμενη εργατική ασφαλιστική και σχετική νομοθεσία και προκύπτει ευκρινώς και αναντίρρητα ότι, στην οικονομική προσφορά της εταιρείας μας παρουσιάζεται με κάθε λεπτομέρεια ο τρόπος υπολογισμού κάθε κονδυλίου της εργατικής δαπάνης ο οποίος τρόπος υπολογισμού καθορίζεται από την ισχύουσα εργατική νομοθεσία [...] Στην συνέχεια παρουσιάζεται η μέθοδος προσδιορισμού για το κόστος αναλωσίμων και το διοικητικό κόστος με απαρίθμηση όλων των στοιχείων και δεδομένων που περιλαμβάνονται και προσδιορίζουν το κάθε κονδύλι χωριστά, λαμβάνοντας υπόψη και τα αντίστοιχα πεδία του πίνακα, ο οποίος δεν πρέπει να τροποποιηθεί: [...] Αξίζει να σημειωθεί πως, αντίθετα με τα όσα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν υπήρχε απαίτηση για τεκμηρίωση του κόστους των υλικών βάσει των απαιτούμενων ποσοτήτων για την υλοποίηση του έργου αλλά ούτε και οι παρουσίαση των τελευταίων. Επίσης, δεν υπάρχει σε κανένα σημείο της διακήρυξης απαίτηση για τεκμηρίωση των επιμέρους κονδυλίων που αποτελούν το διοικητικό κόστος.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάλυση που αναφέρει εντελώς αόριστα η προσφεύγουσα, την οποία ούτε προσδιορίζει και ούτε εξειδικεύει, από επισκόπηση της προσφοράς της προκύπτει ότι, ούτε η ίδια έχει συμπεριλάβει την ειδική αυτή αναλυτική παρουσίαση της οικονομικής της προσφοράς και ΔΕΝ υπάρχει σε κανένα σημείο η παρουσίαση του τρόπου υπολογισμού για τα πεδία A13 και A14 του Πίνακα απαιτούμενου πίνακα από το «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς».

Επομένως και υπό αυτό το πρίσμα, ο λόγος αυτός είναι προδήλως απαράδεκτος ΑΦΕΝΟΣ ΜΕΝ ΔΙΟΤΙ, ουδείς οικονομικός φορέας μπορεί να προβάλλει λόγο αποκλεισμού κατά ετέρου οικονομικού φορέα τον οποίο δεν πληροί ούτε και ίδιος, κατά παράβαση της αρχή της ίσης μεταχείρισης και του ενιαίου μέτρου κρίσης, ΑΦΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΔΙΟΤΙ, καθ' ο μέρος η προσφεύγουσα προβάλλει έλλειψη συγκεκριμένης ανάλυσης, ο ισχυρισμός προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος και άρα, απαραδέκτως, αφού αν γίνει δεκτός κατά της

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

εταιρείας μας θα πρέπει εν συνεχεία η αναθέτουσα, ένεκα της ίσης μεταχείρισης, να αποκλείσει και την προσφεύγουσα, με συνέπεια η αποδοχή του ισχυρισμού να επάγεται ενδεχόμενη βλάβη και κίνδυνος για την ίδια. Τούτο, διότι και η προσφεύγουσα δια της πανομοιότυπης ανάλυσης, ουδόλως παρείχε τις λεπτομέρειες και αναλύσεις που ισχυρίζεται ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ και ουδόλως διαφοροποιείται ο προσφερόμενος πίνακας της από την συμπλήρωση του πίνακα που συμπεριλάβαμε στην δική μας προφορά. Άρα, σε κάθε περίπτωση, απορριπτός τυγχάνει ο λόγος της προσφυγής κατά της εταιρείας μας (ΕΑΔΗΣΥ 807/2022 σελ. 21-22).

Τέλος, η δικαστική απόφαση που παραθέτει, προφανώς και δεν δύναται να ληφθεί υπόψη διότι αφορά άλλον διαγωνισμό με προφανώς άλλους όρους και προϋποθέσεις τα οποία στοιχεία δεν γνωρίζουμε προκειμένου να μπορεί να γίνει αντιπαραβολή των όρων με το σκεπτικό της απόφασης, για να συνδυαστεί με την προκείμενη διακήρυξη και να εφαρμοστεί το σκεπτικό της απόφασης αυτής και στην υπό κρίση περίπτωση.

Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, καθίσταται εμφανές ότι οι ισχυρισμοί της εταιρείας «...» είναι άκρως αναληθείς, παρελκυστικοί, αλυσιτελείς και απαράδεκτοι ως εκ τούτου ο μοναδικός λόγος της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής κατά της εταιρείας μας πρέπει να απορριφθεί [...].».

21. Επειδή η τέταρτη παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι: «[...] Αβάσιμος και ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση ο προβαλλόμενος λόγος προσφυγής κατά της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας μας – Έχουμε συμπεριλάβει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του υποδείγματος οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, ανάλυση όλων των τιμών του πίνακα της οικονομικής μας προσφοράς, αναφέροντας ό,τι ακριβώς περιλαμβάνει το διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων υλικών, το εργολαβικό κέρδος αλλά και οι νόμιμες κρατήσεις υπέρ τρίτων και δημοσίου [...] Από τη συνδυασμένη ερμηνεία κι εφαρμογή των άρθρων 2.4.4 και του Παραρτήματος V – Υποδείγματος Οικονομικής Προσφοράς της διακήρυξης που περιλαμβάνει ειδικές οδηγίες σύνταξης οικονομικής προσφοράς, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν, επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς τους, να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στον υποφάκελο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» την οικονομική προσφορά του, συμπληρώνοντας τα απαιτούμενα στοιχεία στην

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος άλλως και σε περίπτωση που η οικονομική τους προσφορά δεν έχει αποτυπωθεί στο σύνολό της στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς επισυνάπτουν ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία. Περαιτέρω, οι συμμετέχοντες υποχρεούνται να συμπληρώσουν χωρίς καμία τροποποίηση τον Πίνακα του Παραρτήματος V της διακήρυξης. Στην οικονομική προσφορά θα πρέπει, μεταξύ άλλων, επί ποινή αποκλεισμού αυτής, να περιλαμβάνονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010, σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της διακήρυξης και της εργατικής νομοθεσίας που διέπει αυτήν.

Επίσης, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V της διακήρυξης, διευκρινίζεται ότι η τιμή για καθένα από τα πεδία των παραπάνω πινάκων θα είναι μια και μοναδική και θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού αυτής της τιμής.

Στην προκειμένη περίπτωση, η εταιρεία μας κατέθεσε με την οικονομική της προσφορά συμπληρωμένο τον Πίνακα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ V της διακήρυξης, ήτοι το ηλεκτρονικό αρχείο pdf «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ signed», χωρίς να αλλάξει την μορφή του, καθώς και τα απαιτούμενα στοιχεία του άρθρου 68 του ν3863/2010 σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς μας (ηλεκτρονικό αρχείο pdf «Στοιχεία άρθρου 68 signed»), αλλά ΚΑΙ το ηλεκτρονικό αρχείο pdf με τίτλο «Τρόπος Υπολογισμού - Ανάλυση Οικονομικής Προσφοράς signed», στο οποίο αναλύσαμε τον τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους της προσφοράς μας, καθώς και τι ακριβώς περιλαμβάνει το δηλωθέν ποσό διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων υλικών, εργολαβικού κέρδους, νόμιμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και δημοσίου.

Πιο συγκεκριμένα, σχετικά με το δηλωθέν κόστος αναλωσίμων υλικών της προσφοράς μας, ποσού 3.000,00 € μηνιαίως, στη σελίδα 4 του εν λόγω αρχείου, αναλύσαμε επί λέξει ότι το δηλωθέν ποσό προέκυψε ως εξής:

«Η εταιρία μας στην έδρα της διαθέτει πλήρη και άριστα οργανωμένη αποθήκη την οποία εξοπλίζει συνεχώς και συνεπώς διαθέτει μεγάλο στοκ όλων των απαραίτητων υλικών, αναλωσίμων και εργαλείων και μηχανημάτων καθαρισμού τα οποία προμηθεύεται με οικονομίες κλίμακας για όλα τα έργα

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

που εκτελεί η εταιρία ( τζίρου άνω των 12.000.000,00 € ετησίως για τα τελευταία πέντε έτη) σε εξαιρετικά συμφέρουσες τιμές. Η αναλογία του συγκεκριμένου έργου στο κόστος προμήθειας υλικών καθαρισμού και αναλωσίμων της αποθήκης είναι αυτή που αναγράφεται στο αντίστοιχο πεδίο ήτοι [...]Ως προς το δηλωθέν κόστος διοικητικής υποστήριξης της προσφοράς μας, ποσού 300,00 € μηνιαίως, στη σελίδα 5 του εν λόγω αρχείου, αναλύσαμε επί λέξει ότι το δηλωθέν ποσό προέκυψε ως εξής:

«Η εταιρία μας έχει μια μακροχρόνια πορεία στην παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας και συνεπώς καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας της έχει βελτιστοποιήσει τις οργανωτικές της δομές και έχει μειώσει τα κόστη της. Σύμφωνα λοιπόν με την υπάρχουσα δομή και λειτουργία της η αναλογία του διοικητικού κόστους που αναλογεί στο έργο αυτό είναι αυτή που αναγράφεται στο αντίστοιχο πεδίο. Επίσης στο πεδίο του διοικητικού κόστους περιλαμβάνονται και τα έξοδα δημοσίευσης της διακήρυξης.

Το κόστος των εγγυητικών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης του τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας της αναλογίας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, των Μέσων Ατομικής Προστασίας και των εξόδων δημοσίευσης και τυχόν απρόβλεπτων διοικητικών εξόδων της εταιρίας για το συγκεκριμένο έργο ανέρχεται σε 3.600,00 € ετησίως δηλαδή 300,00 € το μήνα.»

Ως προς το δηλωθέν κόστος λοιπών εξόδων της προσφοράς μας, ποσού 120,00 € μηνιαίως, στη σελίδα 5 του εν λόγω αρχείου, αναλύσαμε επί λέξει ότι το δηλωθέν ποσό προέκυψε ως εξής:

«Στο πεδίο λοιπά έξοδα περιλαμβάνεται η εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ η οποία ανέρχεται σε 60 άτομα X 20,00 € / άτομο = 1200,00 € ετησίως ή 120,00 € το μήνα.»

Ως προς το δηλωθέν εργολαβικό κέρδος της προσφοράς μας, ποσού 100,00 € μηνιαίως, στη σελίδα 5 του εν λόγω αρχείου, αναλύσαμε επί λέξει ότι το δηλωθέν ποσό προέκυψε ως εξής: «Η διοίκηση της εταιρίας έχει αποφασίσει ότι το επιθυμητό εργολαβικό κέρδος για το έργο αυτό είναι αυτό που αναγράφεται στο αντίστοιχο πεδίο ήτοι 100,00 € μηνιαίως, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν είναι μηδενικό ή αμελητέο. Εξάλλου εργολαβικό κέρδος με την αυστηρή έννοια του όρου δε λογίζεται μόνο το υλικό αντάλλαγμα αλλά

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

και το ενδεχόμενο κύρος που προσδίδει σε μια εταιρία η ανάληψη ενός μεγάλου και σημαντικού έργου.»

Εν κατακλείδι, ως προς τις δηλωθείσες νόμιμες κρατήσεις υπέρ τρίτων και δημοσίου της προσφοράς μας, ποσού 1.336,16 € μηνιαίως, στη σελίδα 6 του εν λόγω αρχείου, αναλύσαμε επί λέξει ότι το δηλωθέν ποσό προέκυψε ως εξής:

«Σύμφωνα με την διευκρίνιση του Νοσοκομείου οι υπέρ Δημοσίου και Τρίτων κρατήσεις είναι οι κάτωθι:

Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Κράτηση 0,07% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης Υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

γ) Κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016) .

δ) Κράτηση ύψους 2% υπέρ των Οργανισμών Ψυχικής Υγείας σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3580/2017 και την ΔΥ6α/οικ.36932/17-03-2009 (ΦΕΚ 545/τ. Β´/24-03-2009) ΚΥΑ

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%. Σύμφωνα με τα παραπάνω οι κρατήσεις ανέρχονται στο ποσό των 1.336,16 € μηνιαίως.»

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Επομένως, αναλύσαμε επαρκώς και με σαφήνεια τον τρόπο-μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού της τιμής του κόστους που εμπλέκεται στον παραπάνω Πίνακα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ V της διακήρυξης, δηλαδή αιτιολογήσαμε τον τρόπο και το ακριβές σκεπτικό που καταλήξαμε στο δηλωθέντα ποσά για τα εν λόγω κόστη που επιβαρύνουν και συνθέτουν την οικονομική μας προσφορά, έτσι ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις της διακήρυξης και ως εκ τούτου με επάρκεια και σαφήνεια προσδιορίζεται στην προσφορά μας ο τρόπος υπολογισμού της προσφερόμενης τιμής (βλ. AD HOC ΑΕΠΠ 1794/2021, Σ229/2022). Τα δε περί του αντιθέτου ισχυριζόμενα από την προσφεύγουσα τυγχάνουν αβάσιμα και σε κάθε περίπτωση αόριστα και αναπόδεικτα αφού η ίδια δεν προσδιορίζει με την προσφυγή της σε τί συνίσταται η ανεπάρκεια και η ασάφεια της μεθόδου υπολογισμού της εταιρείας μας ούτε ειδικώς προσδιορίζει με ποιον τρόπο η μέθοδος υπολογισμού της τιμής μας θα παρίστατο σαφέστερη από την ανάλυση που ήδη προσκομίσαμε με την προσφορά μας.

Άλλωστε, αξίζει να σημειωθεί ότι έχει κριθεί σε ταυτόσημη περίπτωση από την ΑΕΠΠ (βλ. AD HOC ΑΕΠΠ 1794/2021, Σ229/2022), με λεκτικό όρων των εν λόγω διακηρύξεων ταυτόσημο με τους όρους της υπό κρίση διακήρυξης, ότι όσον αφορά την επικαλούμενη από την προσφεύγουσα ασάφεια στη μέθοδο – τρόπο ανάλυσης του κόστους αναλωσίμων υλικών, διοικητικού κόστους, εργολαβικού κέρδους, νόμιμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και δημοσίου, ουδόλως προβλέπεται από τη διακήρυξη η υποχρέωση ανάλυσης της τιμής αυτών και συνεπώς, ο σχετικός ισχυρισμός του τυγχάνει απορριπτέος ως μη ερειδόμενος στη διακήρυξη.

Παρά ταύτα, ακόμη και εάν θεωρηθεί από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. ότι πράγματι, με βάση τη γραμματική διατύπωση των όρων της διακήρυξης, δεν προβλέπεται από τη διακήρυξη απαίτηση για υποβολή τρόπου υπολογισμού – μεθόδου του κόστους αναλωσίμων υλικών, διοικητικού κόστους, εργολαβικού κέρδους, νόμιμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και δημοσίου, η εταιρεία μας ΑΝΕΛΥΣΕ κάθε πεδίο της οικονομικής της προσφοράς, ΟΠΩΣ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ από το υποβληθέν ηλεκτρονικό αρχείο pdf «Τρόπος Υπολογισμού - Ανάλυση Οικονομικής Προσφοράς signed» της προσφοράς μας, ήτοι ακόμη και εάν δεν απαιτείτο μεθοδολογία – τρόπο ανάλυσης αυτών

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

των κονδυλίων από τη διακήρυξη. Σημειωτέον, δε, ότι όπως AD HOC έχει κρίνει λίαν προσφάτως η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (βλ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 758/2022 σκ. 28), σχετικά με όμοιο ακριβώς ισχυρισμό προσφεύγουσας που επικαλείτο την ίδια ακριβώς απόφαση αναστολών του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (ΔεφΑθ 365/2021) που η προσφεύγουσα εταιρεία «...» επικαλείται και στηρίζει την εν λόγω αιτίασή της, σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή δύναται να καλέσει τον συμμετέχοντα οικονομική φορέα προς παροχή διευκρινίσεων προκειμένου να συμπληρώσει τον τρόπο υπολογισμού των δηλωθέντων τιμών στα στοιχεία της οικονομικής της προσφοράς. Συγκεκριμένα, έχει κριθεί AD HOC από την Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. ότι εφόσον μεν η τιμή για κάθε ένα από τα στοιχεία του πίνακα οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος της διακήρυξης έχει δηλωθεί από τον οικονομικό φορέα, εντούτοις ελλείπει ο τρόπος μεθοδολογίας υπολογισμού αυτών, η προσφορά του οικονομικού φορέα ΔΕΝ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΑΝΕΥ ΕΤΕΡΟΥ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΑ, αλλά δύναται, δυνάμει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 να συμπληρωθεί, δοθέντος ότι ΔΕΝ τροποποιείται η προσφορά του, ΔΕΔΟΜΕΝΟΥ ΟΤΙ Η ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΧΕΙ ΗΔΗ ΔΟΘΕΙ, ήτοι ΔΕΝ τροποποιείται, ΑΛΛΑ ΕΠΕΞΗΓΕΙΤΑΙ ο τρόπος υπολογισμού – προσδιορισμού των εν λόγω τιμών. Η δε υπ' αριθμ. 365/2021 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών που η προσφεύγουσα επικαλείται αφορά στην με αριθμ. 735/2021 απόφαση της ΑΕΠΠ η οποία εξεδόθη ΠΡΙΝ την τροποποίηση του ως άνω άρθρου 102 του ν.4412/2016 με το άρθρο 42 του ν.4782/2021, ήτοι υπό το αυστηρότερο προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς ως προς τη δυνατότητα κλήσης προς παροχή διευκρινίσεων.

Σε κάθε πάντως περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 του Ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α' 36/9.3.2021), προβλέπεται ότι:[...] Με τις ανωτέρω νεότερες διατάξεις με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του Ν. 4412/2016 και θεσπίσθηκαν νεότεροι κανόνες προς ρύθμιση συγκεκριμένου ζητήματος της διαδικασίας των δημοσίων διαγωνισμών, δεν επιβάλλονται πρόσθετες υποχρεώσεις ή βάρη στους διαγωνιζόμενους, αλλά, αντιθέτως, διευκολύνεται η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, δηλαδή διευρύνεται ακόμη περισσότερο η δυνατότητα συμπλήρωσης, αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών,

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

παρέχοντας την δυνατότητα υποβολής, συμπλήρωσης, αποσαφήνισης και ολοκλήρωσης των σχετικών πληροφοριών.

Και τούτο διότι, όπως προκύπτει από όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή δύναται να απορρίψει προσφορά ΜΟΝΟ σε περίπτωση που παραβιάζει όρο, ο οποίος έχει τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, ενώ αντίθετα, εάν διαπιστώσει ότι η προσφορά περιέχει ασάφειες, ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα, οφείλει να καλέσει τον προσφέροντα σε διευκρινίσεις, τηρώντας τη διαδικασία του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.

Για το λόγο αυτό, όπως εν προκειμένω, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η υποβληθείσα ανάλυση του τρόπου υπολογισμού της οικονομικής μας προσφορά δεν παρείχε πλήρεις πληροφορίες για τη μέθοδο κατάρτισης των δηλωθέντων από την εταιρεία μας ποσών διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων υλικών, εργολαβικού κέρδους, λοιπών εξόδων και νόμιμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και δημοσίου της οικονομικής μας προσφοράς, η εν λόγω έλλειψη θα μπορούσε ευχερώς να θεραπευθεί, νομίμως δια της διαδικασίας που περιγράφεται στις διατάξεις του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, με την κλήση της εταιρείας μας για διευκρινίσεις ΕΠΙ ΤΗΣ ΗΔΗ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΟΛΩΝ των κονδυλίων της οικονομικής μας προσφοράς, χωρίς αυτό να προσδίδει στην προσφορά μας καθ' οιονδήποτε τρόπο αθέμιτο πλεονέκτημα (δεδομένης της υποβολής του ηλεκτρονικού αρχείου «Τρόπος Υπολογισμού - Ανάλυση Οικονομικής Προσφοράς signed», το οποίο περιλαμβάνει ανάλυση – στοιχεία ως προς τα δηλωθέντα ποσά του ΚΑΘΕ ΕΝΟΣ πεδίου του υποβληθέντος από την εταιρεία μας πίνακα του υποδείγματος οικονομικής προσφοράς του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ V της διακήρυξης).

Ως εκ τούτου με την κλήση της εταιρείας μας σε παροχή διευκρινίσεων – συμπληρώσεως κατ' άρθρο 102 Ν. 4412/2016 ΔΕΝ επέρχεται μεταβολή της ουσίας της προσφοράς μας στον υπό κρίση διαγωνισμό (βλ. ΑΔ ΗΟC ΑΕΠΠ 1101/2021, Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 862/2022).



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Επομένως η υποβληθείσα οικονομική μας προσφορά καλύπτει και συμμορφώνεται πλήρως με τα επί ποινή αποκλεισμού ζητούμενα εκ της διακηρύξεως, καθώς και τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς μας στον υπό κρίση διαγωνισμό και για το λόγο αυτό η σχετική αίτηση της προσφεύγουσας εταιρείας «... » είναι αβάσιμη, αναληθής και εσφαλμένη [...]».

22. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]».

23. Επειδή στο άρθρο 53 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης [...] περιέχουν ιδίως: [...]ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, [...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.), [...]».

24. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 73 του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι: «[...] 4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: [...]στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης,

η) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

5. Κατά παρέκκλιση όσων ορίζονται στην περ. β' της παρ. 4, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα, ο οποίος βρίσκεται σε μια εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περ. β' της παρ. 4, υπό την προϋπόθεση ότι η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας, στην περίπτωση των καταστάσεων της περ. β' της παρ. 4.

6. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παρ. 1 και 2.

Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

7. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 και στην παρ. 4, εκτός από την περ. β' αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων.

Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής.

Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση.

8. Η απόφαση της αναθέτουσας αρχής για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7, εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9, η οποία εκδίδεται εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής στην εν λόγω επιτροπή, συνοδευόμενου από όλα τα σχετικά στοιχεία. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του πρώτου εδαφίου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκδώσει απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την παρ. 7 και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 9.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

9. Για τις ανάγκες των παρ. 7 και 8, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, συγκροτείται επιτροπή, τριετούς θητείας, που απαρτίζεται από:

- α) έναν (1) εκπρόσωπο της ΕΑΑΔΗΣΥ, που εκτελεί χρέη Προέδρου,
- β) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων,
- γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών,
- δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας και

ε) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τους αναπληρωτές τους. Η θητεία των μελών της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου είναι τριετής. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ρυθμίζεται η διαδικασία αποστολής προς την επιτροπή του πρώτου εδαφίου του σχεδίου απόφασης της αναθέτουσας αρχής για γνωμοδότηση, οι προϋποθέσεις εξέτασης και επανεξέτασης επανορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν και για τα οποία έχει ήδη εκδώσει γνώμη η επιτροπή, ειδικότερα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της επιτροπής, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 8.

10. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, ορίζεται ότι στις περιπτώσεις της παρ. 1 η περίοδος αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση και στις περιπτώσεις της παρ. 4 στα τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός [...].».

25. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από

## **Αριθμός απόφασης: 1187/2022**

δημόσιες συμβάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και

γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, περί περιορισμού του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ίδιες πληροφορίες για τους φορείς αυτούς.

Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης για σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η τριετής παραγραφή της παρ. 10 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, ή η εφαρμογή της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης, ενώ ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο για την προσκόμιση δικαιολογητικών.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιας σύμβασης, που είτε εκκινούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος είτε έχουν εκκινήσει νωρίτερα αλλά δεν έχει ακόμη συμπληρωθεί και υποβληθεί το ΕΕΕΣ, οι

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προηγούμενες αρνητικές απαντήσεις στο ανωτέρω ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης, από οικονομικούς φορείς οι οποίοι εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, δεν στοιχειοθετούν τον λόγο αποκλεισμού των περ. ζ' ή/ και θ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του παρόντος και δεν απαιτείται να δηλωθούν κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και κάθε αντίστοιχου εντύπου.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 4, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς [...]

3. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (L 3), και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή [...].».

26. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...].».

27. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

28. Επειδή στο άρθρο 360 του Ν. 4412/2016 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής», εξειδικεύεται το περιεχόμενο του άρθρου 346 του ίδιου νόμου, αναφορικά με το δικαίωμα άσκησης προσφυγής ως εξής «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών.

3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1».

29. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι:

«1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι [...].»

30. Επειδή στην επίμαχη Διακήρυξη προβλέπεται ότι: «[...]2.2.3.4. Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: [...] (στ) εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

(ζ) εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας,

(η) εάν επιχειρήσει να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

(θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα ότι έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του .

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (θ) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός. 2.2.3.5.

2.2.3.6. Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης, όταν αποδεικνύεται ότι βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων του, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις ως άνω περιπτώσεις.

2.2.3.7. Οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τελεσίδικη απόφαση, σε εθνικό επίπεδο, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση.

2.2.3.8. Η απόφαση για την διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 8 και 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 [...]

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς:

α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 [...]

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης βάσει της τιμής, όπως ορίζεται κατωτέρω και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα V της διακήρυξης:

Τιμές

Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα, για το σύνολο της υπηρεσίας.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Επειδή στο ηλεκτρονικό σύστημα δεν μπορεί να αποτυπωθεί αναλυτικά η οικονομική προσφορά, ο προσφέρων θα επισυνάψει στον (υπο)φάκελο “οικονομική προσφορά” την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του ηλεκτρονικά υπογεγραμμένη και τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (σύμφωνα με το υπόδειγμα που υπάρχει στο Παράρτημα V της παρούσας διακήρυξης) σε μορφή pdf.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ’ αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ’ όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο Παράρτημα I της παρούσας διακήρυξης.

Ειδικά για την παρούσα σύμβαση προβλέπεται ότι οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013(ΦΕΚ Α 88/18-04-2013),ήτοι:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν για την εκτέλεση της υπηρεσίας (στο έργο).

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι(αριθμός, ΦΕΚ κτλ).

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.

Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Σημειώνεται ότι επειδή οι ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΔΗΔΗΣ δεν έχουν αποτυπώσει τις απαιτήσεις αυτές, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να υποβάλλουν και ξεχωριστό έντυπο οικονομικής προσφοράς σε μορφή pdf (ψηφιακά υπογεγραμμένο) βάσει υποδείγματος που καταρτίζουν οι αναθέτουσες αρχές (Παράρτημα V).

Για την σύνταξη των οικονομικών προσφορών οι οικονομικοί φορείς θα λάβουν υπόψη για κάθε έτος 254 ημέρες εργάσιμες, 52 ημέρες Σαββάτου, 52 ημέρες Κυριακής και 7 ημέρες αργίας. Οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται με την υποβολή της προσφοράς τους να αναλύσουν με στοιχεία τεκμηρίωσης τον υπολογισμό του διοικητικού κόστους και του κόστους εξοπλισμού σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης.

Οικονομικές προσφορές που είναι ανώτερες από τις τιμές του Παρατηρητηρίου Τιμών της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας, όπως αυτές καταγράφονται κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών του διαγωνισμού, απορρίπτονται (Ν. 3918/2011, άρθρο 13, - ΦΕΚ 31/τ.Α/02.03.2011) [...].2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία αποκλίνει από απαραίτους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, [...]i) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης, [...]ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς

Η οικονομική προσφορά να είναι εναρμονισμένη με την ισχύουσα Νομοθεσία. Να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 4046/2012 παρ. 6 του άρθρου 1 (ΦΕΚ Α'28/14.02.2012) και του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/Α'/12-11-2012) καθώς και την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας

Η οικονομική προσφορά επί ποινή απόρριψης θα περιέχει τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 68 του Ν. 3863 / 2010, (ΦΕΚ Α' 115 / 15-7-2010), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α 88/18-04-2013), και θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ (*1)	ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΤΑ ΑΤΟΜΟ	ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (ΜΗΝΙΑΙΑ Χ 12 ΜΗΝΕΣ)
1.	Μικτές αποδοχές προσωπικού με πλήρη απασχόληση				
2.	Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη				
3.	Κόστος επιδόματος αδείας (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)				
4.	Κόστος δώρων Πάσχα - Χριστουγέννων (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη)				
5.	Επιπλέον κόστος Κυριακών-Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) θωρης απασχόλησης				
6.	Επιπλέον κόστος νυχτερινών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) θωρης απασχόλησης				
7.	Κόστος αντικαταστατών εργαζομένων σε κανονική άδεια				
8.	Κόστος αναλωσίμων υλικών				
9.	Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), λοιπά έξοδα				
10.	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (Να αναφερθούν αναλυτικά και να τεκμηριωθούν κατά την κρίση κάθε υποψηφίου αναδόχου)				
				ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΚΕΡΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ (ΜΗΝΙΑΙΟ Χ 12 ΜΗΝΕΣ)
				ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΥΨΟΣ ΝΟΜΙΜΩΝ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΝΟΜΙΜΩΝ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ (ΜΗΝΙΑΙΟ Χ 12 ΜΗΝΕΣ)

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

		ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΤΙΜΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΤΙΜΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ (ΜΗΝΙΑΙΟ Χ 12 ΜΗΝΕΣ)
13.	ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΞΙΩΝ (άνευ Φ.Π.Α.)		
14.	ΣΥΝΟΛΑ ΑΞΙΩΝ (με Φ.Π.Α.)		

\* Σημείωση 1 : Ως Αριθμός Ατόμων προσδιορίζεται το Πλήθος Εργαζομένων (περιλαμβανόμενων των ατόμων ρεπό) που αντιστοιχεί στις απαιτούμενες εργατώρες και είναι κοστολογικά ισοδύναμο και εκφρασμένο σε άτομα πλήρους απασχόλησης.

Ο παραπάνω πίνακας συμπληρώνεται (χωρίς να τροποποιηθεί η μορφή του) από τους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με την κείμενη εργατική, ασφαλιστική και σχετική Νομοθεσία επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς προσκομίζοντας στο υποφάκελο Οικονομικής Προσφοράς αντίγραφο της προαναφερόμενης Νομοθεσίας. Η τιμή για καθένα από τα πεδία του παραπάνω πίνακα θα είναι μια και μοναδική και θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού αυτής της τιμής.

Το τίμημα της προσφοράς κάθε υποψήφιου ανάδοχου θα δοθεί με μια και μοναδική τιμή. Η αναγραφή της τιμής σε Ευρώ (€) μπορεί να γίνεται μέχρι δύο δεκαδικά ψηφία.

Προσφορά που δίνει τιμή σε συνάλλαγμα ή σε ρήτρα συναλλάγματος απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Προσφορά που θέτει όρο αναπροσαρμογής τιμής απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Εφόσον από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή ή δεν δίδεται ενιαία τιμή η προσφορά απορρίπτεται σαν απαράδεκτη.

Οποιαδήποτε μεταβολή στην ισχύουσα νομοθεσία που διέπει την παρούσα διακήρυξη/σύμβαση αφενός είναι δεσμευτική για τον ανάδοχο ο οποίος και οφείλει να εφαρμόσει τις τυχόν αλλαγές άμεσα αφετέρου δεν δύναται σε καμία περίπτωση η μεταβολή αυτή να προκαλέσει οποιαδήποτε πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για το Νοσοκομείο [...].»

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

31. Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

32. Επειδή, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

33. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C 278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C- 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C 278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

34. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, καταρχήν να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο γνωρίζοντας εκ των προτέρων το ακριβές περιεχόμενο των κριτηρίων του διαγωνισμού στα οποία καλόπιστα θα στηρίξουν την απόφασή τους εάν θα λάβουν ή όχι μέρος στη διαδικασία

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

σύναψης της οικείας σύμβασης (βλ. την απόφαση του ΔΕΕ της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, *Casertana Costruzioni*, C-223/16, σκέψη 34, της 14ης Ιουλίου 2016, *TNS Dimarso NV κατά Vlaams Gewest*, υποθ. C-6/15, σκέψεις 22 επ., την απόφαση του ΔΕΕ της 10ης Μαΐου 2012, *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου των Κάτω Χωρών*, υποθ. C-368/10, σκέψεις 55 επ., 62 επ. και 88). Περαιτέρω, δε, οι όροι της διακήρυξης πρέπει να καταρτίζονται με βάση τα ως άνω ώστε να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

35. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

36. Επειδή, ως έχει παγίως κριθεί, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους να τηρούν, κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, τις κείμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον δε η προσφορά υπολείπεται του ελαχίστου εργοδοτικού κόστους, απορρίπτεται κατά τα ως άνω και επιπροσθέτως επειδή παραβιάζονται οι αρχές προστασίας του ανόθευτου ανταγωνισμού, της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας. ΔΕΦΑΘ 236/213, 511/2013 και εκεί αναφερόμενη νομολογία του ΣτΕ, ΔΕΦΑΘ 427/2011, 512/2011). Σε κάθε περίπτωση, κατά την πάγια νομολογία (ΔΕΦΑΘ. 325/2015, ΔΕΦΘεσ. 226/2014, ΔΕΦΑΘ. 289/2014, ΕΑ ΣτΕ 155/2013, 297/2009, 1255/2009) οικονομικές προσφορές που δεν περιλαμβάνουν το απαιτούμενο από το νόμο ελάχιστο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος, νόμιμα αποκλείονται από διαγωνισμούς. Ιδία, δε, όταν στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι είναι απορριπτέα οικονομική προσφορά, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, όπως το κόστος τούτο προσδιορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία και την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.). (πρβλ. Ε.Α. Σ.τ.Ε. 198.187/2013, 1272, 986, /2010, 1259, 1255, 1069/2009, 1344/2008, 1090/2006.

37. Επειδή σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν.4412/2016, ο νομοθέτης αφήνει στη διακριτική ευχέρεια κάθε αναθέτουσας αρχής να περιλάβει στα έγγραφα της σύμβασης (προκήρυξη, διακήρυξη) τις περιπτώσεις της παρ. 4 του άρθρου 73 του Ν.4412/2016 με την οποία εισάγεται μία σειρά προαιρετικών λόγων αποκλεισμού. Ωστόσο, εφόσον η αναθέτουσα αρχή συμπεριλάβει κάποια από τις περιπτώσεις της παρ. 4 του άρθρου 73 ως λόγο αποκλεισμού στη Διακήρυξη, τότε οφείλει να αποκλείσει κατά δέσμια αρμοδιότητα τον οικονομικό φορέα αν διαπιστώσει ότι συντρέχει κάποια από αυτές δυνάμει της ρητής πρόβλεψης της Διακήρυξης, η οποία δεσμεύει και την ίδια και δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά μέσα (βλ. απόφαση ΑΕΠΠ 366/2018, σκ. 61, εισηγήτρια Ε.Αψοκάρδου).

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

38. Επειδή, τόσο το γράμμα του ν. 4412/2016 όσο και το πνεύμα και οι αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αποσκοπούν με την υποβολή του ΕΕΕΣ στη μείωση του διοικητικού φόρτου των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων, ωστόσο, ο προσφέρων στον οποίο έχει αποφασιστεί να ανατεθεί η σύμβαση ουδόλως απαλλάσσεται της υποχρέωσης προσκόμισης των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, προκειμένου να αποδείξει ότι πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής, ούτε βέβαια οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάψουν συμβάσεις με προσφέροντες που δεν είναι σε θέση να το πράξουν. Περαιτέρω, με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας, ο οποίος είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος (άρθρο 2), ορίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς πρέπει σε κάθε περίπτωση, να εξετάζουν προσεκτικά, τις απαιτούμενες πληροφορίες που απαιτούνται να παράσχουν στο ΕΕΕΣ ενόψει της συμμετοχής τους και ενδεχομένης υποβολής προσφορών (αιτιολογική σκέψη 3) αλλά και ότι οι οικονομικοί φορείς είναι δυνατόν να αποκλείονται από τη διαδικασία προμήθειας ή να υπόκεινται σε δίωξη σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο σε περιπτώσεις σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΠ ή, γενικότερα, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, ή όταν οι οικονομικοί φορείς έχουν αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν τα σχετικά δικαιολογητικά (Παράρτημα 1, Οδηγίες). Επομένως, από το σύνολο των ανωτέρω δεν γεννάται αμφιβολία για τα κάτωθι: α) το ΕΕΕΣ αποτελεί προαπόδειξη χάριν απλούστευσης των διαδικασιών ανάθεσης και μείωσης του διοικητικού φόρτου τόσο των αναθετουσών αρχών όσο και των οικονομικών φορέων, β) κατά κανόνα, μόνο ο υποψήφιος ο οποίος αναδεικνύεται προσωρινός ανάδοχος θα πρέπει να αποδείξει, προσκομίζοντας τα οικεία δικαιολογητικά ότι, πληροί τους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται από τη διακήρυξη, ως υπευθύνως δήλωσε στο ΕΕΕΣ, γ) κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ ο οικονομικός φορέας πρέπει να επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή καθόσον είναι δυνατόν, να

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αποκλείεται οικονομικός φορέας ή να υπόκειται σε δίωξη εάν κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, προβεί σε σοβαρές ψευδείς δηλώσεις, ή όταν αποκρύπτει πληροφορίες ή όταν δεν δύναται να υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Τα ανωτέρω, ερμηνευόμενα υπό το φως της αρχής της τυπικότητας που παγίως διέπει τις διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ουδόλως απαλλάσσουν τον οικονομικό φορέα από την υποχρέωση δήλωσης στο ΕΕΕΣ στο σταθερό χρονικό σημείο υποβολής της προσφοράς του, των απαιτούμενων στοιχείων και πληροφοριών βάσει των όρων της διακήρυξης καθόσον αποτελούν ουσιώδη έλλειψη και καθιστούν υποχρεωτική την απόρριψη της προσφοράς (ΔΕφΧαν 147/2020, σκ. 9 επόμ., ΔΕφΚομ AN55/2019, σκ. 11 και N49/2018 σκ. 12. ΔΕφΚομ).

39. Επειδή, αυτή η καταρχήν εμπιστοσύνη στο πρόσωπο του οικονομικού φορέα δεν μπορεί να αποκλείσει τον ίδιο τον έλεγχο της αληθείας και πραγματικότητας των δηλουμένων στο ΕΕΕΣ από την αναθέτουσα αρχή, στην περίπτωση που αφενός μεν ο οικονομικός φορέας προσκομίζει έγγραφα και δικαιολογητικά προς απόδειξή τους, καίτοι δεν υποχρεούται, και αφετέρου αμφισβητούνται με επίκληση συγκεκριμένων λόγων από έτερο διαγωνιζόμενο. Σε αντίθετη περίπτωση, θα καθίστατο δυνατή η συμμετοχή στα περαιτέρω στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας έως και την προσωρινή κατακύρωση σε οικονομικούς φορείς που δηλώνουν ανακριβή ή ψευδή στοιχεία, θα παραβιάζονταν οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας μεταξύ των διαγωνιζομένων με την εν τοις πράγμασι εξίσωση φορέων που πληρούν και φορέων που δεν πληρούν ρητούς όρους της Διακήρυξης, εις βάρος της οικονομίας της διαγωνιστικής διαδικασίας (ΑΕΠΠ 377/2018 σκ. 50). Δηλαδή, μια τέτοια ερμηνεία παρίσταται εντέλει μη συμβατή με τον σκοπό καθιέρωσης του συστήματος προκαταρκτικής, πλην σε κάθε περίπτωση μαχητής, απόδειξης, καθόσον λειτουργεί εις βάρος της αποτελεσματικότητας, ταχύτητας και του ίδιου του δημοσίου συμφέροντος, εκθέτοντας περαιτέρω σε βλάβη την αναθέτουσα και τους μετέχοντες και ιδίως προσβάλλοντας θεμελιώδεις αρχές του ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων και δεν δύναται να γίνει

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

δεκτή (βλ. αποφάσεις 6<sup>ου</sup> Κλιμακίου ΑΕΠΠ 713/2020, 679/2020, 458/2020, 457/2020 αλλά και ΑΕΠΠ 845/2019, 818/2018, 96/2017).

40. Επειδή η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλείει οικονομικό φορέα, εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών ψευδών δηλώσεων, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 79 του Ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ο εν θέματι δυνητικός λόγος αποκλεισμού έχει στόχο να αποθαρρύνει τους οικονομικούς φορείς από το να παρέχουν παραπλανητικές ή/και ανακριβείς ή /και αναληθείς πληροφορίες σε σχέση με τις προϋποθέσεις και απαιτήσεις συμμετοχής τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, κατά μείζονα δε λόγο, μετά την εισαγωγή νέων κανόνων για την προκαταρκτική απόδειξη και την υποχρεωτική χρήση του τυποποιημένου εντύπου του ΕΕΕΣ για τις αναθέτουσες αρχές, όπου κρίνεται ιδιαίτερως σημαντική η διασφάλιση της ακρίβειας των πληροφοριών που οι οικονομικοί φορείς περιλαμβάνουν σε αυτά. Περαιτέρω, δεν καθορίζονται με σαφήνεια οι περιπτώσεις ή /και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούσαν να κριθούν «σοβαρές» οι απατηλές δηλώσεις κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται και κρίνονται *ad hoc* από την αναθέτουσα αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις, καθώς και τυχόν επαναλαμβανόμενη τέλεση της συγκεκριμένης συμπεριφοράς (καθ' υποτροπή).

41. Επειδή με την Απόφαση C-387/14, Esaprojekt sp. zo.o. κατά Województwo Łódzkie, της 4ης Μαΐου 2017, στο ερώτημα εάν «*το άρθρο 45, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2004/18, το οποίο επιτρέπει τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, όπου αυτός είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των ζητούμενων από την αναθέτουσα αρχή πληροφοριών, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοστεί όταν πρόκειται για πληροφορίες ικανές να επηρεάσουν την έκβαση του διαγωνισμού, ανεξαρτήτως αν ο οικονομικός αυτός φορέας ενήργησε με δόλο*» κρίθηκε ότι: «*Πρώτον, ότι το γράμμα του άρθρου 45, παράγραφος 2, στοιχείο*

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ζ', της οδηγίας 2004/18 δεν περιέχει καμία αναφορά σε δόλο του οικονομικού φορέα. Ως εκ τούτου, η διαπίστωση της υπάρξεως δόλου δεν μπορεί να θεωρηθεί αναγκαίο στοιχείο για τον αποκλεισμό του οικείου οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση. Αντιθέτως, για να γίνει δεκτό ότι ο υποψήφιος είναι «ένοχος» κατά την έννοια της διατάξεως αυτής και για να αποκλειστεί, κατ' επέκταση, από δημόσια σύμβαση, αρκεί να έχει επιδείξει αρκετά βαριά αμέλεια, ήτοι αμέλεια ικανή να έχει καθοριστική επιρροή στις αποφάσεις αποκλεισμού, επιλογής ή αναθέσεως δημόσιας συμβάσεως. Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή, για να αποκλείσει οικονομικό φορέα που υπέβαλε ψευδείς δηλώσεις από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, δεν οφείλει να αποδείξει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας ενήργησε με δόλο» (σκ. 70 και 71). Κατόπιν των ανωτέρω, στο έκτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 45, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2004/18, το οποίο επιτρέπει τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, όπου αυτός είναι «ένοχος» σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των ζητούμενων από την αναθέτουσα αρχή πληροφοριών, έχει την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοστεί όταν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει αρκετά βαριά αμέλεια, δηλαδή αμέλεια που μπορεί να έχει καθοριστική επιρροή στις αποφάσεις αποκλεισμού, επιλογής ή αναθέσεως δημόσιας συμβάσεως, χωρίς να χρειάζεται να διαπιστωθεί ότι ενήργησε με δόλο (σκ.78 της εν λόγω απόφασης).

42. Επειδή το ΔΕΕ C-267/18, 3 Οκτωβρίου 2019, Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93 SA κατά Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA, σκ. 26-29 «Ειδικότερα, ο λόγος προαιρετικού αποκλεισμού που διαλαμβάνεται στο άρθρο 57, παράγραφος 4, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2014/24, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 101 της οδηγίας αυτής, στηρίζεται σε ουσιώδες στοιχείο της σχέσεως του αναδόχου της συμβάσεως με την αναθέτουσα αρχή, δηλαδή στην αξιοπιστία του αναδόχου, στην οποία ερείδεται η εμπιστοσύνη της αναθέτουσας αρχής προς αυτόν (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουνίου 2019, Meca, C-41/18, EU:C:2019:507, σκέψεις 29 και 30). Η εμπέδωση σχέσεως εμπιστοσύνης μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του αναδόχου προϋποθέτει, επομένως, ότι η εν λόγω

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αναθέτουσα αρχή δεν δεσμεύεται αυτομάτως από την αξιολόγηση, στο πλαίσιο προγενέστερης δημόσιας συμβάσεως, στην οποία προέβη άλλη αναθέτουσα αρχή, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να είναι σε θέση να αποδώσει ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας κατά το χρονικό σημείο της εφαρμογής των λόγων προαιρετικού αποκλεισμού (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουνίου 2019, Meca, C-41/18, EU:C:2019:507, σκέψεις 30 και 32). Η αρχή αυτή επιτάσσει πράγματι να εξετάζει και να εκτιμά η ίδια η αναθέτουσα αρχή τα πραγματικά περιστατικά. Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 32 των προτάσεων του, από το γράμμα του άρθρου 57, παράγραφος 4, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2014/24 προκύπτει ότι η παρατυπία που διέπραξε ο προσφέρων πρέπει να ήταν αρκούντως σοβαρή ώστε να δικαιολογείται, υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, η καταγγελία της συμβάσεως. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί αυτομάτως να συναγάγει από την απόφαση άλλης αναθέτουσας αρχής να καταγγείλει προγενέστερη δημόσια σύμβαση για τον λόγο ότι ο ανάδοχος ανέθεσε σε υπεργολάβο τμήμα των εργασιών χωρίς την προηγούμενη έγκρισή της ότι ο εν λόγω ανάδοχος διέπραξε σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια, κατά την έννοια του άρθρου 57, παράγραφος 4, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2014/24, κατά την εκτέλεση ουσιώδους υποχρεώσεως σχετικής με την εν λόγω δημόσια σύμβαση». Συγκεκριμένα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβαίνει στη δική της αξιολόγηση της συμπεριφοράς του οικονομικού φορέα για τον οποίον είχε αποφασισθεί η καταγγελία προγενέστερης δημόσιας συμβάσεως. Συναφώς, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει επιμελώς και αμερόληπτα, βάσει όλων των κρίσιμων στοιχείων, ιδίως της αποφάσεως περί καταγγελίας, και λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, αν ο εν λόγω οικονομικός φορέας είναι, κατά την άποψή της, υπεύθυνος για τη σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια που διαπράχθηκε κατά την εκπλήρωση ουσιώδους υποχρεώσεως την οποία υπείχε στο πλαίσιο της εν λόγω συμβάσεως, δεδομένου ότι η εν λόγω πλημμέλεια είναι ικανή να προκαλέσει τον κλονισμό της σχέσεως εμπιστοσύνης με τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα».

43. Επειδή, ειδικότερα, με την περ. στ της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί, να αποκλείει από τη

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

συμμετοχή οικονομικό φορέα, εάν αυτός έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, περίπτωση που αποτελεί νέο λόγο αποκλεισμού, ο οποίος δεν προβλεπόταν ρητώς στο προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς (Οδηγία 2004/18/EK και π.δ. 60/2007), ωστόσο καλυπτόταν υπό την ευρύτερη έννοια του «σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος του οικονομικού φορέα σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα», όπως προβλεπόταν στο άρθρο 43 παρ. 2 περ. δ' του π.δ. 60/2007 (βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 20 ΕΑΑΔΗΣΥ). Σε κάθε περίπτωση η σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια ρητά συνδέεται με ζητήματα συμβατικής συμπεριφοράς κατά την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων, προβλέποντας ότι ο αποκλεισμός από τη συμμετοχή οφείλεται σε προηγούμενες πλημμέλειες είτε «επαναλαμβανόμενες» ή «σοβαρές» κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης αυτών. *«Πάντως, ακόμα και αν η εν λόγω πλημμελής συμπεριφορά κατά την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων δεν είχε ως αποτέλεσμα την καταγγελία ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί ο υπό εξέταση λόγος αποκλεισμού της περ. στ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εξετάσει κατά πόσο η εν λόγω πλημμελής εκτέλεση μπορεί να υπαχθεί στην πιο γενική έννοια του “σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος που θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα” ώστε να αποκλείσει τον οικονομικό φορέα, όπως αναλυτικά αναφέρεται κατωτέρω»*(βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 20 ΕΑΑΔΗΣΥ και Απόφαση ΑΕΠΠ 263/2020 Εις. Χ. Ζαράρη).

44. Επειδή, εν προκειμένω, ο ενωσιακός νομοθέτης προέβλεψε στο ισχύον καθεστώς δημοσίων συμβάσεων δύο διαφορετικές περιπτώσεις στ' και θ' για τη σοβαρή και επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια αφενός και αφετέρου για το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα. Από τη γραμματική δε διατύπωση των οικείων διατάξεων, ευχερώς προκύπτει ότι η περίπτωση στ' αφορά συγκεκριμένα στην εκτέλεση προηγούμενης δημόσιας σύμβασης το οποίο ρητά ορίζεται σε αντίθεση με την περίπτωση θ' που ουδόλως τίθεται αυτή η προϋπόθεση. Επίσης, ομοίως ρητά ορίζεται ότι για να εφαρμοσθεί η περίπτωση στ', απαιτείται η οικεία συμπεριφορά να είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

παρόμοιες κυρώσεις, γεγονός που ουδόλως προβλέπεται στην περ. θ'. Επομένως, ο ενωσιακός, και στη συνέχεια, ο εθνικός νομοθέτης γνωρίζοντας ότι είναι δυνατόν να δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες για την αξιοπιστία του οικονομικού φορέα του οποίου οι επιδόσεις σε παλαιότερες δημόσιες συμβάσεις παρουσίασαν σοβαρές αδυναμίες σε βασικές απαιτήσεις, παρείχε ρητά στις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς τη δυνατότητα να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικό φορέα που εμπίπτει στην εν λόγω περίπτωση (βλ. αιτιολογική σκέψη 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), προσδιορίζοντας ωστόσο τις περιπτώσεις που χωρεί εφαρμογή της -ήτοι πρόωρη καταγγελία προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις- και προβλέποντας την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας κατά τη διαμόρφωση της κρίσης της αναθέτουσας αρχής.

45. Επειδή καταρχήν η διάταξη της περ. στ της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 απαιτεί η πλημμέλεια να είναι σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη, δηλαδή η οικεία πλήρωση είναι διαζευκτική και όχι σωρευτική. Επομένως, κατά τη γραμματική ερμηνεία της εν λόγω διάταξης, ο οικονομικός φορέας δύναται να εμπίπτει στον οικείο λόγο αποκλεισμού, εφόσον επέδειξε «σοβαρή» πλημμέλεια ή εφόσον διέπραξε πέραν της μία ελάσσονες παρατυπίες (βλ. αιτιολογική σκέψη με αρ. 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

46. Επειδή οποιαδήποτε εσφαλμένη ανακριβής ή πλημμελής εκτέλεση συμβάσεως ή μέρους αυτής μπορεί ενδεχομένως να τεκμηριώσει περιορισμένη επαγγελματική επάρκεια του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα, αλλά δεν ισοδυναμεί αυτόματα με σοβαρό παράπτωμα ή με σοβαρή πλημμέλεια, δηλαδή δεν προεξοφλείται ότι η έκπτωση επηρεάζει τη φερεγγυότητα του οικονομικού φορέα (βλ. Απόφαση 188/2018 ΑΕΠΠ). Ειδικότερα, για τη διαπίστωση της υπάρξεως «σοβαρής πλημμελείας» απαιτείται, κατ' αρχήν, να πραγματοποιηθεί συγκεκριμένη εκτίμηση και να εξατομικευθεί η στάση του οικείου οικονομικού φορέα, η δε εκτίμηση της αναθέτουσας αρχής οφείλει να διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας (βλ. ομοίως αιτιολογική σκέψη 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), και η όποια απόφαση θα πρέπει να ληφθεί αιτιολογημένα, ήτοι δηλαδή κατά πόσον



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αποτελεί σοβαρή πλημμέλεια και κατά πόσο αυτός ο λόγος επηρεάζει τη φερεγγυότητα και την αξιοπιστία του διαγωνιζομένου. Σημειώνεται δε ότι σε περιπτώσεις, όπως εν προκειμένω, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι περιστάσεις υπό τις οποίες εχώρησε η έκπτωση όσο και οι τυχόν ενέργειες ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής που έλαβε την απόφαση για την κήρυξη έκπτωσης για τη δημιουργία της οικείας καταστάσεως (βλ. κατ' αναλογία σκ. 133 T-42/96, Eyckeler & Malt AG, σκ. 133). Επομένως, εκ των ανωτέρω, εναργώς συνάγεται ότι η τελική εκτίμηση της «σοβαρότητας» της πλημμέλειας εναπόκειται βάσει του άρθρου 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016, στην κρίση της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής ( Βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 776/2018 σκ. 51 πρώην 1<sup>ο</sup> Κλιμάκιο Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη).

47. Επειδή, όπως ομοίως προσφάτως κρίθηκε από το ΔΕΕ απόφαση της 19ης Ιουνίου 2019, Meca, C-41/18, EU:C:2019:507, σκ. 40-42 *«Πράγματι, η εν λόγω οδηγία εισάγει καινοτομία, ιδίως, καθιερώνοντας, στο άρθρο 57, παράγραφος 6, τον μηχανισμό διορθωτικών μέτρων (self-cleaning). Η εν λόγω ρύθμιση, η οποία έχει εφαρμογή επί των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλειστεί με τελεσίδικη απόφαση, κατατείνει στο να παρακινήσει έναν οικονομικό φορέα που βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 57, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να βεβαιώσει ότι τα μέτρα που έχει λάβει είναι επαρκή για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρά τη συνδρομή συναφούς προαιρετικού λόγου αποκλεισμού. Εάν τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία κριθούν επαρκή, ο οικείος οικονομικός φορέας δεν πρέπει να αποκλειστεί από τη διαδικασία συνάψεως συμβάσεως. Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας πρέπει να αποδείξει ότι έχει καταβάλει ή δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, συνεργαζόμενος ενεργά με τις ερευνητικές αρχές, και ότι έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων».*

48. Επειδή κρίθηκε από το ΔΕΕ απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021, RTS infra BVBA, C-387/19, EU:C: 2021:13 *«Από τη γραμματική, τελεολογική*

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

και συστηματική ερμηνεία του άρθρου 57, παράγραφος 6, της οδηγίας 2014/24, όπως εκτίθεται στις σκέψεις 27 έως 30 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι η διάταξη αυτή δεν απαγορεύει ούτε την προσκόμιση αποδείξεων για τα διορθωτικά μέτρα από τον οικείο οικονομικό φορέα με δική του πρωτοβουλία ή κατά ρητή αίτηση της αναθέτουσας αρχής ούτε την προσκόμιση αποδείξεων κατά την υποβολή της αιτήσεως συμμετοχής ή της προσφοράς ή σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας συνάψεως συμβάσεως» (σκ. 33).

49. Επειδή όπως έχει κριθεί (ΕΑ ΣΤΕ 40/2019) η απάντηση οικονομικού φορέα σε ερώτημα του ΕΕΕΣ στο Μέρος III: Λόγοι αποκλεισμού («ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ, ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ») αφορά σε δήλωση πραγματικού γεγονότος και μόνον και δεν είναι αντικείμενο ερωτήματος η εκ μέρους του διαγωνιζομένου φορέα δήλωση, αν συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος αποκλεισμού εξαιτίας του πραγματικού αυτού γεγονότος. Το τελευταίο τούτο ζήτημα τίθεται προς διευκρίνιση στα επόμενα κατά τ' ανωτέρω στάδια, εφ' όσον δηλαδή ο διαγωνιζόμενος έχει απαντήσει θετικά («ΝΑΙ») στο σχετικό ερώτημα, οπότε και καλείται, απαντώντας διαδοχικά στα περαιτέρω ερωτήματα, να παράσχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου η αναθέτουσα Αρχή να διαπιστώσει εν τέλει, αν συντρέχει ή όχι λόγος αποκλεισμού του από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία.

50. Επειδή, ως έχει κριθεί, «η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβαίνει στη δική της αξιολόγηση της συμπεριφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίον είχε επιβληθεί, στα πλαίσια προγενέστερης δημόσιας συμβάσεως, κύρωση, την οποία αυτός δήλωσε στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, στο πεδίο των λόγων αποκλεισμού. Συναφώς, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει επιμελώς και αμερόληπτα, βάσει όλων των κρίσιμων στοιχείων, ιδίως της κυρωτικής αποφάσεως και λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, αν πρόκειται για σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους συμβατικής απαίτησης, και αν ο εν λόγω οικονομικός φορέας είναι, κατά την άποψή της, υπεύθυνος γι' αυτήν, προκειμένου να εκτιμήσει την ακεραιότητα και την αξιοπιστία του και να κρίνει αν έχει κλονιστεί η σχέση εμπιστοσύνης που πρέπει να τη συνδέει μαζί του ενόψει της υπό ανάθεση

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

σύμβασης (πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, C-267/18, *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93 SA κατά Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA*)» (ΔΕΦΑΘ 370/2022).

51. Επειδή, είναι θεμιτός και σύμφωνος με την αρχή της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης ο αποκλεισμός υποψηφίου λόγω μη τήρησης υποχρεώσεων που απορρέουν από τα σχετικά με τη διαδικασία έγγραφα και την ισχύουσα εθνική νομοθεσία καθόσον είναι σαφής (βλ. εξ αντιδιαστολής Απόφαση *Pirro Pizzo*, C-27/2015 της 2ας Ιουνίου 2016, σκέψη 51, όπου κρίθηκε ότι δεν επιτρέπεται ο αποκλεισμός οικονομικού φορέα από διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως, λόγω μη τήρσεως από τον φορέα αυτόν υποχρεώσεως η οποία δεν προκύπτει ρητώς από τα σχετικά με τη διαδικασία αυτή έγγραφα ή από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, αλλά από την ερμηνεία της εν λόγω νομοθεσίας και των εν λόγω εγγράφων, καθώς και από την εκ μέρους των εθνικών διοικητικών αρχών και των εθνικών δικαστηρίων συμπλήρωση των κενών των εγγράφων και της νομοθεσίας).

52. Επειδή, στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους που αφορούν στην προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας και έναν κοινό λόγο που αφορά στις προσφορές και των τεσσάρων παρεμβαινουσών. Ειδικότερα, ως προς την απόρριψη της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή έκανε αποδεκτή την προσφορά της διότι, αφενός μεν δεν δήλωσε στο ΕΕΕΣ ότι κατά το παρελθόν έχει κριθεί ένοχη για υποβολή ψευδών δηλώσεων σε περισσότερες διακριτές περιπτώσεις από αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ που δεν έχουν προσβληθεί δικαστικώς και, σε κάθε περίπτωση, απέκρυψε το εν λόγω γεγονός και αφετέρου, ότι η προσβαλλόμενη πάσχει ακυρότητα για παράβαση ουσιώδους τύπου διότι δεν τέθηκαν υπόψη στην αρμόδια γνωμοδοτική Επιτροπή τα αναφερόμενα από την πρώτη παρεμβαίνουσα μέτρα αυτοκάθαρσης.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της για τον πρώτο λόγο αναφέρει ότι δεν μπορούσε να γνωρίζει στο συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας εάν η δήλωση της εταιρείας ήταν αληθής ή όχι δεδομένου ότι ο έλεγχος επ' αυτού πραγματοποιείται στο στάδιο της κατακύρωσης ενώ για τον δεύτερο λόγο ότι τα αναφερόμενα στο Ε.Ε.Ε.Σ. επαγγελματικά παραπτώματα

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

δεν έχουν τελεσιδικήσει, και για τον λόγο αυτό δεν μπορεί να εκτιμηθεί ο βαθμός σοβαρότητας τους ούτε και ο ρόλος που θα διαδραμάτιζαν οι αναφερόμενες επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες στην εκτέλεση της σύμβασης για να προχωρήσει σε περαιτέρω ενέργειες.

Εξάλλου, η πρώτη παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της για τον πρώτο λόγο υποστηρίζει ότι στο ΕΕΕΣ της έχει δηλώσει όλα τα στοιχεία που δεν δηλώθηκαν στα ΕΕΕΣ που υπέβαλε στους μνημονευόμενους από την προσφεύγουσα προηγούμενους διαγωνισμούς έτερων αναθετουσών αρχών και δη τις επιβληθείσες εις βάρος της ποινικές ρήτρες και ότι δεν απέκρυψε την πληροφορία που απαιτούνταν εν προκειμένω για να εξακριβωθεί από την αναθέτουσα αρχή η απουσία νόμιμου λόγου αποκλεισμού. Κατά την πρώτη παρεμβαίνουσα, η παράλειψή της να δηλώσει στο επίμαχο πεδίο του ΕΕΕΣ ότι κατά το παρελθόν είχε υποβάλει μη αληθή δήλωση ή είχε αποκρύψει πληροφορίες, σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, στα πλαίσια παλαιότερων διαγωνισμών, δεν συνιστά ανακριβή δήλωση κατά την έννοια της παρ. 2.2.3.4 περ. ζ' της Διακήρυξης. Για τον δεύτερο λόγο, η πρώτη παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι οι διατάξεις περί αποκλεισμού υποψήφιων αναδόχων στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται ουσιαστικά και όχι τυπολατρικά, με βασικό γνώμονα την εξυπηρέτηση της θεμελιώδους αρχής του ελεύθερου, πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού που εγγυάται την ακώλυτη πρόσβαση όλων των υποψηφίων στην αγορά των δημόσιων συμβάσεων και ότι ορθώς η αναθέτουσα αρχή έκρινε έστω και σιωπηρώς ως αποδεκτή την προσφορά της λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των εκ μέρους της δηλωθέντων μέτρων αυτοκάθαρσης.

53. Επειδή, σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 2.2.9.1 της διακήρυξης προβλέπεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ αν συντρέχει λόγος αποκλεισμού του όρου 2.2.3 της διακήρυξης. Ειδικότερα, στον όρο 2.2.3.4 της διακήρυξης θεσπίζονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι λόγοι αποκλεισμού οικονομικού φορέα : εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις, (περίπτωση στ΄) και εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.2.9.2 (περίπτωση ζ΄). Επομένως, με τη συμπερίληψη τους στη διακήρυξη που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού οι προαναφερθείσες περιπτώσεις ανάγονται σε υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού. Επισημαίνεται ότι στο άρθρο 2.2.3.7 της διακήρυξης ρητώς ορίζεται ότι αν ο συμμετέχων εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2.2.3.4 τότε μπορεί να προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι έλαβε μέτρα αυτοκάθαρσης, η δε απόφαση της αναθέτουσας αρχής για την διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων εκδίδεται κατά τη διαδικασία των παρ. 8 και 9 του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο διαγωνιζόμενος εμπίπτει σε κάποιον από τους λόγους αποκλεισμού του όρου 2.2.3.4 της διακήρυξης εφόσον ο διαγωνιζόμενος έχει απαντήσει θετικά στο σχετικό ερώτημα του ΕΕΕΣ και έχει δηλώσει τα ληφθέντα από αυτόν μέτρα αυτοκάθαρσης η προσφορά του δεν είναι αυτομάτως απορριπτέα αλλά ενεργοποιείται η ευνοϊκή διαδικασία των παρ. 7 επ. του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016.

54. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η πρώτη παρεμβαίνουσα με την προσφορά της υπέβαλε ΕΕΕΣ στο οποίο στο Μέρος ΙΙΙ Λόγοι Αποκλεισμού, στο ερώτημα «Αθέτηση των υποχρεώσεων στον τομέα του εργατικού δικαίου» η πρώτη παρεμβαίνουσα έχει απαντήσει ΝΑΙ και αναφέρει 2 πρόστιμα υψηλής και πολύ υψηλής σοβαρότητας για τα οποία έχει προσφύγει δικαστικώς αλλά και μία σειρά από ποινικές ρήτρες που της έχουν επιβληθεί στο πλαίσιο εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων από αναθέτουσες αρχές. Περιλαμβάνει δε και όλα τα επανορθωτικά μέτρα που έχει λάβει προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία της. Ομοίως, απαντά ΝΑΙ στο ερώτημα «Πρόωρη καταγγελία, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις». Αντίθετα, στο ερώτημα «Ψευδείς δηλώσεις, απόκρυψη πληροφοριών,

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

ανικανότητα υποβολής δικαιολογητικών, απόκτηση εμπιστευτικών πληροφοριών» η πρώτη παρεμβαίνουσα απάντησε ΟΧΙ.

55. Επειδή, ως προς τον πρώτο λόγο της προσφυγής, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, η πρώτη παρεμβαίνουσα έχει πράγματι κριθεί ως ένοχη σοβαρών ψευδών δηλώσεων από την ΕΑΔΗΣΥ με τις αποφάσεις 1126-1127/2021 και 1224/2021 γεγονός που δεν αμφισβητεί ούτε η ίδια. Περαιτέρω, ως έχει κριθεί από την νομολογία (ΣΤΕ 754/2020, ΕΑ 91/2020, 93/2020), η ανακριβής δήλωση του διαγωνιζομένου σχετικά με τη (μη) συνδρομή λόγων αποκλεισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο υποβαλλόμενο με την προσφορά του ΕΕΕΣ, έχει αναχθεί σε αυτοτελή λόγο αποκλεισμού, ο οποίος προβλέπεται από τη Διακήρυξη (περ. ζ) και συνεπάγεται, με τη διαπίστωσή του, την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να θέσει εκτός διαγωνισμού τον διαγωνιζόμενο, η δήλωση του οποίου δια του ΕΕΕΣ διαπιστώνεται ότι είναι αντικειμενικά ανακριβής δοθέντος ότι το επίμαχο χωρίο του σχετικού ερωτήματος του ΕΕΕΣ αφορά στη δήλωση πραγματικού γεγονότος (την παροχή ψευδών ή ανακριβών δηλώσεων ή την απόκρυψη πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας λόγων αποκλεισμού). Επομένως, εφόσον η πρώτη παρεμβαίνουσα τελούσε σε πλήρη γνώση ότι έχει αποκλεισθεί τουλάχιστον δύο φορές σε προηγούμενες διαδικασίες λόγω απόκρυψης πληροφοριών, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, όφειλε να δηλώσει στη νυν διαδικασία πως σε προηγούμενη διαδικασία είχε κριθεί ότι έχει αποκρύψει κρίσιμα περί μη συνδρομής εις βάρος της λόγου αποκλεισμού απαντώντας ΝΑΙ στο οικείο ερώτημα του ΕΕΕΣ, το οποίο όμως ουδόλως έπραξε, με αποτέλεσμα να συντρέχει στο πρόσωπό της και στο πλαίσιο της εν θέματι διαδικασίας ο λόγος αποκλεισμού της περίπτωσης ζ' του άρθρου 2.2.3.4 της Διακήρυξης (βλ. *ad hoc* ΔΕφΑθ 614/2022). Επιπλέον, ουδόλως ανάγεται στην υποκειμενική κρίση κάθε προσφέροντος περί υπαγωγής κάθε τυχόν πραγματικού σε εκείνο συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού, η υποχρέωση του να το δηλώσει στο ΕΕΕΣ, που σκοπεί στον εκ της αναθέτουσας έλεγχο πλήρωσης εκ του δηλουμένου πραγματικού, του σχετικού λόγου αποκλεισμού, άλλως, ο προσφέρων θα εδύνατο να προκαταλάβει την κρίση της αναθέτουσας αρχής και να αποκρύπτει αυτήν ουσιώδη γεγονότα ή σε κάθε περίπτωση, γεγονότα την ουσία των οποίων, ως

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προς την κρίση της αναθέτουσας, δεν μπορεί να υποθέσει εκ των προτέρων, στερώντας την αναθέτουσα από την εξουσία άσκησης της κατ' άρ. 73 παρ. 4 Ν. 4412/2016 ευχέρειας της, σχετικά με τον έλεγχο κατάγνωσης ή μη των σχετικών λόγων αποκλεισμού. Αλυσιτελώς προβάλλει η πρώτη παρεμβαίνουσα ότι στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της δηλώνει όσα είχε αποκρύψει κατά το παρελθόν διότι τούτο δεν αίρει την ανακριβή δήλωσή της ότι κατά το παρελθόν δεν είχε κριθεί ένοχη σοβαρών ψευδών δηλώσεων ή ότι δεν είχε αποκρύψει πληροφορίες σχετικά με τη συνδρομή λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπό της. Ομοίως, αλυσιτελώς η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι δεν μπορούσε να γνωρίζει στο συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας εάν η δήλωση της πρώτης παρεμβαίνουσας ήταν αληθής καθώς με την υπό εξέταση προσφυγή έλαβε γνώση για τις επίμαχες αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ τις οποίες θα εδύνατο να λάβει υπόψη της ώστε να ανακαλέσει την προσβαλλόμενη και να προβεί στον αποκλεισμό της πρώτης παρεμβαίνουσας για τον λόγο αυτό. Αβασίμως δε προβάλλει ότι ο έλεγχος από μέρος της λαμβάνει χώρα κατά το στάδιο κατακύρωσης δεδομένου ότι η προσφεύγουσα όχι μόνο αμφισβήτησε αλλά και απέδειξε με επαρκή στοιχεία την ανακρίβεια των δηλωθέντων στο ΕΕΕΣ της πρώτης παρεμβαίνουσας ώστε να καταστεί δυνατό για την αναθέτουσα αρχή να τη διαπιστώσει ήδη κατά το στάδιο αυτό και να την αποκλείσει. Επομένως, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

56. Επειδή, ως προς τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, βασίμως η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι κατά παράβαση ουσιώδους τύπου και δη χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της γνωμοδοτικής Επιτροπής η αναθέτουσα αρχή έκρινε αποδεκτή την προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας, καθώς, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η πρώτη παρεμβαίνουσα στο ΕΕΕΣ της δήλωσε πολυάριθμα πραγματικά περιστατικά στο πλαίσιο εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που επέφεραν στην ίδια κυρώσεις κατά το παρελθόν, τα οποία αντικειμενικώς εμπίπτουν στο πεδίο της περίπτωσης στ' του άρθρου 73 παρ. 4 του Ν.4412/2016 περί επαναλαμβανόμενης πλημμέλειας, απορριπτομένων των ισχυρισμών της πρώτης παρεμβαίνουσας ότι η αναθέτουσα αρχή πρέπει προηγουμένως να διαπιστώσει ότι συντρέχει λόγος αποκλεισμού της. Και τούτο διότι είναι έτερο δε το ζήτημα εάν οι δηλωθείσες

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

πλημμέλειες συνιστούν σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα ώστε να επιφέρουν τον αποκλεισμό της πρώτης παρεμβαίνουσας, για το οποίο πρέπει να προηγηθεί η αξιολογική κρίση της αναθέτουσας αρχής ή εάν οι επαναλαμβανόμενες πλημμέλειες δύνανται να επιφέρουν τον αποκλεισμό της λόγω μη επάρκειας των επανορθωτικών μέτρων. Για τον λόγο αυτό, η αναθέτουσα αρχή προτού κάνει αποδεκτή την προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας, όφειλε να αξιολογήσει τις δηλωθείσες πλημμέλειες ως προς τη σοβαρότητά τους και να κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της αρμόδιας Επιτροπής εάν τα μέτρα που δήλωσε στο ΕΕΕΣ της είναι επαρκή να αποκαταστήσουν την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητά της. Αβασίμως δε στις απόψεις της, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι αυτό δεν δύναται να το πράξει λόγω μη τελεσιδικίας των δηλωθέντων ως επαγγελματικών παραπτωμάτων καθώς δεν δεσμεύεται η ίδια και δύναται να αποκλείσει οικονομικό φορέα αν με βάση τη σοβαρότητα των δηλωθέντων στο ΕΕΕΣ θεωρήσει ότι διακυβεύεται η προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης. Αλυσιτελώς δε η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι δεν προέβη σε αξιολόγηση των επανορθωτικών μέτρων που δηλώνει η πρώτη παρεμβαίνουσα ότι έχει λάβει προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας της, ώστε να ακολουθήσει την προβλεπόμενη στις παρ. 7-8 του άρθρου 73 του Ν.4412/2016 διαδικασία, δοθέντος ότι η μεν πρώτη παρεμβαίνουσα έχει δηλώσει τα επανορθωτικά μέτρα που έχει λάβει με τη δε προσβαλλόμενη γίνεται αποδεκτή η προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας. Επομένως, ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη πάσχει ακυρότητα διότι δεν έχει ληφθεί η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 73 παρ.8 του Ν.4412/2016 για την επάρκεια των μέτρων σε σχέση με τη σοβαρότητα των επαναλαμβανόμενων πλημμελειών που έχει δηλώσει η πρώτη παρεμβαίνουσα. Επομένως, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

57. Επειδή, σύμφωνα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, ως προς την αποδοχή των προσφορών όλων των παρεμβαίνουσών, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι άπασες έπρεπε να έχουν απορριφθεί διότι δεν αναλύουν τα επιμέρους ποσά του διοικητικού κόστους, το κόστος αναλωσίμων, το εργολαβικό τους κέρδος και τις νόμιμες κρατήσεις.



## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της όλως αορίστως αναφέρει ότι θεώρησε επαρκή την ανάλυση στην οικονομική προσφορά, για τα επιμέρους κόστη που αφορούν ειδικότερα το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων, το εργολαβικό κέρδος και τις νόμιμες κρατήσεις όλων των συμμετεχουσών εταιρειών.

Εξάλλου, η πρώτη παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της υποστηρίζει ότι στην οικονομική της προσφορά συμπλήρωσε τα σχετικά απαιτούμενα πεδία του υποβληθέντος Πίνακα και ότι δεν είχε υποχρέωση ανάλυσης των ποσών που αντιστοιχούν στο διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων, εργολαβικού κέρδους και κρατήσεων υπέρ δημοσίου και τρίτων και ότι, σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή θα εδύνατο να τις ζητήσει διευκρινίσεις.

Η δεύτερη παρεμβαίνουσα υποστηρίζει στην παρέμβασή της ότι στην οικονομική της προσφορά συμπεριέλαβε ανάλυση από την οποία προκύπτει πως διαμορφώθηκε το τελικό ποσό, για κάθε μια από τις δαπάνες αυτές και ότι δεν προβλέπεται από τη Διακήρυξη οιαδήποτε άλλη υποχρέωση ανάλυσης - των δηλωθέντων στην οικονομική προσφορά - στοιχείων για τα επίμαχα κόστη.

Η δε τρίτη παρεμβαίνουσα υποστηρίζει στην παρέμβασή της ότι σύμφωνα με τη Διακήρυξη, για τα εν λόγω κόστη, προβλέπεται να παρουσιαστεί η μέθοδος προσδιορισμού, ήτοι, τα επιμέρους κόστη που τα απαρτίζουν, κατά την κρίση κάθε υποψηφίου αναδόχου, όπερ και έπραξε.

Τέλος, η τέταρτη παρεμβαίνουσα υποστηρίζει στην παρέμβασή της ότι η Διακήρυξη προβλέπει ότι οι συμμετέχοντες υποχρεούνται να συμπληρώσουν χωρίς καμία τροποποίηση τον Πίνακα του Παραρτήματος V, διευκρινίζεται ότι η τιμή για καθένα από τα πεδία των παραπάνω πινάκων θα είναι μια και μοναδική και ότι θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού- προσδιορισμού αυτής της τιμής καθώς και ότι στην οικονομική της προσφορά ανέλυσε τι ακριβώς περιλαμβάνει το δηλωθέν ποσό διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων υλικών, εργολαβικού κέρδους, νόμιμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και δημοσίου.

58. Επειδή, σύμφωνα με την επίμαχη Διακήρυξη, στο άρθρο 2.4.4 προβλέπεται ότι η οικονομική προσφορά συντάσσεται σύμφωνα με τα

## **Αριθμός απόφασης: 1187/2022**

οριζόμενα στο Παράρτημα V, ενώ στο άρθρο 2.4.6 προβλέπεται ότι η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 2.4.4 (περ. α), περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση (περ. β) ή η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης (περ. ι). Περαιτέρω, στο Παράρτημα V περιλαμβάνεται υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς και, μεταξύ άλλων, η οικονομική προσφορά να περιλαμβάνει τα στοιχεία του του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, να συμπληρωθεί ο πίνακας χωρίς να τροποποιηθεί η μορφή του από τους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με την κείμενη εργατική, ασφαλιστική και σχετική Νομοθεσία επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς και να αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού αυτής της τιμής.

59. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, η πρώτη παρεμβαίνουσα στην οικονομική της προσφορά έχει υποβάλει τον πίνακα του υποδείγματος, ωστόσο, δεν αναφέρει ούτε τον τρόπο προσδιορισμού της τιμής ως αυτή διαμορφώθηκε ως προς το διοικητικό κόστος, τα αναλώσιμα, το εργολαβικό της κέρδος και τις κρατήσεις υπέρ τρίτων ούτε τις επιμέρους τιμές των στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτά. Περαιτέρω, η δεύτερη, η τρίτη και η τέταρτη παρεμβαίνουσα έχουν υποβάλει τον πίνακα του υποδείγματος και αναφέρουν όλα τα επιμέρους στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για τη διαμόρφωση της τιμής που αναγράφουν στην οικονομική τους προσφορά ως προς το διοικητικό κόστος, τα αναλώσιμα, το εργολαβικό της κέρδος και τις κρατήσεις υπέρ τρίτων, χωρίς να αναλύουν και τα κόστη αυτών, αναφέροντας μία και μόνη τιμή.

60. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, σύμφωνα με τη Διακήρυξη, η απαίτηση της μη τροποποίησης της μορφής του πίνακα του υποδείγματος σε συνδυασμό με τη ρητή πρόβλεψη ότι η τιμή για καθένα από τα πεδία του παραπάνω πίνακα θα είναι μια και μοναδική, δεν προκύπτει ρητώς και σαφώς εάν η απαίτηση ότι στην οικονομική προσφορά θα αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού-

## Αριθμός απόφασης: 1187/2022

προσδιορισμού αυτής της τιμής αφορά σε ανάλυση των επιμέρους στοιχείων που λήφθηκαν υπόψη για τον προσδιορισμό της τιμής ή η αναλυτική αναφορά και των επιμέρους ποσών. Ωστόσο, απαιτείται ρητώς και σαφώς να αναλύεται επαρκώς και με σαφήνεια ο τρόπος-μέθοδος υπολογισμού-προσδιορισμού αυτής της τιμής. Επομένως, βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας είναι απορριπτέα διότι δεν συντάχθηκε κατά τον τρόπο και το περιεχόμενο που απαιτεί η Διακήρυξη δοθέντος ότι δεν περιλαμβάνει καμία ανάλυση ως προς τα επίμαχα κόστη, παρά τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα. Δοθέντος ότι ο τρόπος και το περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς προβλέπεται επί ποινή αποκλεισμού, δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, απορριπτομένων των περί αντιθέτου ισχυρισμών της πρώτης παρεμβαίνουσας (βλ. ΣτΕ 147/2022). Κατά την ειδική γνώμη της Προέδρου του Κλιμακίου Αθηνάς Μπουζιούρη, εν προκειμένω δεν είναι δυνατή η κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 συμπλήρωση και διευκρίνιση των επιμέρους δαπανών, διότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε ανεπίτρεπτη τροποποίηση της οικονομικής προσφοράς. Αντίθετα, η μη ρητή πρόβλεψη της Διακήρυξης της ανάλυσης των επιμέρους ποσών που το άθροισμά τους συνιστά την μοναδική τιμή που απαιτεί η Διακήρυξη για τα επίμαχα κόστη δεν δύναται να οδηγήσει στην απόρριψη των προσφορών της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης παρεμβαίνουσας οι οποίες έχουν προβεί σε ανάλυση του τρόπου υπολογισμού τους αναφέροντας αναλυτικά τί έλαβαν υπόψη τους προκειμένου να διαμορφώσουν την τελική τιμή, παρά τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα. Συνακόλουθα, ο τρίτος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός.

61. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

62. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

63. Επειδή, περαιτέρω, η παρέμβαση της πρώτης παρεμβαίνουσας πρέπει να απορριφθεί.

64. Επειδή, οι παρεμβάσεις της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης παρεμβαίνουσας πρέπει να γίνουν δεκτές.

**Αριθμός απόφασης: 1187/2022**

65. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 Ν.4412/2016).

**Για τους λόγους αυτούς**

Δέχεται εν μέρει την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση της πρώτης παρεμβαίνουσας.

Δέχεται τις παρεμβάσεις της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης παρεμβαίνουσας.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. πρωτ. 9968/31-05-2022 απόφαση του Διοικητή της αναθέτουσας αρχής, κατά τα προβλεπόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ύψους τριών χιλιάδων επτακοσίων πενήντα (3.750) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 19 Ιουλίου 2022 και εκδόθηκε στις 8 Αυγούστου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΑΘΗΝΑ ΜΠΟΥΖΙΟΥΡΗ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ  
ΓΕΩΡΓΙΟΣ – ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ  
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**